Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár
7241 4651

KNER IZIDOR

AGYAFURT ALAKJAI

*

Torzonás nélkül nincsen
physiognomia: csak mindenki
a maga szemén tükrözi.

KNER IZIDOR

AGYAFURT ALAKJAI

*

Csicseri Bors (Ágai Adolf) és Molnár Jenő előszavával,
Bér Dezső, Garay Ákos,
Geiger Richárd, Homicskó Athanáz,
Kalivoda Kata, Mühlbeck Károly,
Szigethy István és Vadász Miklós
kétszázötvenhárom
eredeti rajzával

*

GYOMA, MCMXXVI.

HARMADIK, TETEMESEN BŐVÍTETT KIADÁS

KNER 187

Minden jog fenntartva
A szöveg és a rajzok utánnyomása
szigorúan tilos

*

DEBRECENI
EGYETEMI KÖNYVTÁR
KNER-GYŰJTEMÉNY
*
ADOMÁNYOZTA
ALAPÍTÓJA EMLÉKÉRE
KNER IZIDOR
KÖNYVNYOMDÁJA
GYOMA

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

BECSÖRDÍTÉS

(AZ ELSŐ KIADÁS ELŐSZAVA)

Anekdóta-asztag.

Asztag és nem kazal. Nem kicsépelt szalma, hanem szemes-magvas kévék gyűjteménye.

Ajánlására én is adomát mondok.

Szegény Hugó Károlyról szól, az »Egy magyar király«, a »Báró és bankár« hírneves írójáról, aki már kisfiú korában mélyen járó eszével, fellengző mondásaival bámulatba ejtette az apai ház barátait.

Mondták is az öregnek:

— Ez a csodagyerek megérdemelné, hogy mentül több híres könyvet vegyen a Károlykának.

Feleli az öreg:

— Szegény mesterember vagyok. Könyvek vásárlására nekem nem telik. De az én Károlykám akkora zseni, hogy ha híres könyvet akar olvasni, hát maga ír magának.

A Kner Izidor is olyan ötletes, víg ember, hogy ha igazán mulatságos könyvet akar kiadni, hát maga ír magának.

Kner barátom a magyar kiadók között bizonyára a legelmésebb ember. Az én »Borsszem Jankó« humoros lapom és naptáram a megmondhatója. Évek óta hű munkása e két vállalatomnak. Ha néha-napján felvetődik közibénk és részt veszen a »Kagál« (a »Borsszem Jankó«

írástudóinak) hétfei vacsoráin, meg-megoldja duzzadó adoma-gyűjteményét és záporával ontja a java tréfákat, melyek előttünk mind frissek és újak. Hegyébe meg előadásának melege és színessége megkívántatja velünk, hogy bár kottába szednék, őt magát meg melléje pingálnák.

Hát itt a könyve, forgassátok.

Ebben a bús világban vígabb olvasmány rég nem került a magyar olvasó kezébe. Legyen is keletje.

Budapest, 1913 okt. 1-én.

Csicseri Bors
(Ajaiadoly)
a Borsszem Jankó "főszerkesztője"

MÉG EGY ELŐSZÓ

Nem kisebb ember invitálta be Kner Izidort a mult század nyolcvanas éveiben a pogány jókedvű »Kagál«-ba, mint Ágai Adolf (Csicseri Bors), a magyar tárcairás és a magyar élclapirodalom megalapitója s első, ma is utólérhetetlen nagymestere. Az én felejthetetlen szerkesztőm (aki öreg napjaira maga szemelte ki e sorok irójá utódjának) mondta nekem egyszer Kner Izidorról, akit akkor még nem ismertem:

— Öcsém, ez az ember még énnálam is különb. Ez nemcsak csinálja a jó vicceket, hanem ki is tudja nyomtatni.

... Kner Izidor neve a mi cigánysátrunkban (— amely olykor a Hungária-hotel fényes termében hivalkodott —) fogalom volt. A mindig frissen bugyogó, derűs, jóizű vidéki humor aranyát csöppentette ő bele a szatirából, elmésségből, iróniából, ötletességből gyúrt pesti masszába, amelyet gyakran a rosszmájúság és — ami ennél is roszszabb — az egyhangúság veszélye fenyegetett. Kner mindig tudott valami pokolian vidám históriát, — az ördög tudja: úgy történt-e, vagy pedig maga eszelte-e ki...

Hivatásom szerint az ország minden valamirevaló tréfacsinálóját, humoristáját ismerem, de egyet se olyant, mint amilyen Kner Izidor, akiből a belső kényszer — az

igazi inspiráció — olyan ellenállhatatlanul hozza felszínre a kedély kristályos italát. Viccgyártó?... Ohó! Filozófus és pszihológus. Mert aki jó viccet tud, annak jól meg van ágyazva a szíve és az agya, hiszen a vicc nem más, mint a mélységben morajló, csapkodó gondolathullámok egy-egy felszálló színes buboréka. Lent, odalent a lélek és az értelem vívja fenséges harcát...

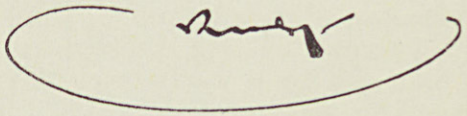
Erre gondoljon mindenki, mikor ezt a pompás könyvet forgatja. Kivételes könyv ez. El lehet mondani róla: mester, aki írta, mester, aki nyomtatta, mester, aki kiadta.

Budapest, 1926 szeptember 1.

Molnár Jenő

AGYAFURT ALAKOK

Négy évtized megrögzített ötleteinek, gondolatainak erős megrostálásából adódott ez a könyv, melyből nemcsak a napieseményekhez fűzött élcek, mókák maradtak ki, hanem a politikai vonatkozásúak, a »Borsszem Jankó« régi, számtalan, nagy népszerűségű alakjainak évtizedeken át szájukba adottak is. De kihagytam azokat a túlpatinás vicceket is, melyek annyira közszájra kerültek, hogy ma már mindenki saját ötletének tartja. A »Királyi audiencia« (86—89 oldal) is ezek közé tartozik, de ezt néhányad magával, mint igen jót, meghagytam ezen új kiadásban, holott épp a hivatkozott annyira elcsépelt, hogy magam sem hinném, hogy én csináltam, ha közel négy évtized előtt nem ezzel kezdem meg az adoma- és vicc-csinálást a Borsszem Jankónál. Csak koptassák, járassák le mennél több tréfámat, szellemi apróságomat: mert ennél nagyobb dicsőségre íróember nem pályázik és nem is pályázhat.

A NEMZETES ÚR

DAGUERREOTYPIA

A mi nemzetesünk szerény paraszti sorból való, tehát puritán, furfangosan eszes és kicsinyes.

Népiskolai rektoroskodása alatt, unalomból tett prókátori vizsgát és mint hites fiskális leginkább békéltetésekkel lett osztályostársa hol ennek, hol amannak a pörös atyafinak egy-egy darab földecske erejéig, — míg végül kimondta a szentenciát:

— Ezt a piszkos mesterséget pedig nem folytatjuk!

Aki magának így tudott sáfárkodni, amellé méltán szegődik a közbizalom, s amikor a bankalapítás eszméjéhez kiguberálta egész készpénzvagyonát: gyűltek, gurultak elő a ládafiából a penészes bankók, ezüst- meg aranyforintosok, s máról-holnapra megszületett a Takarékpénztár-részvénytársaság, melynek ki más lehetett volna a vezérigazgatója, mint a nemzetes? — Évi nyolcszáz pengő forint fizetéssel.

Nőtt-dagadt az alaptőke meg a tartalék, noha osztalékban sem volt hiány. De elösmerésben sem, ami minden évi közgyűlés alkalmával a vezérigazgatói fizetésemelésben kívánt megnyilatkozni. A nemzetes azonban leintette a gavalléroskodni akarókat: hagyjuk atyámfiai, ennyi dologért elég a nyolcszáz. — Holott nála mellékesről szó sem lehetett.

Nem tehetett róla, hogy e körül egyszer mégis baj támadt.

A kaszinóból — mindennapi tarokkozásából — megjövet, vídáman ujságolja hitvese, hogy mérnökné komája gyönyörű szép ponttyal kedveskedett neki.

— Tyűh! Azt az ákomfikombákomát a szebbik nagyanyádnak! Mit cselekedtél?! Tudod-e, hogy ebből nagy baj lesz?...

— Na-na apjuk! Biztosan huncutkodik kend.

— Huncutkodik a nemtudom micsodád! Ide hallgass! Komádné férjeura megszorult tízezer forintig s épp ma szavaztuk meg neki, mert jó rá! De már semhogy kapcsolatba kerüljön az ügy ezzel a vízidöggel: inkább bezápul a kölcsön!

— Ugyan ne izéljen apjuk! A takarék nem a kendé, meg oszt az éppen olyan, mint a specerájos, meg a matériás bolt: ezeknek a jövedelmére a tulajdonosai szorultak rá, amarra meg a részvényesek...

— Szavalhatsz, babám! A kölcsönből nem lészen semmi!

Árnyas szőlőlugasban, szép holdvilágos estén, duzzogva ültek a gondos gazdasszony ízes vacsorájához. Hol egyik, hol a másik bökött hozzá s fogyott is, nem is, nagy immel-ámmal, a sok fínom drága étel.

Jóleső kapóra zavarta meg ebben a mérges hangulatú házaspárt egy loholva rájuk rontó suhanc, hóna alatt egy szép pirosbőrű, göndör-fehérszőrű, sikoltozó kis állatocskával.

— Tiszteltetí a tekintetes postamester úr a nemzetes urat, fogadja szívesen ezt a választott malacot.

Rikkantva ugrik fel a nemzetes.

— Utánam öcskös!

A konyhában átveszi a süvölvényt és cserében markába nyomja a suhancnak a gyönyörű szép pontyot.

— Fiacskám! Vidd csak a tekintetesnek és mondd, hogy a nemzetes is tiszteltetni.

Meg se melegedhetett, sőt az ölből sem került le az újabb prezent, a nemzetes már is szalajtotta vele cselédjét a mérnökhöz, hogy váljék egészségére!

Másnap pedig meglett a hitel úgy a mérnöknek, mint a postamesternek és ebédidőre a családi béke is helyrebillent.

*

Többtermelési szempontból országos tagosítás volt a mult század vége felé, mely alkalommal a nemzetes szerteszórt apró kender-, zsellér-, vízjárta- és páskumföldjei is szép egy birtoktestté tagosodtak és pedig közel a községhez, oly prima klasszisú földdé, hogy nem maradhatott el a sanda gyanú: merthogy a tárgyalásokon a komiszáriussal párszor diákul beszélt a nemzetes.

Ettől ugyan nem fájt a nemzetes feje, ellenben a felesgazdálkodással való szakítás nem kis gondot zúdított a nyakába.

Az eddigi művelésnél, ha a feles egy zsák búzát akart lopni, akkor kettőt volt kénytelen, merthogy a termény fele úgyis az övé volt. Magángazdálkodásnál ellenben minden eltévedt szem a gazdáéból megy. A nemzetes nem akadt fel ezen sem, hanem rögtön tanyásgazda után látott és meg is akadt a szeme egy jámbor, bárgyú, olyan emberen, kiről semmi betyárság nem tételezhető fel. De azért heti rapporttal is fokozta az ellenőrzést, a biztonságot.

Első vasárnapon nagy érdeklődéssel hallgatja végig a nemzetes a mult napok teendőiről, eseményeiről való referádát s aztán átvette a szót:

— Mind szép és jó, János! De már tisztséged első napján szerte bogarászott a tanya kanja, nősténye és ki virradatra, ki még későbbre tért meg. Kend is zsidóhajnalra dugta elő az orrát, aztán persze hogy ugyancsak elvégezték kártevéseiket a szárnyasok meg a lábasok a herésben, gyümölcsösben, meg más tilalmas helyeken!

A naiv lélek ámulva hallgatta a nemzetes zsörtölődését s szédelegve támolygott ki a tanyára. Sietett is csűrbe terelni a cselédséget s izzadásos homlokkal jelentette ki, hogy ördöge van a nemzetesnek! Színit se láttuk egész héten és mégis minutára tudja, hogy mi

hogyan folyt le a tanyán, úgy egyik nap, mint a másikon . . .

— Hát ide füleljetek, úgy maradok meg gazdátoknak, ha minden szavam szentírástok lészen és megfogadjátok, hogy ezután mindent akként cselekszetek, — akárha a nemzetes úrnak a lelkét tudnátok a hátatok mögött. Még

azt is kijelentem, hogy aki ehhez nem alkalmazkodik, annak kívül tágasabb! — Megértettétek?!

S ha az isteni gondviselés károsan be nem avatkozik, a nemzetes holtig nyugodt lehetett volna a gazdaság felől. Ment minden, mint a karikacsapás. Ámde mint a legtöbb földi bajoknál, itt is a kis betyár Ámor volt a bűnös.

Tán már volt is szó róla, hogy az új birtok egy kőhajításnyira esett a falutól s hogy, hogy nem, a harangozó unokája, meg a nemzetes egyik kis bérese addig-addig ókumlálták egymást, míg végül oltár előtt tett fogadalommal pecsételték meg földi vágyaikat.

Hogyne tudódott volna hát ki a nagy huncutság, hogy a torony baktere volt a tanya spiónja. Aki minden reggel két-két icce frissen fejt tehéntej ellenében adta le a tegnapi nap obszervációit a nemzetesnek.

*

Ádáz sorsa nagyobb színtársulatot sodort a községbe, s nagy létszámuk vajmi gyorsan lelegelte az áldozatkészségnek különben sem túltelevényes mezejét. Hozhatták már az egész Nemzetit vagy Népszínházat vendégszerepelni: publikum nem akadt. Ráadásul teljes leégés mélypontján jelentette be a vendéglős, hogy hitel pedig nincs tovább.

A megdöbbent direktor nyakára ment a színügyi bizottság lelkes helyi elnökének: — Uram! Akarja, hogy községükben annyi intelligens művész éhen dögöljön, mint ahányan mi vagyunk?!

Megszerkesztődött a lelkes felhívás és kiosztatott a minden nemesért buzgó ifjaknak, hogy vegyék vele nyakukba — a kultúra szent nevében — a várost. Mint minden ilyen akciónál, az első út a nagy Takarékba vezetett.

Nagyot szippantott hatalmas tajtékpipájából a nem-

zetes és még nagyobbat sercentett foghegyről a pádimentomra.

— Ösmerem, fiaim, ezt a kultúrát! A nektárjához sohasem invitáltok, hanem mindíg a zaccához!... Nem kérünk belőle. De azért ne ijedjünk meg. Zsebre azzal a kolledáló árkussal: megcsinálom én azt anélkül is; csak fárasszátok ide egy kis diskurálásra a vendéglős urat.

Az invitált gyorsan megjött és zsidó ember létére stilszerűen: Ni! Herr! megszólítással fogadta a nemzetes.

— Ragaszkodunk-e valami nagyon a művész urakhoz, meg a dámáikhoz, hoteles uram?!

— Ragaszkodik az ördög! De mitévő legyek velük?

— Előbb arra vagyok kíváncsi, hogy a kézizálogok a szívéhez vannak-e nagyon nőve?

— Nincs egy cseppet sem, nemzetes uram! De hiába adnám ki, nincs az egész truppnak annyi pénze, hogy csak egy perronjegyet is válthasson.

— Nem tesz semmit! Csak állja, Herr, az előbb mondottakat és sétáljon át az esti gyorssal Mezőtúrra; a délivel meg már meg is jöhet. Most pedig isten velünk és futtassa hozzám a direktort.

Jó nagy bankók reményében gyors iramban jött szegény, titkárostul.

— Mire nézzük a napot, barátaim? — Kezdte a nemzetes.

— Félszázados direktorkodásom alatt ilyen kátyúban még nem voltam, nemzetes uram! Zálogba zabáltuk már mindenünket, könyvtár, díszlet, garderobe, kellék, mind, mind oda. Egy veszekedett vas nélkül hova menjek evvel a roppant létszámú bagázsommal? Tán Dárius kincse se tudna már bennünket kirántani ebből a gyalázatos hinárból!

— Biz nem... — bökkenti rá a titkár.

— Rossz lehet maguknak, barátaim! De azért kár kétségbe esni. Hanem: figyeljünk csak! Hajnali első harangszó talpon leljen minden ép-kéz-láb embert, ha asszony is. A többivel pedig nem törődni!

Elsőnek mégis a nemzetest érte a szálló udvarán a harangkongás, de pipája is kikerült az agyarból, hogy hangosabb lehessen s alig álltak meg az utána nyomuló négy igás-szekér ökrei, máris dirigálta a nagy hosszú, nyitott tornácot gerendáig megtöltő ferslógokat, kuliszszákat, festett ligeteket és százféle össze-vissza lomokat fel a hatalmas szekerekre, olykép, hogy a ládák szabadon maradjanak: ülőkéül az élő terheknek.

Az éktelen lármára, zajra előkecmeregtek az esték lenge tündérei, királynői, fényes, büszke lovagjai, fejedelmei: szürke, kopott vedlett öltözékeikben, unott, gyűrött pofákkal. A nemzetes meg már tuszkolta is fel őket a rezervált helyekre, megmagyarázván, hogy a testes vendégoldalak zsámolynak vannak kontemplálva.

A délig való alvást megszokott múzsafiak fázósan, egymás melegét keresve bújtak össze. A nagy kipkedéskapkodás igen kevés ideig tartott és a nemzetes már fel is tette a direktornak a legfőbb kérdést:

— Merre a szekerek rúdjával?

— Mezőberénynek.

— Indulás!!

Négy nagy karikás-ostor egyszerre durrant a levegőben ágyúlövésnyit s megindultak a jámbor jármosok nagy komótosan, olyan cifra teherrel, amilyent tán fel sem vettek volna, ha ökörnyi eszük mérlegelő képességén túl nem terjed az elbírálása.

Faluhagytán minden szekér kocsisülése alól előkerül a zöld-mázos, pajkos felírású szilvóriumos butykos, meg a frissen sült meleg cipó — a nemzetes jóvoltából. — Lám, milyen okosan intézte el a nemzetes ezt a kivonu-

lást — napkelte előtt. Az ilyenkor igazán nem kívánatos közönség (köztük persze a hitelezők tábora is) még mélyen aludt.

Másnap megjött a Herr. A nagytakarítás láttára homlokon vágta magát és hamleti stilusban motyogta:

— Oh én vén barom... ennek a kifundálásához nekem a nemzetes esze kellett!?

*

Buzgó, vallásos ember volt ő, ki a piros betűket is megtoldotta Nagypéntek, Nagyszombat, meg más a pápista naptárcsinálóknak nem imponáló szent napokkal s a nagytemplom hatalmas orgonájának már első akkordjaiba akaszkodva, zsoltár- meg dícséret-éneklésben, búgó, szép hangjával túlharsogta az egész eklézsiát.

Oltár mellett, szemben a katedrával, presbiteri ülés dukált a nemzetesnek. Hogy ne tünt volna hát fel a jó pásztornak egy olyan kiváló hívőnek a templomból való hosszú kimaradása? De türte és várta, hogy majd csak kimérgelődik, ha van miért dohognia.

Talán tovább is bírta volna türömolajjal a tiszteletes, ha közszájra nem kerül, hogy nem szünetelnek a szent zsolozsmák zengései, sőt olyan hangosak, hogy kevesen mennek el megállás nélkül a nemzetes ablakai alatt: gyönyörködni benne, miként dallja a szent ígéket.

Ez már több volt az elbírhatónál. Magára öltötte ünnepi klepetusát a tiszteletes és vermében kereste fel elvadult birkáját, egyenesen rá rontván, hogy:

— Rég nem volt szentegyházunkban, nemzetes uram!

— Biz rég, de akkor utoljára, tiszteletes uram!

— Ohó, kedves hívem! S mi az oka az ádáz haragnak?

— Csak az, szentatyám, hogy más, amit predikálunk, meg más, amit cselekszünk!

— Nemzetes! Az ilyen súlyos vádnak nemcsak hogy igaznak kell lenni, de megköveteljük az igazolását is!

— Hát csak amondó vagyok, hogy más beérheti a saját cselédlányával, az Úr szolgája fogának meg a máséra — az enyémre — is szabad fájnia!?

*

A helyi előkelőség karácsony szombatjára egy kis disznótoros vacsorára volt hívatalos a nemzeteshez. Étel, ital, szó fogyott bőségesen s végakkordját járta a csámcsogás. Ezt leste csak a gazda: feláll, tágít egy lyuknyit

a nadrágszíjján, átmegy a parádés szobába s hónaljravaló vadonatúj selmeci pipával tér vissza: mindben hajlított csontcsutorájú meggyfa pipaszár, piros-fehér-zöld — bagófogó — tintok gallérral. Minden vendégre jut egy-egy ilyen kedves alkalmatosság.

Mint rejtelmet fürkészik a megtiszteltek, hogy a pipák csak félig vannak megtöltve, és a titokzatosságát még

fokozza az öregnek a rágyújtásra vonatkozó tiltó „atanzió"-ja. A szétosztási művelet után megint eltűnik és mosolygós orcával hozza a kis dohányos szitát, szép laskára vágott dohánnyal s ujj-csippentéssel hinti tele a félig volt pipákat.

— Mi ez, nemzetes? — veti fel a vendégek egyike a kérdést.

— Csetneki szűz muskotállyal trágyázzuk a trafikot, komáim!

Merthogy fenékig ugyanezzel megtölteni mégsem volt szíve a nemzetesnek.

Illatos bodor-füstös lett a hajlék csakhamar; kerültfordult az orros — talán túl sűrün is és eszerint hágott a derű egyre magasabbra. Az üvegtornácos ebédlő kiugróján halk zaj: mormogás, csoszogás, elhelyezkedési zörej keletkezik s nyomban rá felcsendül mélabúsan:

Mennyből az angyal
Lejött hozzátok:
Pásztorok, pásztorok!

Zene, dal, ének mélyebben szánt italos emberek lelkén, kedélyén s néma csendben, nagy áhítattal élvezik — idősbödő asszonyok primitív előadásában — a számtalanszor hallott ünnepi kántálást.

Vége közeledtekor a lajbizseb táján kotorászásra görbedtek az ujjak. Sarkára áll a nemzetes, egy kézlegyintéssel leinti a gavalléroskodni akarást s várakozással nézi mind a vendég, hogy most mi lesz? Merthogy a nemzetes stellungja nagyot ígért.

Csupasz tarkója alját körüllengő néhány szál hosszú haját szerte felnyálazta parókaként meztelen üstökére, kinyitotta az üvegajtót és a hideg téli estben kiállt a küszöbre s nagy lelkesedéssel rázendített — kissé borízű — remek baritonján:

Gloria in excelsis Deo,
Gloria in excelsis,
Et in terra pax
Hominibus voluntatis!

Álmélkodva, szájtátva hallgatták a kántáló vénecskék a szép éneket, melynek befejezésekor rájuk ripakodik a nemzetes: kvittek vagyunk!?

— Az, nemzetes uram! — szóltak riadtan és gyorsan szedelőzködve loholtak le a kiugró néhány grádicsán; miközben visszadörmögi egyikük:

— Nemzetes uram! — Kicsi korában aligha kántor nem volt?!

DADOGÓ NE DEKLAMÁLJON

— Micsoda afférod volt a szép Csattosnéval? Hallom, hogy tettleg utasitotta vissza a tolakodásodat.

— Ugyan, hát olyannak ösmered a vén szatyort?

— Valami mégis csak történt és én a te korodban nem legyeskednék.

— Ez az, látod. Innen pattant ki az összekülönbözés. Mókáztam és a nő sarkára állt, szembenézett és szinte követelte szemével, termetével, hogy ha á-t mertem mondani, hát mondjak bé-t is s amint észrevette teljes analfabétaságomat: mérgében biz nyakon vágott!

A LEGDICSŐSÉGESEBBEN URALKODÓ

— Te jószág! Te gyáva kotya! Te honysz szemet, ha lelsz a feleségednél o hadseregt!

— Marha! Oszt hiszed, hodj én okár az egész ármádiától megijedek!? De próbáljál szólni a feleségemnek!

FALUSI CSILLAGÁSZAT

— Édes apám! Mért bújik télen a nap később elé, mint nyáron?

— Csacsi! Hát abban a nagy téli sötétségben nehezebben igazodik el a nap a föld körül, meg aztán a föld is nehezebben kereng-forog, ha a tengelyéhez a kulimáz odafagy.

SIÓFOKON

— De uram, ön szerelmet vall itt nekem, anélkül, hogy egymást egyáltalán ismernők!

— Hallgasson meg, nagyságos asszonyom s ez lesz a megismerkedésre a legjobb alkalom.

EBEK HARMINCADJÁN

— Ballábbal keltünk ki az ágyból szomszéd, hogy már ilyen korán kezdi a dörmögést, duruzsolást?

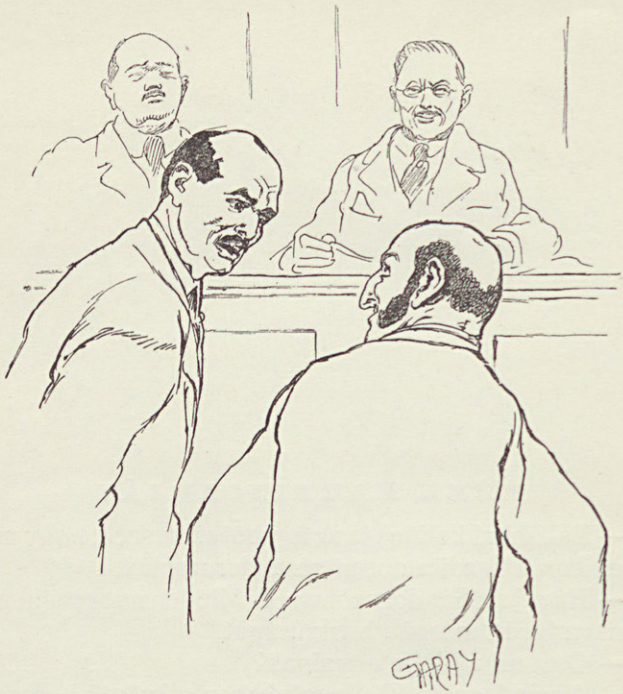
— Hagyjuk, Sándor szomszéd! Minden nap meghozza a maga baját, mérgét, bosszúságát.

— Oszt mi a bibije a mainak?

— A mindennapi. De legsűrűbben a kutyák bosszantanak. Fizetem a nagy ebadót és a héten már két éjszaka dézsmálták meg a tyúkólat és azok a beste dögök meg egyet se vakkantottak...

— Ezért csak ne rontsa kend az epéjét-máját, hisz kint a tanyán dandárjával a mindenféle szárnyas s miért ne ehessék itt-ott a szegény gaz tolvaj is tyúkhúst?

— Rossz helyt kaparászgat kend szomszéd, mert korán lépett a szómba az előbb. Arra akartam kilyukadni, hogy az asszonyt mégsem ugatérozásért tartja az ember, és hallja kend, hogy csahol, furtomfurt, — aztán meg kitartóan kutyálkodik is állandón!

KÉRY ÉS KOHN

A régi jó világban, a »mint szövetkezet«-ek fénykorában egy kárvallott vidéki kereskedő bepörölt egy zugbankot, amely a harmadik bőrét is le akarta nyúzni. Ennek a »mint szövetkezet«-nek Kéry és Kohn voltak az igazgatói, akiket tanúként idézett be a bíróság.

A tárgyaláson megjelent keéri Kéry István és első bejelentése az volt, hogy igazgatótársa, Kohn Adolf, nem kíván a szóbanforgó ügyben tanúskodni.

— Miért? — szól rá a bíró.

— Mert holnap hosszúnap van, — siet megfelelni a felperes — és ilyenkor becsületes zsidó nem esküszik hamisan.

Mire Kéry dühösen ripakodik rá a kereskedőre:

— Hát én?!

— Ugyan, Kéry igazgató úr... Maga talán csak nem áll hosszúnap előtt?...

EGY KALAP ALÁ

— Milyen volt az állatvásár ebben a locs-pocs pocsék időben, apjuk?

— Semilyen, anyjuk! Pár koszos malac a földet turkálta, mégegyszerannyi finánc meg az akcist kurkázta.

KONZILIUM UTÁN

— Kinek húzzák?

— Nekünk.

— Nem úgy értem, hanem hogy ki halt meg?

— Biró Zsuzsika.

— Hm. Mi baja volt? Hisz még alig élt.

— Isten a tudója. Csak amikor három doktort láttam a kapujukon ki-bemenni, mindjárt tisztában voltam vele, hogy a szegény törékeny teremtés ezt nem fogja kibírni.

VALAMIKOR RÉGEN

— Az a vén Szatyorné egyre mea-kulpázik és szapulja a mostani romlott, erkölcstelen állapotokat, hogy bejusson a mennyei szentek karába.

— Ezt csak azért teszi, mert szeretné elfeledtetni, hogy amikor megtorpant az ártatlanság valamely lelkiismereti szakadék előtt, menten sietett hidat verni, hogy a szegény jótétlélek valahogy el ne kerülje a sátán karmait.

PIETÁS

— Kedves hívem! Mire való az a nagy végelbúsulkodás? A boldogult egy éve nyugszik s mindenki természetesnek fogja találni, ha — a te korodban — asszony után látsz.

— Isten ments, tiszteletes uram! Se testem, se lelkem nem kívánja a házasságot.

— S miért nem, kedves fiam?

— Mert olyant, mint Sára volt, vagy lelek, de inkább nem, soha.

— Hogy értsem, hisz amíg élt szegény, örökké perpatvaroskodtatok, verekedtetek és válófélben voltatok.

— Igen, de lám, mily tapintatosan magamra hagyott s még mennyi ideig élhetem nélküle a legnagyobb nyugodalomban a világomat.

GYAKORLATI BIBLIAMAGYARÁZAT

— Mondja, Izsák szomszéd, miért választották maguk a megkereszteltetésnek a legkegyetlenebb módját?

— Az úgy lehetett, István koma, hogy mert pogányból lettünk egyistentimádókká és pogányban bízni nem nagyon lehetett, olyképp spekulálhatott szent prófétánk, Mózes, hogy a nyáját csak úgy tarthatja össze, ha olyan billogot rak rá, amit ne lehessen hamisítani, de ne lehessen letagadni se.

AZ ITAL TISZTELETI

— Komé! Bor ez, amivel bennünket ez a betyár korcsmáros traktál?

— Hát ha annak nem mondaná, az ember de a fejéhez vágná!

MÉGSEM JÁRJA...

— Hát törvényt ültek Csapó Miska fölött.

— Ültek, ültek... Vén, részeges disznó volt az apja, de azt mégsem értem, hogy csak nyolc napot kapott a Miska, mert az apját agyonvágta.

— Biztos, hogy zsidó bíró ítélte ennyire.
— Honnét véli kend?
— Onnét, hogy a zsidók ülnek nyolc napot, ha meghal az apjuk.

A LELKIISMERET

— Tekintetes főszolgabíró úr! Egy kis tűzrevaló-lopást szeretnék leülni.
— Mikor lett kend elítélve?
— Még az nem történt meg, de itt a tél a küszöbön, a fáskamra üres, tűzrevalóra pénzem nincsen, hát nem kerülhetem el a tolvajlást, de azt nem szeretném, hogy amíg kitudódik, meg a büntetés jogerőre emelkedik, ránk tavaszodjon, osztán munkaidőben kelljen a »stróft« leszolgálnom.

CSAK SZELLEMESEN

Ficsur lép a cukrászdába, kezében három virágszállal. Ösmerős családot lát egy asztal körül: a mamát, bakfis- és menyasszonylányát. Hozzájuk billeg és imígyen kedveskedik, elsőbben a mamának, aztán a serdülő lánykának, végül a menyasszonynak nyújtván ajándékát:
— Rózsát a rózsának!
— Bimbót a bimbónak!
— Feslett bimbót a fesledező bimbónak.

NEM CSODA

— Úgy látszik, hogy a vén Weisznak totál elment az esze!
— Csudálkozol rajta? Ebben a felfordult világban mindenki adósa maradt, csak az Úristen fizetett meg minden bűneért — valorizálva.

BEVÁNDOROLTAK

— Te Számi, mi bajod volt megint a bírósággal?

— A fene ösmeri ki magát a magyar törvénykönyvekben. A mult évben nyolc napot kaptam árúhalmozás miatt, most meg egy hónapra zárnak be árúhiány miatt.

SZAVALATI ÓRÁN

Lurkó: Hazát adál, én Istenem, hazát adál nekem!

Tanító: Adott volna inkább egy pár csizmát...

AZ ÚJ FÖLDESÚR

— Mondja, kertész bácsi, mit lehetne ide a veranda-oszlopok mellé tenni, ami azonnal futna?

— Svábbogarat, méltóságos asszonyom.

NAGYOBBIK ESET

— Mi baj, sógor? Tán kirugott az asszony a hámból, hogy úgy szedegeted le a csillagokat az ég mennyezetéről?

— Hiszen, ha az asszony rugott volna ki, de a sárga és meg is marjult tőle a lába.

AZ ELLÁTATLANOK

ELLENBÍRÁLAT

— Legmeddőbb tudomány a kritika.
— S miért?
— Mert aki tud, az alkot és nem bírálgat. — Aki pedig nem tud: mi jogon kritizál?

AZ ELLÁTOTTAK

MÁS SZEMPONT

— Nincsen nagyobb ellensége az emberi szervezetnek, mint a naponként beszedett mindenféle káros ital.

— Különösen az — doktor úr — hogy nem juthat az ember egy kis igazi becsületes szeszhez.

HŐMÉRSÉKLET

— Hogy vagyunk, Pista bácsi? Volt-e láza az éjszaka?

— Annak mán nem vagyok a tudója, doktor úr, mert rendes ember éjszaka nem mérkőzik, hanem alszik.

KETTŐS PAPSÁG

— Hej, nagytiszteletű uram, rosszul imádkozott esőért. Egész nyáron nem esett egy csepp eső és most a saját szüretjét, meg az enyimet, verte el csúfosan az idő!

— Hagyja bátyám uram, ezen a héten Kálmán kollega volt a hetes és tudta, hogy szüretelek.

GAZDA-SZEMMEL

— Nemesítik, egyre nemesítik az embereket és koldússor mellett lassankint többen lesznek méltóságosak, mint polgárok.

— Mit fáj ez kendnek, ha örömöt szerez a hiú embereknek?

— Nem azért mondom, mintha irígyelném, de gondolja csak meg méltóságos uram, hogy mi lenne az állattenyésztéssel, ha a marhákat is cserzett kutyabőrrel nemesítenék?!

KÓSER IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Merengve gondol vissza Judea minden igaz fia arra a többé soha vissza nem térő időre, amikor — *egymás közt* — se hatóságra, se bíróságra nem szorultak, hanem egyetlenegy fórumot ismertek csak, melynek ítéletét a pörös felek föllebbezhetetlenül kölcsönösen kötelezőnek

ismerték el. Az ősjogforrás egy — rendesen vén, nagyszakállú — rabi volt, akiben bizony együtt kellett lenni észnek, tudásnak, furfangnak, igazságosságnak és nagy emberismeretnek, hogy évezredeken át meg ne dőljön a varázs, a tradició.

Az öreg Berele ben Jichog batyuzással tartotta fönn nagyszámú családját és titokban, a szájuktól elvont falatok révén, tőkécskét gyűjtött azokra a napokra, amikor már esetleg nem bírja a batyut, nehogy gyermekeire szoruljon. Kívüle ketten tudtak még erről: hű hitvese, meg Iszer ben Jehuda, a gseftelő gazdag szomszéd.

Mikor Berele egy napon megtért Ábrahám kebelébe, özvegye futott Iszerhez, hogy beütött a nagy baj, a háznál nincs egy garas sem, hát kénytelen a tőkéhez nyúlni.

Kenetesen szólt a dús szomszéd: — Persze, így van az, lelkem, azért gyűjt az ember, hogy ilyenkor elővegye.

— Épp azért jöttem és kérnék is azonnal száz pengő forintot.

— Tőlem száz forintot? Meg vagy te bolondulva, hogy pont az én pénzemhez akarsz nyúlni?

— Ugyan, Iszer szomszéd! A nekünk járó ötszáz forintból adjon ki százat. A többit használja, ameddig megint megszorulok majd egyszer.

— Mondd, nem zavarta meg a te eszedet a nagy csapás, hogy fölteszed, hogy én neked vagy nektek valaha adósotok lettem volna?

Az özvegy szemébe nézett a kapzsi szomszédnak és se szó se beszéd, rohant a rabihoz, elzokogta kettős nagy baját és kapkodta csókra a szent férfiú törékeny, fínom kezét.

— Lányom, miért vagy úgy megijedve? Nem fog a nap újra feljönni, mire rendben lesz minden.

A rendes templomi istentisztelet színhelyét gyászos vagy örömös esetekben átteszik a Jehova-imádók oda,

ahol imádkozásra van szükség és így korán gyülekeztek már a hívek Berele házához, halotti imára.

Kelet felé fordultan nyitotta meg a szertartást a rabi, majd elvégezvén, határozott léptekkel, komor arccal Iszerhez ment:

— Mennyivel vagy adósa a jobblétre szenderült hitsorsosunknak?

— Semmivel, rebelében!

— Bitang, hazudsz!

— Esküszöm, rebelében!

— A te esküd! Mersz-e esküdni úgy, ahogy én parancsolom?

— Hogyne, rebelében!

— Nyúlj a ravatal terítője alá, fogd meg a megtért kezét és mondd utánam: »Esküszöm, hogy Istenben boldogult hitsorsos társamnak semmivel adósa nem vagyok!«

Ment az esküvés szépen, de amikor a tagadó szócskára került a sor, Iszer elsápadt, kékült-zöldült és magából kikelve ordította:

— Fizetek! Fizetek! Mert adós vagyok!

— És mennyit akarsz fizetni, kedves hívem?

— Amennyivel tartozom! Ötszáz pengőforintot, szent atyám!

S menten le is szúrta az összeget.

E percben mozdul a »Chevra Kadisa« kölcsönbejáró fekete leple és vigyorgó pofával bújik ki alóla a sámesz (templomszolga), aki az eskü alatt kiejtett »nem« szócskánál egyet nyomintott a hamisan esküvő Iszer kezén.

A másik szobából pedig búsképű hitrokonok cipelték vissza ravatalára hittársuk hült tetemét.

A DOMBSZÖGI CSÁRDÁBAN

Vigéc: Nézze csak vendéglős, ebben a sörben egy légy evickél!

Vendéglős: (mutatóujjával kipeckeli a legyet) Ejnye, hogy a fene rágja meg, pedig odakint is kidobtam már belőle kettőt!

SOIRÉE

— Cilikém! Álmos vagyok. Jó volna már szabadulni a vendégektől.

— Hát hagyjad az Ilonkát zongorázni meg énekelni!

ASZTRONÓMIA

ASZTRONÓMIA

— Édes apám! Mért nincs fénye a napnak, amikor fölkél?

— Te buta! Mert akkor elperzselné a föld peremét, ott ahol érinti, mikor előbújik.

MÁR ÉRTI

— Anyukám, a szentírást tanulom. Nem találod túlszigorúnak, hogy a Teremtő az első emberpárt kikergette a paradicsomból, azért a kis tiltott gyümölcsért? . . .

— Nem, leánykám. Ha egyszer az Úr az Édenkertet nem családi tartózkodási helynek szánta, Ádámnak és Évának ehez kellett volna alkalmazkodni.

— Ebben neked van igazad, anyukám. Dehát olyan nagy dolog lett volna a teremtőnek Ádámból még egy oldalbordát kioperálni és abból Éva mellé javasasszonyt állítani!?

A GYÖNGE BORJÚHÚS

(PÁRBESZÉD A MÉSZÁRSZÉKBEN)

— Na Miska, jól kikaptam maga miatt tegnap a nacságámtól.

— Már miért, szakácsné lelkem?

— Maga gyönge borjúhúst kínált, meg adott, oszt a nagyságos úr a rossz fogaival nem tudta megrágni a kemény falatokat, hanem csak ide-oda forgatta a szájában, nagyot nyelt és aztán engemet szidogatott.

— Hát pedig Zsuzsa lelkem, én igazat mondtam, mert az a szegény borjú olyan gyenge volt, hogy csak úgy vánszorgott, amikor a vágóhídra hajtottam.

KÖVETKEZTETÉS

— Na Sári! Hát hogy mondja az új szolgálat?

— Jó volna, egye meg a fene, de szabadkőmives a gazdám.

— Hát ehez neked mi közöd?

— Mi-e? Hát mindig hajnalba vetődik haza és nem kezdhetem a takarítást csak délfelé.

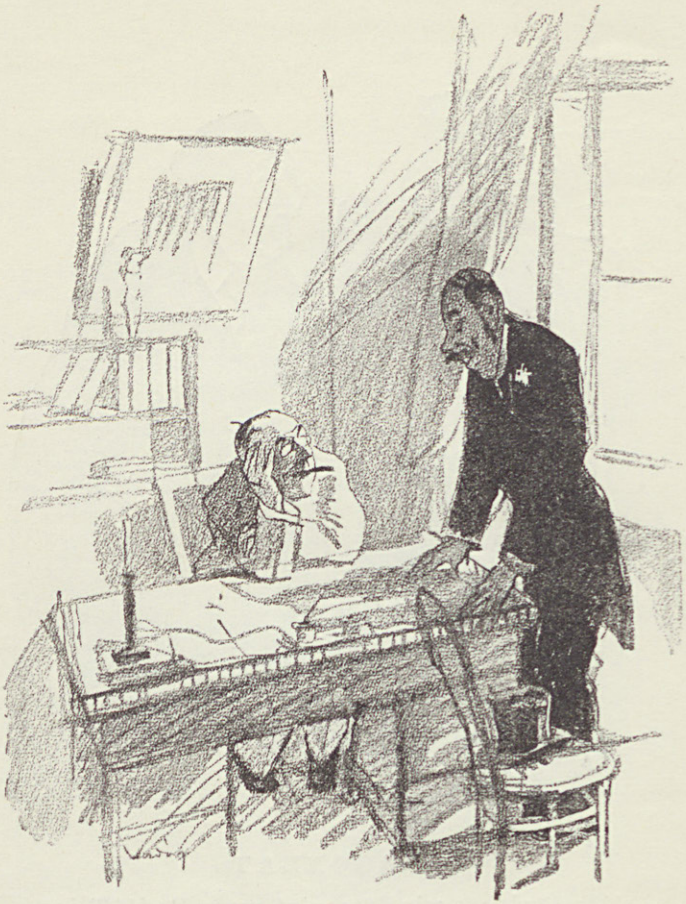

A HASONLAT

— Mi az ördögöt csinált megint, maga Radó! Tele van a főkönyv hibákkal.

— Pardon, főnök úr! A lónak négy lába van, mégis botlik.

— Botlik, botlik, de nem kap évi négyezer koronát, hanem töreket, meg szalmát.

RABIGA-VÁLOGATÁS

— Fiskális uram! Tanácsoljon nekem valami olyan betyárságot, amiért egy kis börtönt kapjak, de azért becsületes ember maradjak.

— Megveszett barátom, hogy ilyenen töri a fejét?

— Nem én, ügyvéd uram, hanem olyan viszonyba kerültem Zakarné asszonnyal, hogy muszáj megkérnem a kezét, de elvenni nem szeretném és ha — csak egy napra is — becsuknak, akkor talán még sem jönne hozzám a rátarti asszony feleségül. Ami biz nemcsak egy-két napi, hanem akár pár esztendei elzárással is fölérne.

A JÓ KUNCSAFT

— Weiner úr, valami városi bundát szeretnék csináltatni!

— Méltóságos uram, közel három éve szolgálom ki és még egyetlen fillérjét sem láttam. Sajnálom, de most már csak nagyobb à conto lefizetése után állhatok rendelkezésére.

— Ugyan kérem! Ilyen csekélység miatt csak nem szakítjuk meg kellemes üzleti összeköttetésünket. Mikor ide költöztem, magát mint a legjobb céget ajánlották figyelmembe. Várakozásomnak meg is felelt, de várjon maga is, mert ha soha egy fillért nem lát tőlem, akkor is holtig magánál dolgoztatok.

BIOLÓGIA

— Édes apám! Miért csak a szárnyas állatok tojnak tojást, míg a lábas jószágok készen hozzák világra kölykeiket, fattyaikat?

— Szamár kérdés, gyermekem! Hát hogy költsön a tehén, ló, bivaly meg a többi nagy jószág? Meg miből kellene lenni a tojás héjának, hogy azok a nagy marhák agyon ne nyomják? Főképp pedig mivel fuvaroznánk, szántanánk, míg a parádések, igások költenének, kotlanának?

ÖRÖKLÖTT BAJ

— Mi szél hozta ide a messzi tanyáról, János gazda?

— Dehogy szél, dehogy szél, doktor uram! Förgeteg!

— Csak nincs valami baj a család körül?

— Éppen hogy van, doktor uram. Az asszonyt ojtaná be a doktor úr veszettség mián.

— Ez csakugyan nagy baj, gazduram! Kutya, macska, vagy mi marta meg az asszonyt?

— Marta a fészkes fene! Veszett az mán, amióta a világon van és ki is üt rajta minduntalan!

TÖRVÉNYMAGYARÁZAT

— Olvasta jegyző uram, micsoda antisémita törvényjavaslattal állt elő megint az igazságügyminiszter úr?

— Ilyent nem olvastam. Tán csak a szokott érzékenykedés ez, Icig barátom?

— Óh nem. Öt esztendei börtönnel kívánja büntetni azokat, kik az Istent káromolják.

— Okosan! De hogy magyarázhat ebbe antiszemitizmust?

— He-he-he! Mit gondol főjegyző úr, ha majd nem lesz szabad a magyarnak, különösen a jószágtartóknak az Úristent káromolni, nem fogják a Jehovát szidni?!

KÖRÜLÍRÁS

— Na, Berci fiam, hogy folyt le a tornaverseny?

— Nem valami szépen. Akkora volt az erőlködés, hogy alig lehetett kibírni a levegőt.

BECSAPTA A NÉMETET

Bécsi orvos: Dohányzik ön?

Békési magyar (gyanakvólag, magában): Mit akarhat ez a német?... Véletlenül nem vagyok ugyan dohányos. De hadd higyje. Ráhagyom. *(Fent.)* Igen.

Bécsi orvos: Iszik ön?

Békési magyar: Iszom, ha van mit.

Bécsi orvos: Nohát az ön korában ez már káros az egészségre, az egyik szenvedélyéről végkép le kell mondania. Melyikről mond le?

Békési magyar: A dohányzásról. *(Magában:* Hadd legyen boldog az ebadta nímetje is.)

PONT MEGFORDÍTVA

Amikor még úgy utaztak Pestre, hogy az ország határától Szolnokig szekéren vagy gyalog kellett menni és testamentum hátrahagyásával keltek a nagy útra a rebachnak nevezett valutáris különbözetért örmények, izmaeliták és egyéb destruktívok: jó pénzért szívesen vállaltak mindenféle megbízatást.

Orosháza egyik hithű zsidó polgára megbízta egyik útrakelő szomszédját, hogy érdeklődjék egyetemre járó fia hogylétéről, mert már nagyon régen nem jött tőle levél. — Az utas vállalta a megbízást és becsületesen utána is járt a dolognak. Sok lótás-futás után végre a király-uccai »Blaue Katz«-ban bukkant rá úgy hajnaltájban az elveszettnek hitt ifjúra... Hazatérvén, imígyen referált gondterhes barátjának:

— Kedves Eisig komám! Sojnálotos toposztolotot küll hodj veled küzüljek. Oz Izidor fiod megbolondulta magát!

— Isten a világ fülütth! Mi o bojo?

— Ha mondok neked: megbolondólt!

— És miben nyilatkozta ez meg magát?

— Ajvé! Toláltam ütet edj nodjon kumisz helyen és ette hazert (disznóhús), o térgyin pedig ülte egy siksze (nő), akit csúkolgatta.

— Édes kedves komám! O Jehova áldjon meg, de megijesztettél! Oztot hittem már, hodj komoly baj van! Hiszen ez semmi! Akkor lette volna megbolondólva, ha csókolta volna o hazert és ette volna o sikszet!

PERSZE

— Samukám! Gyermek nélkül kutyára vész a nevünk! Ez így nem élet. Váljunk szét.

— Ugyan, Szálikám! Mi még elég fiatalok vagyunk, különösen te. Fogunk fohászkodni a Jehovához és az fog bennünket segíteni gyermekhez!

— Úgy! És akkor mi szükség van ennél te reád?!

A MI JÓ CSELÉDEINK

— Hát ez mi, Julcsa? Hisz mikor beállt, azt mondta, hogy nem tart szeretőt!

— Hát isz' nem is én tartom, hanem a naccságos asszonyom!

EGY KUTYA

EGY KUTYA

— Ha mi még egyszer fiatalok lehetnénk!

— Nagyságos asszonyom! Mit érne? Az eddigi tapasztalatok fölhasználásával de hamar megint csak itt lennénk.

VÁLTOZOTT VISZONYOK

A Körösmentén nagyban dívik az orvhalászat és a közönség szívesen vásárolja ezen, a rendesnél olcsóbb, halakat.

— Naccsága kérem, egy szép, nagy eleven halat hoztam, ha megvenné.

— Megveszem, ha nem drága.

— Két forintért odaadom.

— Ej ha! Ezelőtt egy ekkora ponty 50 krajcár volt.

— Jaj, naccsága kérem, akkor más világot éltünk.

— Micsoda más világot! Maga akkor is csempészte és most is csak csempészi a halat.

— Ámbár hogy közel jár hozzá, mégsem egészen így van kérem naccsága, mert ma sokkal nagyobb az őrizete, meg szigorúbb is a büntetése.

SÁRIBÁLBAN

Baka: Ni lelköm! Ellibbenhetnénk a bokorba, egy csókra.

Sári: Ha úgy tetszene.

Baka, később: Nem repetálnánk mög?

Sári: Ha úgy gondója.

Baka, még később: Háromszor iszik a magyar! Nízzünk ki még egyszer.

Sári: Nem tehetem: nem vagyunk még ojan intimek.

ÉKES NYELV

Wewrewshegyi D.: Hát hogyan vált be oz o két ló, omit a túri vásáron vettem?

Tolyáss Dániel: Biz' nem a legjobban. Az egyik nem indítványoz, a másik meg nem fogalmaz.

KURTÁN

— Egyik ki, a másik be!

AZ ÚRISÁG FOGALMA

AZ ÚRISÁG FOGALMA

— Rézikém, mért nem kaptam szombatra tiszta ingt? Ezt már tíz napja hurcolom.

— Vagy te gráf von Apponye oreság, hogy muszáj neked minden héten tiszta üngt venni?

ÉLETUNTAK

— Micsoda búvalbélelt két ember a Kende, meg a Horváth!

— Életuntak szegények mindketten.

— No hallod? Ilyen ifjan, élettől duzzadón és olyan gazdagon?!...

— Mégis életuntak. Rém mód unják mindketten feleségeik életét.

MAGYAR FLEGMA

Egyetlen szeretett fiúgyermek volt Szabó Péter, de azért így búcsúzott tőle a nagy háború kitörésekor az édes apja:

— Isten veled Peti! De ha egyetlen muszkát is beeresztel az országba, ne lássalak többé soha!

Nem is látta, hírét sem hallotta aztán bőséges két esztendeig és bizony beletörődött, hogy mert bejött a muszka...

Egyszer csak, harmad esztendőre, hozták a Pétert vöröskeresztes hordágyon.

Könnyező szemmel öleli át megkerült gyermekét az öreg Szabó:

— Megvagy Péter fiam? Hogy nem írtál soha!?

— Hát eddig csatázgattam és miről írtam volna? most meg már nem tudtam írni, — szólalt meg a fiú, — széjjellőtt jobb kezefejét mutatván édes atyjának.

VIRTUSOK

— Tudod-e komám, mi a különbség a magyar ivó, meg a német közt?

— Hát tán csak az, hogy a magyar bort, a német meg sört iszik.

— Fenét! A német avval henceg, hogy melyikõjük rug be hamarább, a magyar meg, hogy ki bírja legtovább.

MÁS SZEMPONT

— Az árgyélusát bátyám! Ezt a kis büntetést csak kiállanánk, csak az a betyár vallatás ne volna.

— Szamár vagy öcsém! Akkor túlnagy lenne a konkurrencia, mert minden második ember lókötő mesterségre adná a fejét.

ELTÉVEDT

ELTÉVEDT

— Na, mi jóban jöttél, Vera?

— Szolgabíró uram, nagy nekem a panaszom! Karvaly Jutkával összerugtuk a patkót és azt mondta, hogy menjek az ides anyám keserves kínjába.

— Hát akkor lelkem, ide rossz helyre jöttél, mert ez nem az, hanem közhivatal.

MINDEN HASONLAT SÁNTIT

— Olyan ez a kis Malvinka, mint egy töltött galamb.

— Rossz a hasonlat. Mert igaz ugyan, hogy epéje nem igen van, de korántsem kurizáltat magának olyan hosszant, mint a galamb.

ÜZLETI SZELLEM

— Pataki mester! Mennyiért készítene nekem egy divatos szép zsakettöltönyt?

— Négy millió koronáért, méltóságos uram.

— Ugyan-ugyan! A mai szűkös és stabil pénzünk mellett.

— Méltóságos uram, maga a fazón egy millió korona.

— Rendben! Lemondok a fazónról, csinálja meg a ruhát fazón nélkül és fizetek magának három millió koronát.

KÉTFÉLE MÉRTÉK

— Hogy ütött be a szüret, Mihály gazda? Mennyi mustot sikerült szűrnie ebben a cudar esztendőben?

— Aszerint, nagyságos uram...

— Miszerint, gazduram?...

— Fogyasztási adóra: huszonöt akót, fogyasztásra: ugyanannyi hektót.

ABSZTINENCIA

— Mi lesz a világból, bátyám uram, ha már kend is ilyen löttyöt iszik?

— A világ marad, öcsém, amilyen volt. Hanem ha hallgatni tudsz, hát megkínállak.

— Elfogadom bátyám. Az úristen éltesse! — Tyüh! az árgyélusát! Hisz ez valóságos nektár!

— Az, öcsém! Csakhogy valami szamár Budapesten

megtett az alkoholellenes liga helyi elnökének, hát a dekórumnak eleget kell tennem s ilyen vacak alkoholmentes vignetta alatt ihatok csak megfelelő italt nyilvánosan.

ELMARADT EMBER

— Kedves komámasszony! Mit szólna hozzá, ha megkérném Sárika leányzó kacsócskáját?!

— Azt öcsém uram, hogy válaszadás előtt tisztázandó lenne, hogy miért csak egyhuszonnégy órát tudott együttélni első feleségével.

— Nagy oka volt annak és legszívesebben nem feszegetném.

— De csak cselekedjük kedves öcsémuram, mert mégis csak fontos, hogy egyetlen lányomat kihez adom?

— Az történt komámasszony, hogy a szende képű Mártha kelleténél korábban tette le fejéről a pártát.

— Na lám öcsémuram! Aki a mai világban ennyire szőrszálhasogató, nézzen csak mátka után másfelé!

A TEREMTÉS KORRIGÁLÁSA

— Anyjuk! Sehogyse érzem magamat. Tán jó lenne papot hivatni?

— Kend mindjárt úgy elkámpicsorodik, ahelyett, hogy bízna a gondviselésbe, meg az öreg jó doktorunkba, oszt kúráltatná magát, meg fohászkodna a teremtőhöz.

— Bízok én mind a kettőbe anyjuk, de amondó vagyok, hogy ha már ilyen törékennyé teremtett bennünket az Úr, orvos meg pap helyett okosabb lett volna, ha némely kicserélhető tartalékrésszel küldött volna bennünket az élet keserves útjára.

MÓDSZEREK

— Az a vén zsugori Garas milyen pompában járatja a csúnya második feleségét. A szép és bájos első asszonyával pedig semmit se törődött.

— Jaj, öregem, az más volt! Annak ájulással kellett a vén betyárból kiszorítania a kosztümöket, ez meg pofonnal egzekválja.

DALIÁS IDŐK

Roham előtt lelkesítő beszédet tart a százados, ezzel a felhívással végezvén szózatát:

— Fiúk! Aki elsőnek ér fel közületek az ellenséges magaslatra, a fele vagyonomat kapja jutalmul.

Grünfeld tizedes jelentkezik:

— Százados úr, gilt! De nem kaphatnék hirtelenében a százados úr vagyoni viszonyairól valami kis megbízható referenciát?...

SZAPULNI CSAK KELL

Feleség: Kész botrány, hogy ez a Kóródy milyen aszszonyt vitt a házhoz.

Férj: Ugyan, édesem! Hogy mondhatsz ilyent? Hiszen ez a kis menyecske maga a tökéletes jóság és a bevégzett szépség!

Feleség: Ez az! El nem tudod képzelni, meddig elrágódnak az emberek azon, amin nincs mit rágódniok.

SZERESD FELEBARÁTODAT...

— Őszintén szeretik a zsidókat ezek a mi ezt hangoztató filoszemitáink?

— Szeretik, szeretik, de én azt hiszem, hogy mégiscsak leginkább úgy szeretik, mint a sonkát.

— Mint a sonkát?

— Persze, ugyanúgy: igencsak nem melegen, hanem hidegen.

DIÉTA

— Na, Magyari koma! Mi szél hozta?

— Cserben hagyott a természet, doktor uram!

— Evésben, vagy szerelemben?

— Amabban.

— Hah barátom! Mindíg kenyeret, szalonnát enni és megemészteni, azt nem lehet! Egyen minél változatosabb ételeket és majd forog megint a dorozsmai szélmalom.

— Hát, doktor úr kérem, a lúnak másmilyen gyomra van, mint az embernek? Hiszen a lú is mindíg egy-kétfélét eszik és mégsem kerül e mián soha doktorkézre.

TEHETI

— Jozef! Jer, menjünk a kis Vecseyt meghallgatni.

— Van eszembe! Ha én akarok hallgatni koncert, van nekem pénzem meghallgatni felnőttet.

MÓDOK

— Hallom, nagy urak lettetek! Foglalt szakaszban utaztatok Nizzába.

— Te csak hallgass. Hallottam, hogy ti is így Abbáziába!

— Az nem igaz!

— Rózsika barátnőd mondta, hogy kalappal, kabáttal, kofferral és levetett cipőkkel foglaltátok le kettőtök számára az egész hatüléses szakaszt.

AZ A KÉRDÉS...

— Principális úr kérem, kötelességemnek tartom közölni, hogy ma reggel a főkönyvelő úr beszédet intézett az irodához és a főnök urat titulálta egy Cézárnak.

— Oz o kérdés, praktikáns ór, hogy értette-e olotta a Gyolát, vagy a kotyát?

. . . NON EST PICTUM

...NON EST PICTUM

— Apa! Mit szólsz ezekhez a mesés stilizált képekhez?

— Azt fiam, hogyha az Úristen akarta volna ilyenre teremteni a világot, hát ilyenre teremtette volna és nem szorult volna ezekre a művész urakra, hogy azt neki stilizálják.

SANYARÓÉK

— Jó világ lehetett, amikor a hollók félfontos sajtdarabokkal röpködtek a szájukban.

— Ez csak mese és az a jó öreg Ezópus ugyancsak elvetette a sulykot.

— Már miért?

— Mert azt a szép szót szeretném én hallani, amivel az én szájamból csak egy falatka sajtot is ki lehetne csalni.

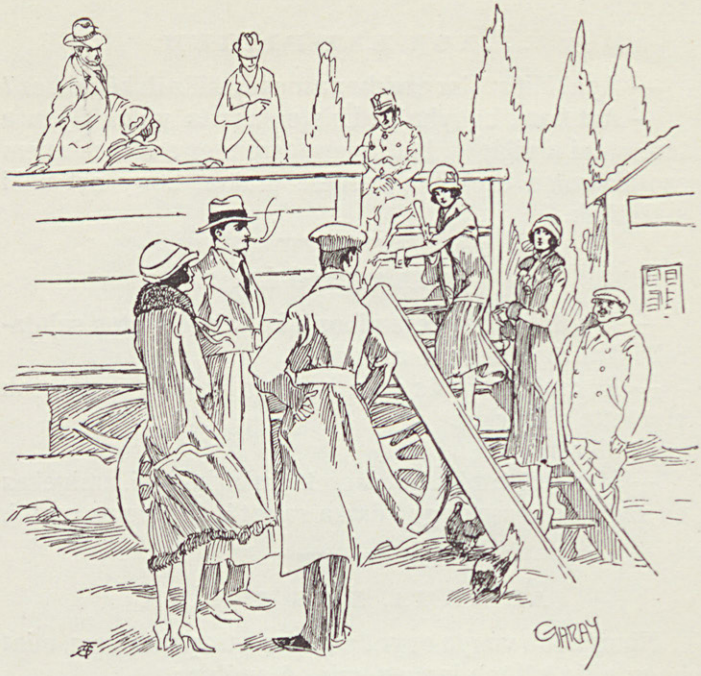
AZ ALMA, MEG A FÁJA

Nincs hőbb vágya egyetlen jóérzésű apának sem, mint hogy a fia különb legyen, mint ő amilyen.

A falu nagyeszű tanítójának, a talmudtudós Zalmenak egyetlen fiából bizony nem nézett ki, hogy valaha is az apja nyomdokába lép. A hitközség egyik igen korlátolt eszű tagjának a fia is tanítványa volt a tudós rabinak, mégpedig a leghitványabbak közül való tanuló.

Benyit a nebulónak az apja a tanítómesterhez és szorongó szívvel adja elő gyermeke iránt táplált kétségét, tudakolván, hogy mi reménységgel lehet a kamasz jövő fejlődésére nézve?

— Kedves hívem, — felel a tudós, — a Jehova áldjon meg egész családoddal együtt és szolgáljon vigaszodul, hogy én nagyon boldog lennék, ha az én Icig fiam úgy ütött volna rám, mint a te Majse fiad tereád!

KAPÓRA JÖTT TRÉFA

Egy kisded fürdőhelyen a kirándulásokat teherautóból konstruált nagy ketreces személyszállító bonyolította le, melybe tíz-tizenkét utas létrán mászott fel.

Az összeverődött kis csapatból két hölgy felkapaszkodóban volt, amikor odaszól egy bácsi:

— Na, ez a két tyúk jó lesz az útra.

— Uram, — szólt méltatlankodva a harmadik nő, — ezek a húgaim!

A megtámadott mosolyogva mutat az autó mellett szemecsgélő két tyúkra:

— Pardon, asszonyom! Én ezeket gondoltam.

A KIS RAVASZ

— Hát te betyár! Mit garázdálkodsz itt a befőttek közt?

— Disznót játszok. Kedves anya mondta tegnap Rózsinak, hogy olyan a spájz, mint a disznóól.

KINEK-KINEK

Bécsi professzor: Iszik ön?
Páciens: Igen.
Bécsi professzor: Mit és mennyit?

Páciens: Bort. Naponta két litert.
Bécsi professzor: Hisz ez iszákosság!
Páciens: Németnek! Magyarnak éppen nem.

MINDENESETRE...

— Tanító úr! Valami írás jött hozzám, mint iskolaszéki elnökhöz, a tanfelügyelőtől. A növendékek kötelező cserebogár-irtásáról van benne szó. Micsoda burkolt támadás lehet emögött?

— Mélyen tisztelt elnök úr, fogalmam sincs róla. De — mit lehet tudni — mindenesetre jó volna, ha egynapi szünetet adnánk a gyerekeknek, kötelező sűrűfésülködés végett.

AMIHEZ NEM KELL TUDOMÁNY

— Édes apám! Az állatok is ettek a tudás fájáról a Paradicsom-kertben?

— Bagolyfülű! Dehogy is ettek, hiszen akkor őket is kiakolbólította volna onnét az arkangyal. Már pedig erről egy szót sem szól a szent könyv.

— Hát akkor mégis hogy szaporodtak el a barmok még jobban, mint az emberek?

— Adta kölyke! Bizton marhaságból.

RAVASZ IGÉRET

— Mórickám, drágám, ugy-e nem veszed rossz néven, ha figyelmeztetlek, hogy az első találkozásunkon bizonyos ruházkodási könnyítéseket helyeztél nekem kilátásba.

— Édes angyalom, hát nem látod, hogy pont ebben buzgólkodom?!

A KIS SZEMÉRMETES

— Na Rezsin nagysád, hogy töltötték a nászutat?
— Ugyan Rudi bácsi, ne disznólkodjék . . .

IRATKOZÁS

— Vegyes párok vagytok?

— Az, csókoljuk a kezit szent atyám. A Pista férfiú, én meg lyány vagyok.

— Nem úgy értem, hanem vallásra.

— Úgy is, könyörgünk alássan.

— S van-e köztetek a gyermekekre megállapodás?

— Igenis, főtisztelendő úr kérem, van. Eztet a Pista vállalja és aztán meg még egy lesz.

A BÖCSÜLET

— Csés jó napot! Tisztelendő szent atyám!
— Fogadj Isten, Ragyogó Miska! Mi jóban jöttél?
— Milyen embernek ismer engem, nagyságos főtisztelendő uram?

— Derék, becsületes embernek, Miska fiam. De csak nem nyomja talán valami a lelkedet, hogy kérdezed?

— Nem a' szent atyám. Hanem egy kis hitelre szorúltam. Vagy negyven forint roppant kellene.

— Ha csak az a baj Miska, ezt megkaphatod, hanem hát mire kell?

— Itt a tél a nyakamon, kereset meg nincsen, hát hogy kihúzhassam böcsülettel újig: egy kis szűzdohány-csempészetre szántam a fejemet.

AZ A BIZONYOS KAPANYÉL

— Fried bácsi, ma igazán nagyszerű kondicióban van. Ha csak egy hónappal fiatalabb lenne, még beleszeretnék magába.

— Jolánkám, ha maga azt hiszi, hogy abszolute veszélytelenül dévajkodhat velem, igen kellemes meglepetés érheti!

TELJES ELLÁTÁS

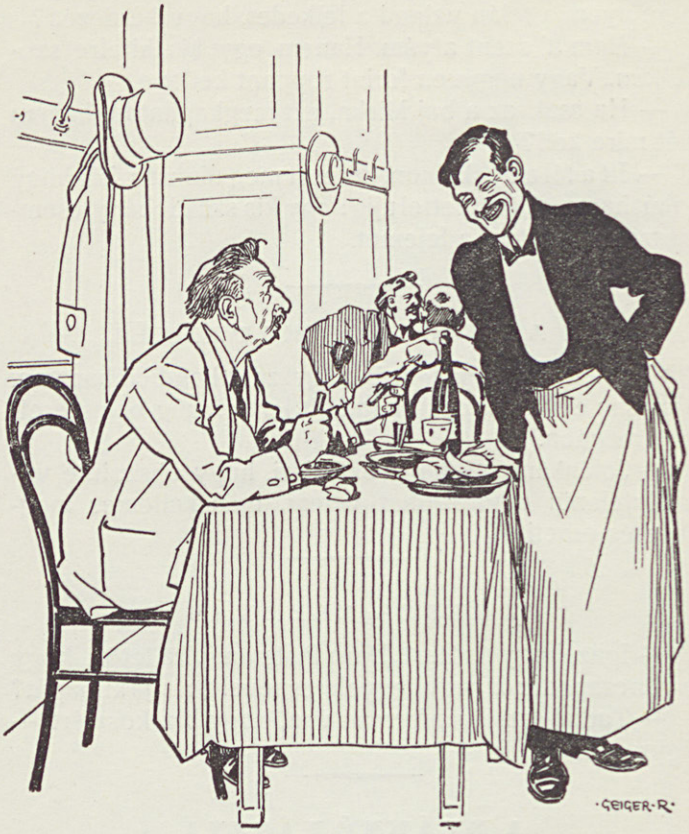
— Igaz, hogy a rátarti Daru Pista annyira letört, hogy a vén csapodár özvegy kegyelmesnével tartatja ki magát?

— Tudod, ez olyanformán van, hogy biz kosztért — ágyra jár.

A DEÁKNÉ VÁSZNA

— Kedves tanár-barátom, nem csudálnám, ha a teremtő Úristen egyszer csak leseperné a földről ezeket az ezer bűnökben leledző halandókat...

— Ugyan, lelki atyám! Hitvány emberférgek mint félistenek éljenek, amikor a mythosz istenei is istentelenkedtek!?

A JÓ BORNAK NEM KELL CÉGÉR

— Pincér! Nincsen maguknak ennél jobb boruk? Hisz ezzel elvadítják innét az embereket.

— Dehogy nincsen nagyságos uram! Csakhogy az nem eladó, azt megissza maga a gazda.

KOCA ÍRÓK KÖZÖTT

— Honnan az ördögből tudják a szerkesztőségekben, hogy ami kéziratot az ember hozzájuk beküld, eredeti, vagy csízelt szellemi termék?

— Roppant egyszerűen. Ha jó, akkor csízelt, ha rossz, akkor eredeti.

IGAZ

— Zsenny jer, vegyünk itt egy kávét.

— Szívesen Samukám. De minek mondod, hogy vegyünk s miért nem, hogy üljünk le egy kávéra?

— Hagyjál engemet a te magyar nyelveddel! Mond-

jam, hogy üljünk le egy kávéra, amikor nem a kávéra, hanem a székre ülünk, s ne mondjam, hogy vegyünk egy kávét: amikor füzetek érte?

HIZÓKÚRA

— Mit szólsz a szép kis Malvin esetéhez?

— Eleget figyelmeztettük az anyját, hogy mért tűri avval a kölyökkel való örökös sugdolódzgatást, de ő mindig csak azt mondogatta: nem baj, fiatalok, hadd hízlalják a szemeiket egymáson!

— Hm, most aztán kezd cudarul elharapódzni a hízás...

HATÁRIDŐ-ÜZLET

— Hallom, gyönyörű szép eredeti rajzai vannak Bayrostól. Nem adna nekem egy-kettőt, Szatmári bácsi?

— Adni adhatok, nagyságos asszonyka, de reménylem, nem kívánja csakúgy ingyen.

— Nem is úgy kérem. Éppen kint vadászik az uram, küldök vacsorára egy nyulat.

— Nyúlért? Azt nem!

— Hát miért?

— Nyúlkálásért.

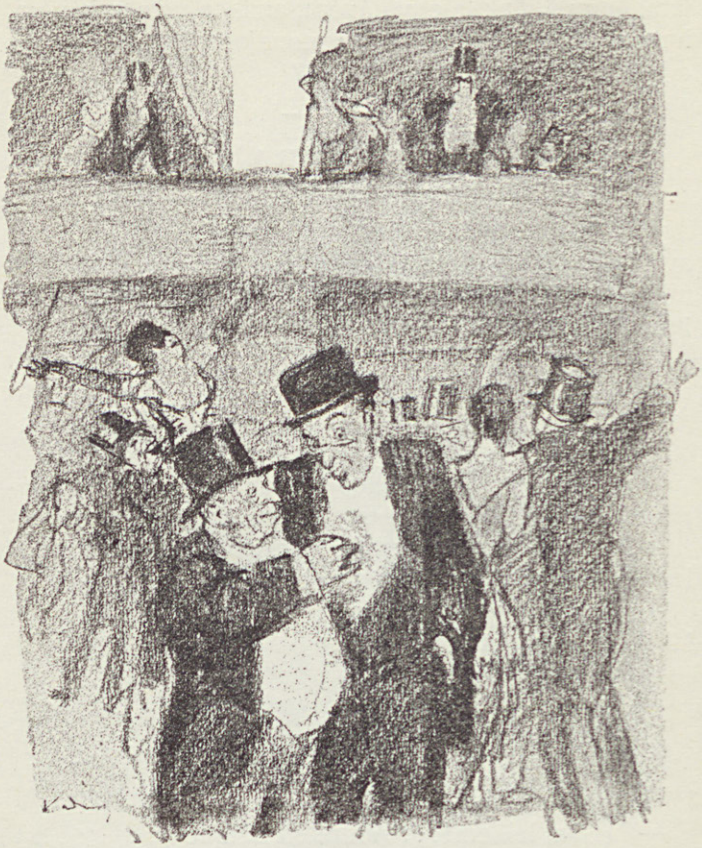
— Ejha, uram! Ez egy kis konfidencia. De hát ördög bánja! Előre!

— Na-na, lelkem!... Adom én hitelbe is.

EXKUZÁLÁS

— Sohase hittem volna, hogy egy olyan kiváló derék legény, mint Téglás, beérje egy olyan cifra bábbal, mint amilyen a menyasszonya.

— Na hallod! Különb ember is beérte már azzal.

SZALMÁK

— Hun jársz te éjfélkor itt a Palé dö Danszba?

— Adtam a börzén és küldtem a feleségemet a Rivériára. De hogy jösz ide te?

— Én meg leider vettem és a nagy dáma feleségemet a pokolba kergettem.

NAGY FÁBA VÁGOTT FEJSZE

— Nézd csak Adolár barátunkat. Úgy néz ki az ábrázata, mintha tetoválva volna.

— Persze! Csiszolatlan gyémántot vitt a házhoz s úgy látszik, nem megy simán a csiszolása.

HASÁBA LÁT

— Ogyancsak leszámolhatott o jüvűjével oz Orony-vülgyi, hodj edjre o moltját emlegeti.

KIRÁLYI AUDIENCIA

I.

Lájbis Mükk és *Fájvis Kükk*, két máramarosi zsidó a fölség színe elé szeretne járulni. Az udvari titkár megérteti velök, hogy ilyen mocskosan csak nem jelenhetnek meg a kihallgatáson. Legalább váltsanak inget.

II.

— Hallottad, Lájbis?
— Hallottam, Fájvis!
— Nű?
— Nű!
— Váltsunk ingt?
— Váltsunk ingt! (Elmennek a cselédségi lépcsőházba, alábújnak s kezdenek vetkezni.)
— Itt von oz enyim! Jorsan, mert hővös von!
— Itt von oz én ingem, vedjél rád.

III.

— Megvodj már Lájbis?
— Minyárt megleszek.
— Siessél mogodat, mert o király nem vár.

IV.

— Nadságos ór. Itt vadjunk!... kérönk oz ódienct.
— Boldogtalan emberek!... hát mért nem váltottak inget?
— Hiszen éppend eztet cselekedtönk!

VÁSÁR UTÁN

— Hogy vót a csizma, komé?
— Három pengő!
— Nem löhet a'!
— Pedig úgy van: csakhogy ugyanannyi vót itt hátul a párja is.

S. Kalivoda Kata

A HATÁS

— Te vén, részeges disznó! — Éjjeled-nappalod a korcsmában töltöd és nem gondolsz sem rám, sem szegény gyermekeidre.

— Anyjuk! Az Úristen őket is, téged is sokáig éltessen!

CSELÉDGAVALLÉRIA

— Nagysága kérem! Ilyen emberi mód még énvelem nem bántak szolgálatomba soha, sehol. Fogadja tőlem szívesen ezt a vég finom selyemcsipkét. A másik nagyságáéknál szereztem.

— Julcsa lelkem! Nem kell nekem. De ha már meg akar tisztelni, hát ígérje be inkább, hogy nálam nem szerez semmit.

— Nagy sor, nagyságos asszonyom! De igazán úgy megkedveltem magát, hogy még ezt is szívesen — megígérem.

A MEDICINA

— Mi van Balog Sárikával? Igaz lenne, amit suttognak róla?

— De mennyire! Nem hallgatott az öreg háziorvosra és a fiatal új doktorhoz ment fogyókurára... És pont ellenkező lett a hatása...

A KÓSER HITKÖZSÉG

— Tényleg maga lett a zsidók feje, Mózes szomszéd?

— Igaz, szent igaz, Péter gazda! És mért ne volna ez igaz?

— Mert oda vélekszem, hogy tán a keresztelője óta sem volt szomszéd a templomukban.

— Ez is igaz, gazduram. De nálunk az elnököt nem vallásosságra, hanem tekintélyre választják, hogy hatósági, meg más hivatalos eljárásoknál imponáljon.

— És hát miben áll az a bizonyos pónálás, ha meg nem sértem?

— Ezt illenék kendnek tudni: hát kinek van a községben az enyémhez fogható nagy szája, meg hasonló sertéstenyészete, sertéshízlaldája?

VÁSÁRON

— Mester uram, hogy ez a kis rongy, gyatra vályucska?

— Saját számára kellene, gazduram?

— Magaméra, az ángya kínját! A disznóknak. Én porcellánból pofázok.

HOL A BIZONYÍTÉK

— Hallottad ecsém, mit mondott a főtisztelendő szent atya, hogy elsül a kapanyél is, ha az Úr akarja.

— Könnyen mondhatja, mert az Úr azt még soha sem akarta.

UGRATÁS

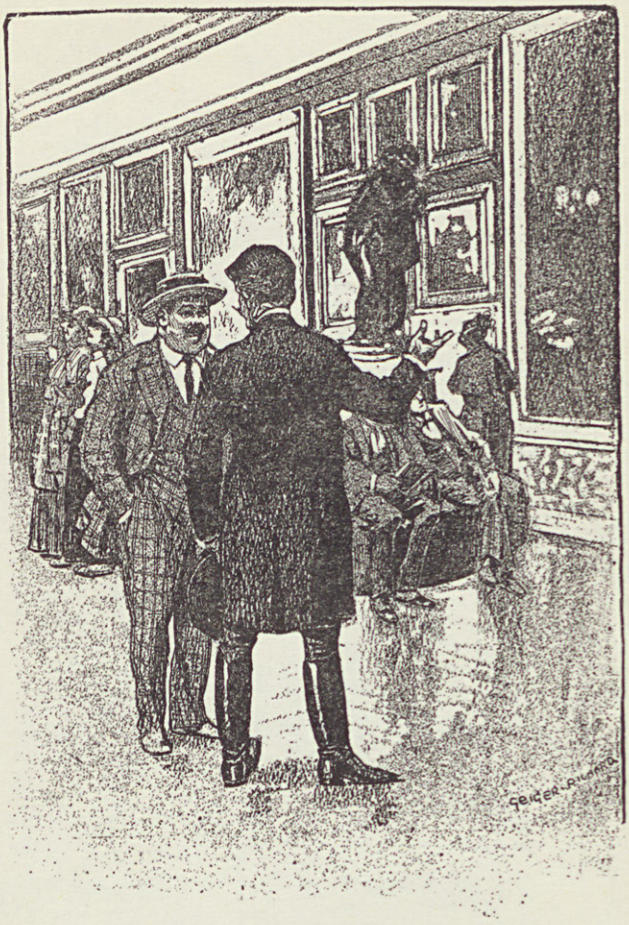
— A kis Pistuka egészen az apja fia!

— Az. — Szólt elpirúlva a mama.

A JÖVŐ GONDJA

— Édes apám! Meddig megy a', hogy a kenyérből trágya, oszt a trágyából megest kenyér lesz?

A CSÁSZÁRI KÉPTÁRBAN

— Na barátom, mit szól a mi képtárunkhoz? Ugye valamicskével különb a budapestinél?

— Szép, szép — nagyon szép! Hanem hát ennyi ren-

geteg festmény között csak egy csatakép van s az is magyar tárgyú.

— Na és mi következtetést akar ebből levonni?

— Csak azt, hogy a maguk csataképeit mindíg az ellenség festtette meg.

FLEGMA

— Samukám, meg kell hogy pukkadjak!

— Mi baj van megint rajtad?

— Képzeld, az a rongy cseléd nem eltörte a hatalmas, újjnyi vastag vejdlingot!...

— Ugyan, ugyan! Te pukkadozol, holott a szegény leány hogy megerőltethette magát vele.

PARKETT-TÁNC

— Hová hozott ide engemet, vén szamár!... Hisz kisül a két szemem! Ilyet csinálni, még hozzá ilyen nagy fényességnél?

— Ugyan, ugyan, vén tyúk, hiszen csak simmiznek.

— Na, ezt ugyan az én időmben máskép nevezték és négyszemközt végezték.

MÁS IDŐKET ÉLÜNK...

— Azzal van vádolva, hogy csala vámszedésnél. Nem sül ki a szeme vénségére így elgazemberesedni?

— Nem bennem van a hiba, bíró uram, hanem a világváltozásban.

— Ugyan, mi köze a világváltozásnak a dupla vámszedéshez?

— Az, kérem alásan, hogy hat-hét forintos búzaár mellett könnyű volt tisztességes embernek lenni, de tessék csak megpróbálni hatszázezresnél!

PETŐFI-ILLUSZTRÁCIÓ

Más népekė a nagyvilág,
Üres hely nem maradt.
Hazátlan a cigány szegény,
Hazátlan, de szabad!

PRO LIBERTATE

Egykorú Olay-metszet után

(A Ház agg gyorsírófőnökét megsértette Olay Lajos. Apjáért a sértett fia provokáltatta a képviselőt, de vesztére. Ez alkalomra küldtem a Borsszem Jankónak)

A PÁCIENS

— Doktor úr kérem, egy kis szembesítésre jöttem, mert nagy baj esett a tekintélyemen.

— Hát oszt mi közöm nekem a kend tekintélyéhez?

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

— Engedelmet instálok, doktor úr kérem, ide csak az iránt bátorkodtam, mert hogy kint a táblán egyebek közt azt is olvastam, hogy szemész.

NEM KÍVÁNCSI

Baldachin alatt áll az új pár és a rabi, nem kapván utasítást, hogy imával vagy prédikációval tegye-e ünnepélyesebbé a frigykötést, odasúg a vőlegénynek:

— Mit tartsak?

— A száját! — Szól unottan a leendő férj.

FÍNOM KIS CSALÁD

— Kedves nagysád! Mi már régebbről ösmerjük egymást és bizonyára emlékszik úri gavallér voltomra...

— Én?! Maga bizton összetéveszt a mamámmal, vagy a néném mel.

IN NATURA

— Jó napot, bíró uram!

— Isten hozott, Gabri! De a kutyád kívül hagyhattad volna tán!

— Dehogy, dehogy, kedves bíró uram! Hiszen éppen a kutya az én jelentkezésemnek a főtárgya.

— Magyarázd meg, Gabri.

— Hát itt a cédula, hogy eztán harmincnégyezer korona az évi adója.

— E mán gilt, komám, szegény a kincstár, mit tehetünk egyebet?

— Nekem ne tegyenek semmit, hanem itt a régi, kedves, hűséges Bodrim: szolgált jó sokáig, most én szolgáltatom be természetben, adóként. — Úgy hajtsa be rajta követelését a kincstár, ahogyan akarja.

KOMPETENCIA

— Hát oszt mire jó az a nagy ivás, Miska?

— Rugjon be legalább egyszer megfelelőleg a főtisztelendő úr, mert ezt máskép nem tudhatja meg.

DÍCSÉRET

— Aztán jó-e ez a sűrű fésű?

— Húzza végig a fején, oszt' tartsa alá a tenyerét, majd meglátja.

TROMF

TROMF

— Hogy affektál ez az énekesnő, pedig öreg, mint egy ágyú.

— Nagyságos asszonyom! Ágyúnál nem a kor a tényező.

VIRÁGNYELVEN

Orvos: Uram, ön túlságosan megviselt a korához képest. A baj megállapításánál tudnom kellene, mi lehet ennek az oka?

Páciens: A viszonyok, doktor uram, a viszonyok.

Orvos: Talán a világháború?... A tőzsde?... A szanálás?... Vagy egyéb viszonyok talán?

Páciens: Igenis doktor úr... Egyéb sűrű viszonyaim...

KOFASZENTENCIA

— Ugyan ne turkáljon naccsága a portékámban! Ha nem tetszik, menjen más korcsmába!

— Ne mérgelődjék, lelkem. Az uram meg szokta nézni, mit vásároltam és kedvében kell hogy járjak, mert hogy roppantul válogatós.

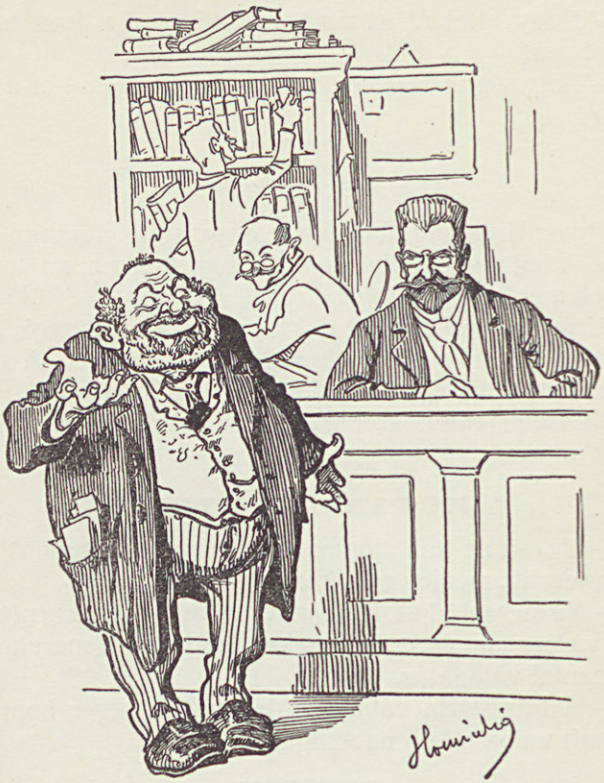
— A frászt! Ha válogatós lett volna, régen hoppon maradt volna tőle a naccsága.

MELLÉ SPEKULÁLT

— Mit csinálsz, te zsivány?! Amíg én a szakácsnéval a piacot meg a boltokat futkosom, te itthon a szobalánnyal csókolódzol?...

— Ugyan Lizi, ne pattogj! Hát nem te tanácsoltad nekem lefekvéskor az este, hogy Rima után nézzek?

— Ördög bújjon beléd! De murányi és nem pesti után!

PARDON!

— Az alperesek sorra igazolták, hogy kifizették a rajtuk követelt adósságot. — Mit szól ehez, Grün?

— Hát tehetek én róla, hogy a betyárok tíz zivataros, világégéses esztendőn át megőrízték az ily potom kis összegek nyugtáit?

RACE

— Mit mondsz Blayer Bandihoz? Megverte az apját!

— A Bandi apja egy zseni és kell neki örvendeni, hogy van olyan sikerült gyermeke, aki ráüt.

GYERMEKI ÉRDEKLŐDÉS

— Mama! Úgye Achilles azért volt a sarkára legérzékenyebb, mert olyan volt, mint a Zsuzsié: repedt.

ÉRDEMES VOLT

ÉRDEMES VOLT

— Bravó, papa! Hallom, fent voltál a Montblankon!
— Hagyd el lányom! Az Adolf csacsisága. Kell nekem mászni a Montblankra csak azért, hogy megtudjam, hogy a Mont az egy hegy, a blank az meg hó.

NEM VALAMI STILSZERŰ

— Kérlek, Icigem: nem akartam tárgyalásotokba belekotyogni, de mikor Kozma mester bemutatta neked palénk tervrajzát, megkérdezhetted volna, muszáj-e, hogy a pozsonyi rabi-fi kastélyának keresztmetszete legyen?!

MIKOR MÉG MILITARIZMUS VOLT

— Mondd csak, Bernátkám, mit értenek nonsens alatt?
— Olyan asszonyt, aki antimilitarista.

HIÁBAVALÓ KORHOLÁS

— Hallja kend, apjuk! Káromkodással kél, káromkodással nyugszik és napestig is egyre káromkodik! — Nem gondolt még rá, hogy mi lesz a végítéletkor?!
— Gondoltam én, anyjuk, de ahogy hánytam-vetettem a dolgot, arra lyukadtam ki, hogy volt, meg van nekem e rongy földi életben — rajtad kívül is — annyi bajom, kínom, keservem, hogy ama végleszámolásnál még nekem jár ki majd valamicske!

A KONJUNKTURÁS IDŐKBŐL

— Zálikám! Tartsd csak bővebben szóval a vevőket. Hátha közben is emelkednek az árak és mindjárt mindent sokkal drágábban számíthatsz.

KAPÓRA

— Nagyságos asszonyom, most véletlenül jött nekem á-propos . . .

— Jól néz ki, maga szemtelen, ha magának én csak úgy véletlenül jövök á-propos!

AZ ARTÉZINÉL

— Mit röhögsz, Klára?

— Azt, hogy ma reggel az ülőkémet volt kénytelen elnyelni önacssága.

— Csak nem bolondult meg?!

— De igen. Vihar tört ki és jelen volt a nagyságos úr is, aki igen fain ember és nem tűri a gorombaságot, így hát a nagysága, — aki éppen nem fáin, — kénytelen volt a rendestől eltérni és a szót úgy csavarintotta, hogy »oldalba« rug!

A KIGYÓ

— Nagyságos Asszonyom! Elhiszi az ön férje, hogy itt e cifra, népes fürdőn, tőle oly soká távol, hű marad hozzá?

— Óh! Föltétlenül!

— Na, nagyságos asszonyom! Gyermekded ifjan, ily ragyogó szépséggel egy olyan nagy szamárhoz már csak azért sem maradnék hű.

ÖSSZEKONFUNDÁLT ZSENIK

— Piktor! Ha én festeni tudnék, úgy festenék, hogy minden alakom megszólalna.

— Firkonc! Én meg ha írni tudnék, minden mondatom nemcsak szöveg, hanem kész illusztráció is volna.

PERPETUUM MOBILE

— Mi lesz a váltóval, János gazda? Nem tudja kend nyilvántartani a lejáratokat?! Majd egyszer megóvatoljuk.

— Nagyságos igazgató úr! Nekem már annyi bajom volt evvel a váltómmal, hogy én nem írom többé alá.

— A saját váltóját?! Hát oszt mit csináljak vele?

— Talán fel lehetne úgy húzni, hogy ne járjon le többé soha!

MIT MONDOTT RABI AKIBA?

A Felvidéken történt. A jámboréletű Gase Zworach tanácsért ment a híres rabihoz.

— Szentatyám, — mondotta, — nagy bajban vagyok. Egyetlen gyermekem, a Cili lányom kezét ketten kérik: egy snorrer, egy senki, aki szerelmes belé és viceversa, a lányom ő belé. S egy ajser, egy dúsgazdag ember, aki nagy szerencsét jelentene a családomra. Ugyan melyikhez adjam?

— Ez neked kérdés? Te chamer! — felelt a rabi.

— Hogyne, bölcs rabi! A snorrer három évvel idősebb, mint a lányom, aki tizennyolc esztendős, de az ajser ötvenöt éves.

— Ezaj! — töprengett most a rabi, majd így folytatta: — Kedves hívem, megmondotta már rabi Akiba, hogy ötvenöt nem megy a tizennyolcba, tehát ilyen esetben kölcsön kell kérni a szomszédból. Ha neked nincsen ez ellen kifogásod s a leányodnak is tetszik, nú, akkor válasszátok az ajsert. — De, ha becsületes istenhívők vagytok: ezt eleve tudatnotok kell a leendő szarvasmarhával. S ha még így is elveszi: úgy kell neki!

GYERMEKEK KÖZT

— Te Berci, lehetséges az, hogy egy mamának egyszerre két gyermeke szülessen?

— Már hogyne, ha a házon két kémény van.

PARASZT ASZTRONÓMIA

— Édes apám! Mír hosszabb a nap nyáron, mint télen?
— Te szamár apájú! Hát azír, mert nyáron dologidő van, és kell, hogy a nap is előbb keljen.

ELLENVÉLEMÉNY

— Gazemberek vagyunk! Itt dorbézolunk és nem dolgozunk. Ép tegnap mondta pedig a szent atya a szószékről, hogy nincsen a tiszta lelkiismeretnél jobb altató muzsika!

— Nekem papolhat ű is, meg kend is; százszor kipróbáltam: egy verdung tiszta »bunda« se kutya!

TUDÓS PARASZT

— Tekintetes főszolgabírói hivatal! A pontba jöttem volna, hogy a fiammal — azzal a gézengúzzal — lakodalmi pontban voltunk és béheppentve menvén a kocsin az ládáért, úgy mellbe lökött, hogy ha a lábam feje-

zete a kocsi saraglyájába meg nem akad: ennen fejezetemre esek.

— Üssön a kend fejezetébe a sistergős istennyila! Hát nem tud kend magyarul beszélni?

— Ammondó volnék tekintetes hivatal, hogy tán úgy szólalkoztam.

MÉG NEHEZEBB

A szentatya: Keresztény vallásról kitérni senkinek nem lehet, mert a keresztvizet magáról senki le nem rázhatja és azon tényt, hogy megkereszteltetett: meg nem történtté tenni lehetetlenség.

Kohn Mór: Hát akkor mit mondjak én?!

VERBA VOLANT...

— Dolfikám, tegnap vetted fel a vadonat tiszta piquet mellényt és máris tele van spriccelve pecsétekkel!

— Cilikém, hagyj békét! A vén bagós Wandtuchhal volt egy kis valutáris differenciám és disputálás közben kissé közel találtam állni hozzá.

ÜZLETI SZEMÜVEGEN ÁT

— Apa, nézd csak ezt az anatomiai ábrát, miért teremtette az Úristen ilyen szövevényesre az emberi szervezetet?

— Te csacsi! Azért, hogy az orvosoknak jó dolga legyen ezen a földön.

LELKIFURDALÁS

— Szegény drága férjem. Ha tudtam volna, hogy ily korán itthagysz, most mennyivel tisztább lelkiismerettel gyászolnálak!

THÁLIA PAPNŐI

Igazgató: Azt hiszi, hogy ezzel a hanggal nálam megélhet?

Színésznő: Ugyan ne szamárkodjon kedves direktorom! Hát a maga primadonnái a hangukkal szokták az egzisztenciájukat kiszorítani? Meglátja, hogy a letisztelt hangom mellett, hogy kirántom truppját a hinárból.

A SZÉP KILÁTÁSHOZ

— Vilmácska, már az egész város beszél róla, hogy maga nem engem, hanem a Pistát hallgatja meg.

— Hogy kit hallgatok meg, az nem bizonyít semmit. Ma a Pista felesége leszek és holnap meghallgatom esetleg magát és úgy-e, milyen boldog lesz akkor maga, hogy magát helyeztem másodsorba.

BORSSZEMEK

Az az axioma állja meg tökéletesen a helyét, melyet bölcs és badar egyaránt megért.

A KUPAKBAN

Jegyző: Tisztelt elöljáróság! Az állam egyre keshedtebb méneket küld ki tenyészcélra, miért is ajánlom, hogy szerezzen be községünk saját telivér méneket, amelyek költsége bőven megtérül majd az állat-állomány fokozódó javulásában.

Falusi képviselő: Engedjék meg, hogy ellenkező véleménybe bocsájtkozzak a főjegyző úrral, de nem helyeselhetem, hogy olyan kis község, mint a mienk, le akarja főzni a mellettünk levő szomszéd nagyközségeket kultúra dolgában.

KÖLCSÖNÖS TERROR

— Kohn Ignác úr, azt referálják az embereim, hogy maga a szociálista képviselőjelöltre akar szavazni.

— Igenis, nagyságos főszolgabíró úr!

— Azt szeretném én látni!

— Meg fogja látni, főszolgabíró úr.

— Ide hallgasson! Maga miatt már kikaptam. Megjött ma a főispán úr őméltósága és egyenesen rámripakodott, hogy egy ilyen kis emberrel sem birok? Parancsba adta, hogy az esetben, ha nem a hivatalos jelöltre szavaz: másnap fosszam meg a házalási engedélyétől.

— Ebből nagy baj lenne, nagyságos főszolgabíró úr!

— Mit, még maga ijesztget?

— Nem én, kérem alásan, hanem a mi községünkben egyedül folytatom ezt a szép mesterséget és ha engem eltiltanak a házalástól, akkor vagy a főszolgabíró úrnak, vagy a főispán úrnak kell eztán a nyúlbőröket szedni.

AKINEK BESZÉLHETNEK

— Hé! Vén italos öregem! Mit szól kend a Patvari Ábris esetéhez? Okulhatna kend belőle.

— Ha tudnám az esetét!

— A' biz, hogy meggyúladt benne a pálinka és most három doktor kúrálgatja.

— Hm! Amondó vagyok, hogy úgy szeretnék inni tudni, csak valamicskével jobban birni.

A DONZSUÁN

— Móni, te vénségedre kinövöd magad egy elsőrangú Donzsuánná.

— Hehe! Úgy váltom a nőket, mint az ingemet, — hónaponkint kétszer.

POLITIKA

— Papa, mi az a koronatanács?

— Amikor a korona azt tanácsolja a tanácsnak, hogy szamárságokat ne tanácsoljon a koronának.

BORSSZEMEK

Sokkal többet köszönhet az emberiség az erkölcstelenségnek, mint az erkölcsnek.

JÖN AZ ÜSTÖKÖS

— Nű, mit mond az ojság, noccságos oram?!

— Azt, Mózsi, hogy jön az üstökös és megeszi az ördög az egész világot. Elpusztulunk mindnyájan.

— Ne tessék odj megíjedni, noccságos oram! O mi országunk von o világtól hátramaradva száz esztendűvel és ídj miránk száz esztendűvel később kerül majd csak a sor.

EMLÉKEZZÜNK RÉGIEKRŐL...

— Sára néném, tudja-e, mért hívattam?

— Dehogy tudom, dehogy! Még tán akkor se, ha megmondja főjegyző úr.

— Nézze, lelkem! Maga a mi községünk legöregebb lakosa, hát szeretnék magától pár dolgot megtudni, hogy feljegyezhessem a község krónikájában.

— Kérdezzen, főjegyző uram. Amire emlékezek, arra szívesen megfelelek.

— Három dologról van szó. Először is: mikor seperte végig a nagy tűz a mirhóháti városrészt? Másodszor: hányban volt az a kései nagy hideg, hogy hasban fagyott el a búza? Harmadszor: melyik esztendőben sodorta le a vihar a nagytemplom tornyát?

— Mindre emlékszek, főjegyző uram, de pontosat így hirtelen mondani nem tudok, hanem majd pár éjszaka gondolkodom rajta, merthát tetszik tudni: az ágyban szokott nekem minden rossz eszembe jutni.

— Ejha, Sára néném! Hajdan megjárta ez. De most már tán csak nem így van?

— Hajdan? Hajdan nem volt az rossz, kedves főjegyző uram! Sőt ma se lenne, ha le nem telt volna az ideje.

A KIS FILOZÓFUS

— Samuka, úgy látszik, hogy te tán még az úristennél is jobban szereted a tanítódat?

— Persze! Mert mindíg azt hallottam, hogy a Jehova két kézzel ver, a tanító úr meg csak eggyel.

SZÓ SZERINT VETTE

— Péter! Nálam járt az anyjukja s válni akar, mert azt mondja, hogy vénségére megbolondult kend és minden szoknya után szalad.

— Hát főtisztelendő uram! Csak az írás szava után megyek, mert hisz a főúr nem régen papolta, hogy: mindeneket megpróbáljatok és ami jó, azt megtartsátok.

— Na, most meg azt mondom, hogy ezt folytatva nemcsak hogy a pokolba jut, de Erzsók hátat fordít örökre kendnek.

— Hász az épp most igen alkalmatos lenne, mert a próbálkozásban nála sokkal különbre leltem s ezért, Erzsók nélkül, akár a poklot is elszenvedem.

AMI ODAKINT IS FÖLÖSEN VAN

— Mondja csak, jegyző úr, tulajdonképp mért tiltotta meg Franciaország a magyar szamarak bevitelét?

— Mert nem szorúltak ránk. Kivannak.

REÁLIS MEGOLDÁS

— Fiam! Téged valami bánt. A te korodban az ilyen lelki állapot nem természetes és nekem nagy lelki kín nézni a te vergődésedet. Légy hozzám őszinte, szólj és talán segíthetek rajtad.

— Apa! Megmondom hát őszintén. Amerikai párbajban fekete golyót húztam s a napja holnap lejár.

— Te csacsi! Fogod hosszú időre prolongáltatni, én meg fogom girálni.

ÁTENGEDI

ÁTENGEDI

— Megveri kendet a Jézus Krisztus, hogy azt a nagyon derék asszonyt, Sárát, mindíg gyötri, kínozza és meg nem becsüli.

— Főtisztelendő szent Atyám! Ha az Úr ezt a vén nyelvészt úgy kedveli, tőlem menten magához veheti.

A HAZAFIAS KALMÁR

— Blauvogel Ábrahám! Koronarontás terhével van vádolva! Tettenérés esete állván fenn: tagadásról szó sem lehet. Mit tud felhozni mentségére?

— Tekintetes Kir. Törvényszék! Kállay pénzügyminiszter úr kijelentette a nemzetgyűlésen, hogy a korona árfolyamát le kell faragni 0.0205-ről 0.0175-re. Amikor láttam, hogy ez milyen nehezen megy, gondoltam, hogy miért ne segítsek a hazámon, amikor ez nekem is használ és ha a rendőrség le nem fog, azóta bizton lefaragom azt a 0.0030 differenciás pontot úgy, hogy nem került volna miniszterválságba, meg külön költségkiadásába a kincstárnak. — Hibámon kívül nem fejezhetvén be hazafias célomat, kérem felmentésemet!

ÉRV

— Kedves polgártársaim! El sem képzelhetik, milyen megtisztelő reám nézve azon bizalom, hogy a kerület képviseletét ajánlják fel nekem, azonban komoly aggályaim vannak, hogy miként fognék megfelelni tudni a belém helyezett bizalomnak, én, aki soha magasabb politikával nem foglalkoztam, államtudományi ismereteim nincsenek, szónoknak is gyenge szónok vagyok s még...

— Sohase szabódjék a nagyságos úr: hisz az ellenjelölt még nagyobb szamár!

SZÓLÁSSZABADSÁG

I-ső választó: Hát kelmed, komé, há tülekszik innét?
II-ik választó: Megyek má, mert möguntam ezt a nagy szólásszabadságot.

ELMÉLET ÉS GYAKORLAT

— Szép dolog a halottégetés. Az ember után nem marad más, mint egy marék kész hamu.

— Így szép is volna. Ha a legtöbb esetben még egy szekérrevaló el nem hamvasztható ügy is nem maradna.

CIGÁNY LÉLEKTAN

CIGÁNY LÉLEKTAN

Bíró: Voltatok-e már büntetve?

Cigányok: Nem mi, kezsit csúkúljuk, egyikünk sem!

B.: Hm! Itt az erkölcsi bizonyítványok meg azt mondják, hogy mindnyájan ültetek!

C.: Bezsárva, azs voltunk, kezsit csúkúljuk a tekintetes törvínysíknek: de büntetve nem!

MAGYAR PÉNZÜGY

— Javulnak-e már a pénzügyi viszonyok, igazgató úr?

— Mért érdeklődik, barátom?

— Hát ha javulnának, volna valami nagyobb vállalkozási tervem, amihez kölcsön kellene.

— Hát javulnak, de azért csak várjunk még barátom egy kevés ideig.

— De ha javul, akkor miért várjunk?

— Mert most még csak a hangulat barátságosabb a pénzpiacon.

— S miben nyilvánul az a hangulat, ha pénzt nem adnak?

— Egyelőre csak abban, hogy a pénzkeresőket az eddiginél barátságosabb módon utasítgatjuk el.

NEMZETI ÖNÉRZET

— Mit szól hozzá, uram? Monfalconetól másfél órát jövünk gyorsvonaton és a rengeteg területen egymást érik a szebbnél-szebb új házak és tanyaépületek.

— Kedves uram, ezt jórészt nekünk, magyaroknak köszönhetik.

— Magyaroknak? Mi, olaszok?...

— Persze! A régieket porrá lövöldözték a mi egyes-, hármas- és négyes-honvédeink.

KI ÍGY, KI AMÚGY

— Ugyan kérem, főtisztelendő úr, mire jó az a térítés? Lássa, a multkor egy keresztény legény jött hozzám és bejelentette, hogy zsidó akar lenni, mert akit szeret, az zsidó lány. Én pedig elkergettem.

— Rosszul tette, rabinus uram. A hittérítés magasztos isteni feladat. Szaporítani kell mindenkép a híveket.

— Úgy van, — mosolyog a rabi, — de már mink zsidók tovább is inkább csak belterjesen szaporítjuk.

IDŐK VÁLTOZÁSA

— Mekkora tragédia kelt hajdan belőle, ha két férfi egy nőt szeretett.

— A biz'. S ma az a tragédia, ha csak két férfi szeret egy nőt.

S. Kalivoda Kata

HAGYATÉKÜGY

Kir. járásbíró: Özv. Seprenyi Istvánné! Kendnek el kell hagynia néhai Seprenyi István házát, mert a vagyon nem volt közös és a közös szerzemény cím sem illeti meg a házassági időtartam rövidsége miatt. Tehát tör-

vényes jogutódok híjján a vagyon az oldalági atyafiakat illeti meg.

— Mán hogy értelmezi ezt a tekintetes hagyatéki járásbíró úr! Hát ez a most is keblemen hordott magzat nem törvényes hagyaték?!

— A törvény szerint nem az, mert még most is hordja, holott tíz hónapja, hogy Seprenyi István elhunyt.

— Hát a kényszerű nyavalya abba essen, aki becsületemben makulát keres! Ez a magzat mégis csak leginkább az én tulajdonom, addig hordom, ameddig akarom!

A SOLL & HABEN

KERESKEDELMI LEVELEZÉS

Tek. Schwartzkopf Emánuel úrnak

Bunyaszegszárd.

Könyveink lezárásánál t. Címed kontója még múlt év augusztusára visszamenőleg

K 7,652.000·—

egyenleget mutat javunkra, minek szíves elösmerését, resp. sürgős rendezését kérve maradtunk

Paks, 1926. 3/IV. tisztelettel

ppa. Glanzfleck et Cie

Tek. Glanzfleck et Cie

Paks.

Nagyb. soraira válaszolva tisztelettel állapítom meg kivonatolt egyenleg helyességét, de sajna, a mai hallatlan üzleti viszonyok folytán az összeg nem *javukra*, hanem *terhükre* áll fenn, miről bővebbet a holnapi hivatalos lap.

Bunyaszegszárd, 1926. 5/IV. Tisztelettel

Schwartzkopf Emánuel

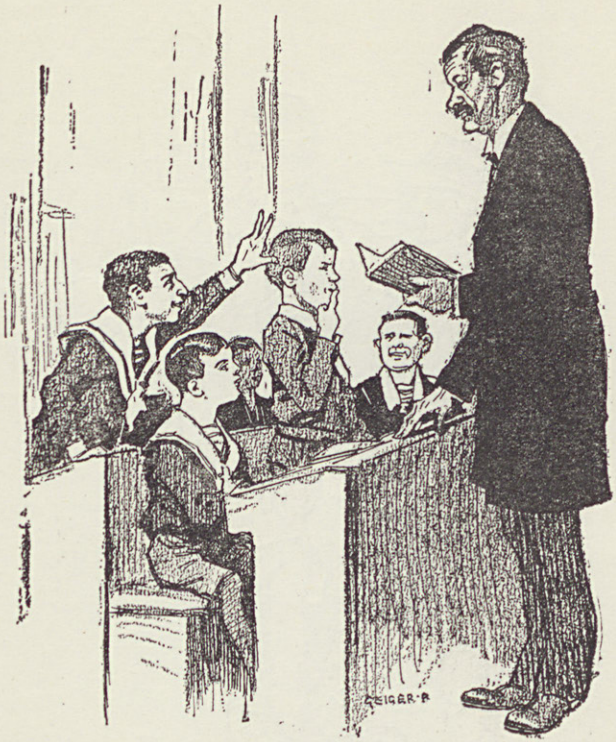

HIVATALOS ÉSZ

— Naccságos ór! Kérek ed kis adomány a Szentegylet javára.

— Szívesen barátom, de honnét tudja, hogy én a maga híve vagyok, holott az én arcomra ez éppen nincs kiírva.

— Naccságos oram! Oz igen edszerő. — Oz, aki rám sem néz, hanem medj o mogo ótján tovább, ohoz nekem semmi közöm; de aki szembejövet okorjo nekem kitérni, az bizemoson todjo, hogy ezt miért okorjo tenni!!

CHÉDERBEN

— Khóbi! Te már ütüdszür nyojtod fel a két ojjodat. Vagy tán te egy kérűdzű állat?

KEDVESKEDÉS

— Papa! Felolvasok itt neked valamit a Sipulusztól s fogsz nevettedben megpukkadni.

TÁRSULÁS

— Öcsém! Ittál-e már pincében?
— Nem én bátyám, soha.
— Tyhű az áldóját! Akkor nem is tudod, mi a jó.
— Hát megpróbálhatjuk. Lent harminc akó az újból.
— Nem így öcsém, hanem kompariáljunk. Vetess a

feleségeddel szerdán a piacon friss írósvajat, süttess vele friss kenyeret, meg töpörtyűs pogácsát, csapra a mérgesből egy kis hordót: oszt majd leballagunk.

— Nos és miből áll az a kompariálás?

— Hát világítok hozzá egy igen fáin repceolajmécsessel.

MEGESKÜDT A CIGÁNY

— Hogy a girhes? More.

— Girhes azs öregapád! Parast.

— Na dehát mégis, hogy adod?

— Sázs forint.

— Hát annyi korona!

— Fískes nyavalya!

— Hát adok hatvan forintot érte.

— Azs vakuljon meg, aki nyolcsvanon alul adja!

— Hát szervusz akkor more, mert én hatvanegyet sem adok.

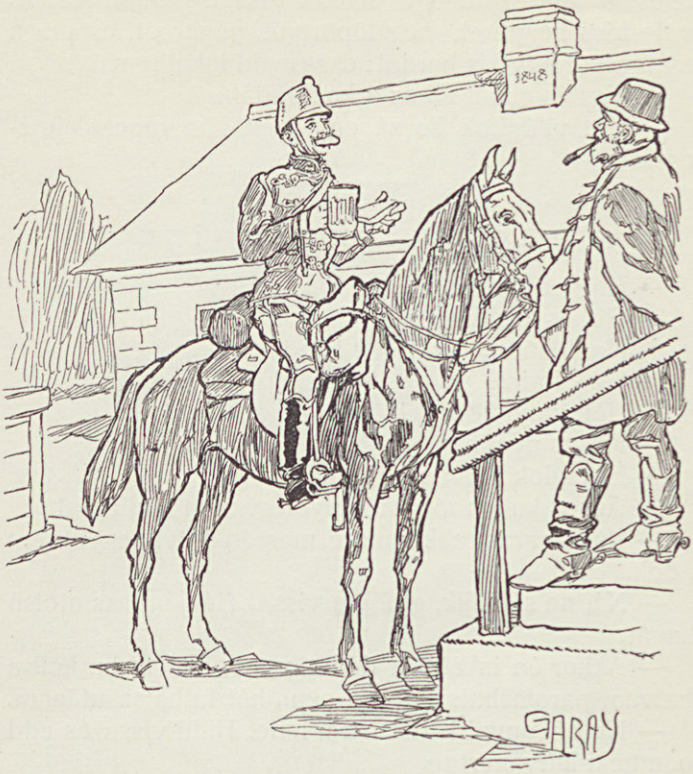
— Ná, ne sáládjik, gyűjjön vissa! Hálljám azs utolsó savát.

— Akkor én inkább a tiédet, more, hanem ha kell a hatvan, parolázhatsz rá. Ha nem, hát futhatsz utánam.

— Ni, hé, anyuk! Visi má a fene. Hídd vissa és add oda neki hatvanért te.

LEVÉLTÖREDÉK

»Kedves mester! Érdeklődésére sajnálattal tudatom, hogy az Iványi Jenő-emlékmű létesítése elé váratlan akadályok gördültek. A Sárrét kurzistái nem tudják elfeledni, hogy a nagy művész zsidónak született. Volt hitsorsosai pedig nem tudják megbocsátani, hogy kikeresztelkedett. Egyidőre tegye tehát a mintázás tervét félre.«

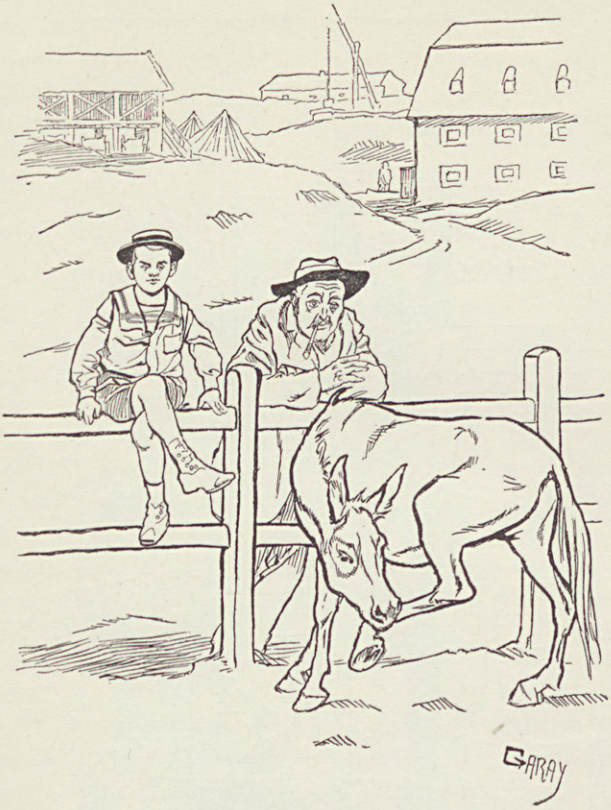

BÚCSÚZÁS

— Jöttem elbúcsúzni, nagyságos uram és megköszönni a fáintos kvártélyt.

— Hát már távozol öcsém, hisz úgy volt, hogy csak egy hét mulva mentek odébb!

— Nincs értelme a maradásnak, mert belementünk a húshagyóba és igen istenes a Borcsa...

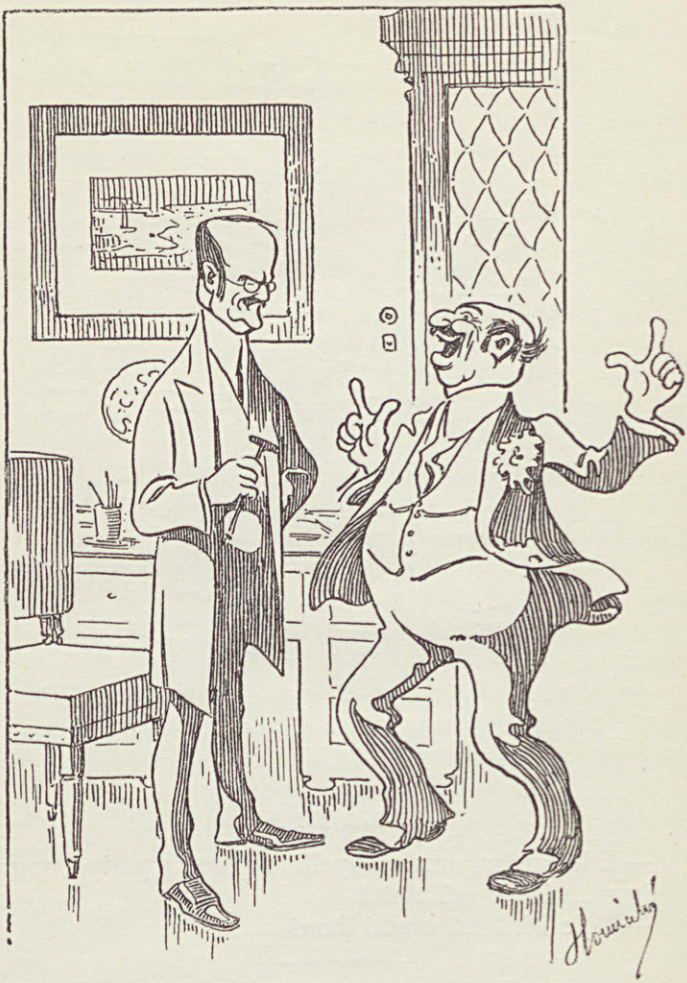

ÁLLATTAN

— Édes apám, nem szégyelli magát ez a paripa, hogy félig szamárnak született?
— Tőle kérdezd, csacsi fiam!

APA–GARDE-DES-DAMES

— Bátyám! Vihetem Sárit táncba?
— Tisztője le a lú, hát arra való!

KÚRA UTÁN

KÚRA UTÁN

Az orvos: Nos, volt eredménye a kúrának?

A páciens: Oh doktor úr!... Ifjú szerelmesnek érzem magamat. De kérem, ne szóljon a feleségemnek.

Az orvos: S miért ne?

A páciens: Hát miért legyen pont neki ebből haszna!

EGY-ÜLTŐ HELYBEN

Falusi borbély: Bizony, mikor a császár kenyerét ettem, egyszer csak meghal az udvari borbély és jön a befél, hogy szerdán délre mindnyájan, akik katonáéknál borbély mesterségen lévők vagyunk, raportra jelentkezzünk; meg is jelentünk száznégyen és felkommandiroztak bennünket a Burgba egy nagy terembe. Ott álltunk haptákba jó sokáig, egyszer csak belép Ferenc Jóska ő felsége, helyet foglal a beretválkozó széken, hozzák a legfínomabb borotváló készségét és elkezdi a flügel első embere borotválni, majd folytatja a másik, harmadik, negyedik és fogyunk, fogyunk egyre, de ő felsége csak rázza a fejét elégedetlenül és jön az újabb meg újabb ember. Még négyen voltak mögöttem, mert éppen századiknak álltam. Fogom a szerszámot, karajintok vele egyet és húzom végig egy párszor nagy érzéssel a felséges orcán, midőn fölugrik ő felsége és elkiáltja magát: »Halt! Ez az igazi! Ezt már szeretem!« És így lettem katonáskodásom idejére udvari borbély. Hanem úgy-e bátyám, nem is kezeli úgy a kést senki más, mint én.

— Nem ám, az Isten akárhová tegye! — Dörmög a megborotvált, képét simogatva, tapogatva.

MEGÁLLAPÍTÁS

Mosónék suttogják, hogy a kékvért csak úgy hazudják.

AKASZTÓFAHUMOR

I. schnorrer: Hát te is jüsz erre a rongy helyre kéregetni?

II. schnorrer: Hodj jüvök-e? Hiszen itten egészen ógy érzem mogomat, mint otthon!

I. schnorrer: Vodj te meschüge?!

II. schnorrer: Wie hájszt: hát van nekem otthon mit enni, inni? Nű, hát itten is nem egészen így van?

A JOBBIK PARTHIE

— Micsoda fájdalom ez magán?! Az első lányomnak kommendálta egy doktor de juris, a másodiknak egy doktor de medicin és a harmadiknak ajánlja egy állatorvos?

— Hagyja el Grünholz ór a kiobálást s higyje meg nekem, ez lesz a három közt a legjobb parthie, mert ennek a páciensei semmi esetben nem lamentálnak és a vejének a renuméját nem rontanak.

TESTVÉRI BOSSZÚ

— Eredj csak Pista öcsém! Hozd tele a csöbröt a kútról, ebédhez.

— Eredj magad, bátyám! Neked sincs az messzebb, mint nekem.

— Na né, Pista fiam! ne makacskodj, te vagy a fiatalabb, oszt lódulj: apád is ihatnék.

— Itt van hát, édes apám, meghoztam! De a tetejiből igyék kend, mer a fenekire, a Jóska részire, odapocsékoltam.

ISMERI AZ URÁT

— Nagyságos Uram! Eljöttem én is köszönteni szent nevenapjára és kérem Istenemet, hogy nagyságos uramat élte leggörbébb útjain is áldja, segítse és vezérelje.

— Köszönöm, Márton. De miért könyörög maga isteni segítségért az én görbe útjaimhoz, holott én az egyeneset szeretem és a magyar ember lelkülete is igencsak effelé hajlik.

— Úgy véltem a dolgot, nagyságos uram, hogy az egyenes cselekedetekhez fölös az isteni segíts g, míg a görbéhez nagyon is elkél.

A DELEJTŰ

— Alfrédkám! Berekesztették a »Szabadon járók« tárlatát és meghozták a vásárolt képünket. — Szeretném felaggatni, de sehogysem tudom kinézni, hogy mit ábrázol és nem tudom, hogy merre van rajta a fel és merre a lent.

— Jozefinkám! Igazán nagy csacsi vagy! Nézd meg hátul rajta, hogy merre van a ráma ringlije s akkor fogod tudni, hogy merre van a képnek a teteje és merre a feneke.

GLOSSZA

A statisztika tanúsága szerint az összes halálnemek között a bírósági halálítéletek a legkevésbbé veszedelmesek.

AZ OK

— Hah! De ronda pofa!

— Csitt te szamár! Nincsen pénzem modellre és a feleségem hasalt a képhez.

KRITIKA

— O feleséged lessz nopról-nopra szebb.
— Szebb — szebb, csak már a végit látnám!

BORSSZEMEK

Kisdedek és nagyok nem azon keseregnek, ha magukat bepiszkolják, hanem ha tisztába rakják.

I. AZ ANYAKÖNYVELT

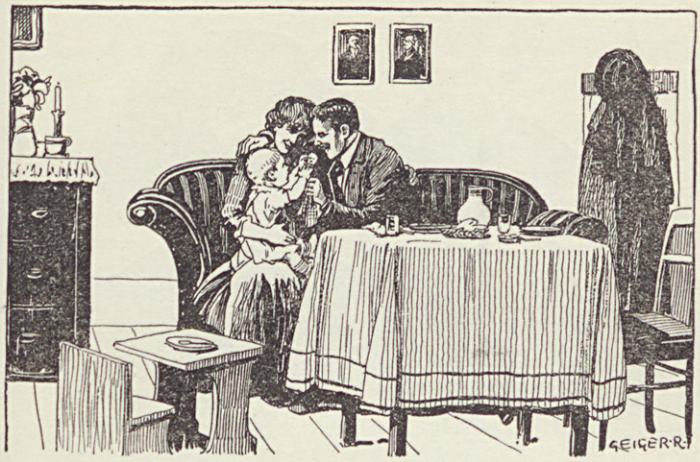
CSAK EGY VIRÁGSZÁLAT

— Kedves Urambátyám! A Józsefszanatórium javára gyűjtünk és kérnénk valami kis hozzájárulást.

— Asszonyom! Nem egy fillért! Egy jó mesterember volt a falunkban, akinek úgy állt a szekerce a kezében, ahogy többet senkinek és meg hagyták halni tüdővészben! Hát ott egye a fene az egész szanatóriumot, ahun van.

— De bátyám! Hátha nem is hibás benne a szanatórium. Ha tán későn vitték, vagy későn ment be az a jó mesterember oda...

— Mit, hogy ment, vagy vitték! Nem nézett az kérem feléje se annak a vacak intézménynek!

II. AZ ANYAKÖNYVELETLEN

KULANTÉRIA

— Hallja, Arje Leéb! Maga egy nagy gazember! Vesz tőlem az életben egyszer portékát és alkudja ki a lelkemet és legvégére az egész bevásárlási összeggel adósom marad!

— Nű, nű! Csak ne tözeskedjen! — Én lealkodtam a portékát egész a beszerzési árig, ameddig az nem magáé, hanem a gyárosé és így, mi köze az adósmaradáshoz magának?

— Wie heisst, mi küzüm?

— Ódj, hodj nem egészen mindegy annak a gyárosnak, hodj maga marad-e adós o portéka árával, vagy hogy küzvetve én?

LÉPTÉK-MÉRTÉK

— Icig koma! Füzetek!

— S mennyi ment bele kendbe?

— A jó fene a tudója! Mért nem firkálta?

— Na álljon kend talpra, sétáljon végig a korcsmán s fogom megsaccolni a menisirül, akkurátosan, pontosan!

DÖNTŐ OK

I. kadét: Miért a jobboldali hölgynek tetted vacsora alatt a szépet, mikor a baloldali sokkal szebb?

II. kadét: Mert amannak a férje süket.

DUPLA BAJ

— Milyen csunya házaséletet élnek ezek a Varga szomszédék.

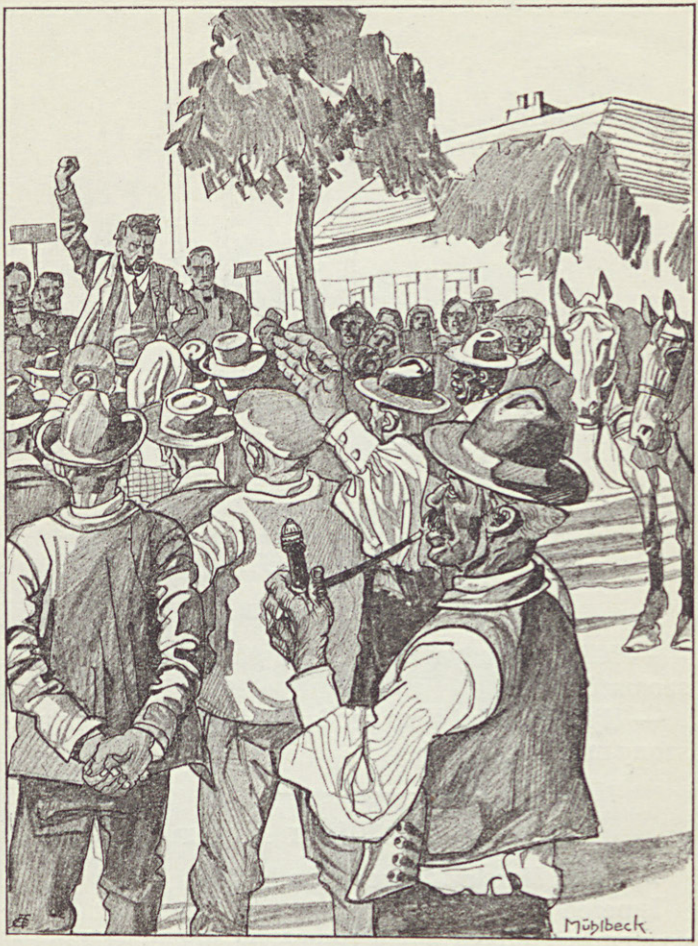
— Hjah bátyám! Nem csoda. A férj csupa fül, az asszony meg csupa száj.

VISZONOSSÁGI ALAPON

»Kedves Marcim! Szívességre kérlek.

Ismered Sándor sógort, hogy milyen exaltált ember és nem szeretném, hogy örömében gutaütést kapjon. Kérlek tudasd hát vele kíméletesen, hogy anyósunk az éjjel jobblétre szenderült.

Viszontszolgálatom felajánlása mellett maradok hű barátod Kaszás Emil.«

A GYOMAI PIACON

A GYOMAI PIACON

Szocialista szónok: Négy és fél millió munkás van kizárva az alkotmány sáncaiból. Négy és fél millió munkás sorsa fölött döntenek az országgyűlésen anélkül, hogy ezeknek ott szó engedtetnék a saját sorsuk fölött való intézkedésben!... Az ilyen alkotmány nem alkotmány és Magyarország alkotmánya hazug, papiros alkotmány volt és ma is az!

Egy hang a tömegből: Hazudsz akasztófára való bitang! De azért éljen! — Mert valami mégis csak lehet a dologba, ha ilyen bátran mondja.

ELÉG VOLT MINDÖRÖKKÉ

— Szabó! Kend a legbecsületesebb híveim egyike volt és amióta elföldeltük Istenben boldogult hitvesét, iszik, dorbézol, Istent káromol, mintha csak akarva hívná ki maga iránt a sorsot!

— Szent atyám! Ennek tisztelendőséged az oka!

— Szabó! Hogy ereszthet ki ilyent a száján!?

— Hát hogy mert azt tetszett mondani az Erzsók anyjuk ravatala fölött, hogy a mennyországban megint összejövök vele: hát ellenkező irányzatban törekedek terelődni és inkább lefelé igyekszek jutni.

OPERÁCIÓ UTÁN

— Szervusz, Lidi! De rossz bőrben vagy! Mi bajod?

— Most kerültem haza Gyuláról, a kórházból. Megoperáltak.

— Oszt mi iránybul?

— Epekövem volt.

— Mi az ördög! Hát ehez meg hogy jutottál?

— Az anyósomtól kaptam. Egy födél alatt laktam vele.

LÉLEKBŐL

— Megint megfeledkezett kend, Mátyás gazda, magáról, pedig megfogadta, hogy nem önt fel többé a garatra!

— Bocsásson meg, tisztelendő Főatyám, de most nem megfeledkeztem, hanem felejtkezem, mert máma a bíróságnál szívemre tett kézzel titettík le velem a fogadalmat és hát nagyon szorít a jogerőre való emelkedés.

VIRÁGNYELVEN

Jegyző: Csapó Eszter Budapestről cselédkönyvért folyamodott hozzánk, ismeri kend?

Paraszt: Hogyne ismerném, hisz a lányom!

Jegyző: Hajadon?

Paraszt: A feje az.

A TISZTA HASZON

— Kérem, vedjen tűlem ed sorsjegyt. Oz egész saksopán 6 florin, és extre még jútikanságt is jakorolja ínvelem, omi vadjok ed tünkrement nodjkereskedő.

— Venni nem veszek, mert nekem sorsjegy nem köll, nyerni meg épp nem akarok. Hanem mondja meg, mi haszna van egy ilyen rossz papiroson? Azt kiadom magának.

— Hát kéremláson 6 florin.

— De hiszen azt mondta, hat forint egynek az egész ára?

— Hát igenis kéremláson, enji is oz áro és enji o hoszon is rajta. Mert nekem eladásra küldték ezeket, és el is fogom adni, de én nem fogom érette megfözetni.

POSTILLON D'AMOUR

— Jóska, ezt a csokrot elviszed a szokott helyre és csak ennyit mondsz: »A főhadnagy úr küldi tisztelete csekély jeléül.« Megértetted?

— Jelentem alássan főhadnagy úr, megértettem!

Kis idő multán benyit Jóska puccer az illatos budoárba, haptákba vágja magát és átnyújtja a szép bokrétát:

— Nagyságos asszony! Kovács főhadnagy úr küldi, csekély tisztelete jeléül!

DUPLA BAJ

— Weisz Lázár úr, kérem, a Kereskedelmi Kamara megkereste hivatalomat, hogy szerezzek be tájékozódást, hogy a háború folyamán miként alakultak vidéken a kereskedelmi viszonyok. Miután maga itt a legnagyobb üzlet tulajdonosa, magához fordulok információért.

— Nagyságos főbíró úr, csak annyit írjon a Kamarának, hogy vidéken az összes adósainkat elvitték a háborúba katonának, Budapesten, Bécsben meg mind otthon hagyták a hitelezőinket. — Ebből a Kamara majd mindent megért.

ZSIDÓ RORÁTÉ

— Hová ilyen korán, Majse?
— Nű hát hová? O templamba.
— Persze, korán keljen oz fül, oki oz Óristent is be okorjo csapni!

AXIOMA

Mód nélkül, szerencsétlen a mágnás.
Rang nélkül, a csámpás.

SOIRÉEN

— Nézd csak, hogyan emelkedik a vén Kohnné hangja a khukurica árával a magasba. Egyre hadar és más tőle szóhoz se juthatja.

— Ez természetes. Ő ne beszéljen lakhonikusan?

ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG

— Hallom Vera, elváltál Jóskától. — Mi a kő ütött hozzátok?

— Összeférhetetlenség miatt.

— Ejnye, hisz te magad dícsérted mindíg, hogy milyen derék, jámbor, jó ember.

— Nem is úgy, hanem én kofa lettem és egész nap a piacon vagyok. — Ő meg éjjeli bakterséget vállalt — s így hetekig se látjuk egymást.

A KIS IMPOSZTOR

— Anyuci, cat nem fodjátot medtűjni mellettem azt a buta tiszasszonyt?

— No hallod, Lacika? . . . Micsoda beszéd ez?! Hiszen csak tegnap vettük föl melléd.

— De idehalldassz, anyuci. Az előbb med atajt büntetni, de előbb medtéjdezte, hogy nem leszet-e többé jossz. Ész amitoj medidéjtem, mindjált el isz hitte a nagy csacsi.

NŐDEPUTÁCIÓ

— Kedves Kardos úr, Ön tapasztalt ember és kikérnénk jó tanácsát. Megyünk deputációba a kultuszminiszter úrhoz és szeretnők igaz ügyünk diadalra juttatását már külső megjelenésünkkel is előbbre segíteni. Mondja kérem, miképen öltözködjünk, hogy célunkat bizton elérjük?

— Kedves nagyságáim, — sehogy . . .

A BAJ RITKÁN JÁR EGYEDÜL

— Micsoda nagy gezeresz van az öreg Feigelbaumék? Egész nap csotorálnak. Hát még az ilyen gazdag ember sincsen el baj nélkül?

— Sőt ott most megduplázódott a nagy baj.

— Hogy, hogy?

— Az óriási vagyonhoz volt egy egyetlen szép fiatal leány és azt most idő előtt fiúsították.

A CSATTOGÁNY – ÉS A CSALOGÁNY

166

MEGÜTKÖZÉS

— Olyan erkölcsös a vén báróné, hogy ily csekélység ekkora felháborodást vált ki nála?

— Dehogy! Olyan írígy.

KÖLTÉSZET ÉS PRÓZA

— Móritz! Te betyár! Mit csináltál?

— Tata, semmit.

— Az semmi, amit érzek én itt?!

— Tata! Már Eötvös megmondta: hogy »Nem érez az, ki érez szavakkal mondhatót.«

PERSZE

PERSZE

— Nem gyütt nekem kérem levelem a fiamtú, a katonátú?

— Hát hogy hívják magát?

— Olvassa el, rajta kell lenni az adrecon!

ÁRTALMAS HITVALLÁS

— Hallom, Márta, hogy megkért a Kajla Peti.

— Meg, meg, de kikosaraztam.

— Ugyan már . . . Azt a gazdag fiút! . . . Tán mert suszterlegény?

— Nem a, hanem mert cucilista.

— Ehez meg már mi közöd van neked?

— Mi? Hát nem tudod? Arra esküsznek, hogy 8 órai dolgozás, 8 órai korcsmázás, 8 órai alvás. Már pedig egy-egy napban csak huszonnégy óra van és akkor minek az ilyen embernek a feleség?

INTELLIGENSÜL

— Nagyságos asszonyom! A baja súlyos és ha megakar maradni, egy kis radikális orvosi beavatkozás elkerülhetetlen.

— Kedves doktor úr! Én már annyi mindenen átmentem, elgondozatlan nagy családomat itthagyni nem szeretném, hát készséggel alávetem magamat akár a legerotikusabb kúrának is.

KÖNYVES KÁLMÁN ELLEN

— Te jószág! Te mondod, hogy boszorkányok nincsenek: nézd meg a feleségeinket.

TAKSAMETER

— Nű Icig? Teljes 5 kilúval vodjok nehezebb, mint te!
— Mboh! Tíz kuruna csak nem differenc!?

LOGIKUSAN

— Uram! Én tisztes nő vagyok és nem adtam agit arra, hogy ön meg merjen szólítani! Nem fél, hogy inzultálom?
— Nagyságos Asszonyom! Nőnél az ember sohasem tudhatja, hogy azt veszi-e zokon, ha megszólítják, vagy ha békén hagyják: én hát minden nekem megtetsző nőt megszólítok és azt inkasszálom, amit kapok.

BIBLIAMAGYARÁZAT

— Kedves apám! Mitől pihent meg az Úr a hetedik napon? Hiszen hat nap alatt sem csinált semmit, csak azt mondogatta, hogy legyen és lőn.

KÁRÖRÖM

— Na! Szabó Jutka is elvette végre a rosszmájúsága jutalmát.

— Azzal, hogy meghalt az öregje?

— Dehogy azzal, dehogy! Mért nem jött el kend a templomba, hogy összenéztünk mindnyájan, Jutka meg csak úgy lesunyította a fejét, amikor az ura koporsója fölött azzal végezte a nagytiszteletes úr a prédikációt, hogy: menj be fiam a te Uradnak örökébe, ismerem a te földi szenvedéseidet!

A PAPUCS

A PAPUCS

— A saját lábán járjon!
— Oh kérem, beszéljen a feleségemmel!

VÁSÁRFIA

— Zálikám! Im hoztam neked Siófokról egy tocat harisnyát, másfélméterest.
— Meg vagy bolondolva. Minek az nekem? Hát akarok én táncolni ballettet!
— Nem neked, hanem magam kedvéért hoztam. Todod, hogy a téli retket csak innatura s nem a térden szeretem.

ÖNÁLLÓ TÖPRENGÉS

Károlyi Mihály grófnak vagyonát hazaárulás miatt az ítélőtábla elkobozta. Mi lesz azokkal a nagybirtokokkal, melyeket egykor az osztrákok hazaárulásért adományoztak egyes nagy uraknak?

SZENTÍRÁS-MAGYARÁZAT

— Móric! Miért állította meg Józsua Gibeon hegyén a napot?
— A napot... a napot... — Tanító úr kérem, Józsua azért állította meg a napot, mert még aznap egy kis sürgős sakterolni valója volt.

BORSSZEMEK

Olyanok az emberek, mint a kósza ebek. Előbb megmustrálják, aztán vagy nyalják-falják, vagy megmarják egymást.

MUTYI-PER

— Ügyvéd úr kérem, vállal-e pert felibe?
— Hogyne, ha zsíros.
— Na ez az! Mázsán felül van az asszony és válni szeretnék tőle.

PECH

— Mi nagy lótás-futásban vannak kendtek, Harmati szomszéd? Tán biz valami baj van?

— A biz, a nyűv egye meg! — Lepottyant az asszony a padlásról és nem tört ki a nyaka!

OH, JAJ!

— Kedves leánykám! Hallottad-e hírét, hogy özvegy Kovácsné férjhez megy.

— Hála az Úristennek, csakhogy a vén szipirtyó el-

kerül a szomszédságunkból. Amely napon ez az áspiskígyó, ez a förtelmes hárpia ujra főkötő alá kerül, menten száz szál gyertyát gyújtok a szent szűz képe alá. — S ki az a szerencsétlen flótás, aki bele mert kötni?

— Én, kedves leányom.

A KÖRÜLPISZKOS CSÁRDÁBAN

— Nű, Pesta komám! A maguk nemzetgyűlési képviselője megint kivágta a rézt a Házban, oszt megint magukon röhög minden ujság-olvasó.

— Mózsi, Mózsi! Várd ki a végét! Márul-holnapra nem rághatja bele magát senki az új mesterségibe. Nem volt szamár ember az én édes apám, akinél amikor suttyókorában ott kondáskodott a mi jelenlegi szeretett képviselőnk, számtalanszor figyelmeztetett bennünket az öregem, hogy: fiúk, meglássátok, ebből a kölyökből nagy ember válik! Hát nem beteljesült!? Kondásból nemzetgyűlési képviselő!

— Hát azt meg tudná-e kend mondani, mire alapította próféciáját a megboldogult öregje?

— De meg ám, Mózsi! Nagy kondát dirigált a mi képviselőnk. Valamennyi süldőnek, kocának, kannak, ártánynak nevet osztogatott, oszt mindegyiknek meg is tartotta fejében a nevét. — Ne mosolyogj, Mózsi! Mert ha meghallod, hogy hívták az állatokat, mindjárt a kezedben lesz a dolog nyitja. Merthogy a kocáknak: Rüfke, Záli, Cili, Rebeka, Rézi, Fáni, Régi, Hani, Linka neveket adogatott, — míg a kanokat, ártányokat Kóbi, Dolfi, Slajmi, Számi, Icig, Majse, Jakab, Náci meg mi a fenére keresztelgette. Érted-e már, Mózsi?

— Értem! A frász törje ki kendet, szeretett képviselőjével egyetemben, de menten!

HÚSZ ÉVES TALÁLKOZÓN

— Be sem mutatsz a feleségednek?
— Pardon! Hát nem ösmered?
— Biz én nem.
— Szerencsés ember! Bár én se ösmertem volna meg!

BÁRBAN

— Édes egy szívem, segíts ki egy félmillióval — súgja a szőke Mici egy vendég fülébe, aki vele pezsgőzik.

— No hallod! Mért fordúlsz hozzám? Hiszen te az Alfréddal vagy összebarátkozva, — tiltakozik a vendég nevetve.

— Nem tanácsot kértem, öregem, hanem dohányt. Alfréd egészen »kész«.

— De mikor én még az arcodat se csíptem meg! Hát milyen címen adjak neked pénzt?

— Elfogadok én munkanélküli segélyt is, — jelenti ki önérzetesen a szőke szépség.

A LIPÓTVÁROSBAN

— Naccsága kérem! Ezzel a rossz bárddal képtelen vagyok már a húst trancsirozni. Újat kellene venni.

— Csak nem kívánja, Terka, hogy szerezzek magának egy valódi welszi bárdot?!

AZ ÖRÖK ELÉGEDETLENSÉG

— Emmán csak bő szüret, szomszéd?

— Mi a fenét ér, ha felét se győzzük meginni újig!

HOGY MULAT A MAGYAR

Hárman valának együtt. Persze a korcsmában. Veszi üres poharát az egyik és a falhoz lódítván szól:
— Így mulat a magyar!

— Dehogy — szól a másik, tele poharát vágván a földhöz: — így!

Rámorog a harmadik: — Haltsz mól! Pincér! Tíz üveg pezsgőt! Hoch! Igyunk! Aufsrájben kellner! — Így.

A LEPIPÁLT SZENZÁL

Az alföld egyik nagy városában búzaszenzál volt az öreg Grünberger. — Pontosan tudta, kinél mi búza van még a hombárokban és ki mennyiért adná mázsáját. Valahányszor az Úr elszólított az élők sorából egy-egy nagy gazdát, menten megjelent Grünberger az örökösöknél, mondván, hogy az eladásra szánt búzamennyiséget lefoglalózta, potom vételi árat jelölvén meg. Perre nem ment a dolog soha, hanem kiegyeztek oly összegben, melyre az élelmes ügynök rá nem fizetett, hanem ezen úton-módon tekintélyes mellékkeresete volt. De mit nem tesz Isten! Meghal a város leggazdagabb parasztja és a halotti tor első fogásaként elővett végrendeleten az óvatos magyar ezen utóiratát olvassák az örökösök: Grünbergernek pedig nem adtam el se búzát, se semmi mást.

HÁT NEM?

— Miska, nem gondolod, hogy mint közhivatalnok kihívod magad ellen a közmegvetést, ha tökrészegen dűllöngsz haza?

— Asszony, nem gondolod, hogy ilyen állapot mellett a prédikációnál és a közmegvetésnél fontosabb az ágy megvetése?

KATONAMEGSZÁLLÁSKOR

— Ej, haj, Lidi! Jól élhetsz, hogy így le vagy soványodva!

AMIG KÉSŐ NEM LESZ

Vendég: Ha jótáll érte, hogy friss a hal, azt vacsoráznék.

Pincér: A fejemmel állok jót érte, nagyságos uram!

Vendég: Helyes, hát amellett maradok, de még most nem vagyok éhes, majd egy óra mulván fogom kérni.

Pincér: Nagyságos uram! Csakis úgy kezeskedhetem, ha rögtön el tetszik fogyasztani.

ÁLLATTAN

— Hogy kedvelheted ezt a baritonistát? Hiszen úgy énekel, mint egy elefánt!

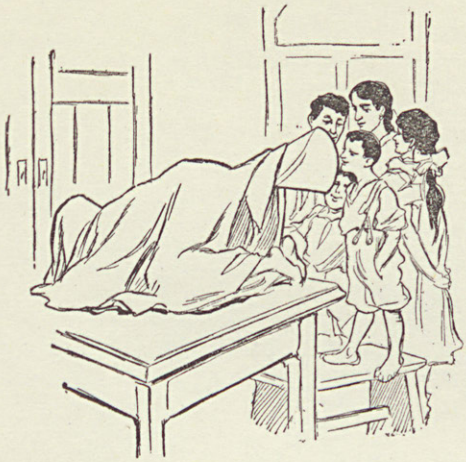
— De úgy szeret, mint egy viziló!

I.

II.

III.

IV.

CSALÁDI ÜGY

— Tekintetes szolgabíró úr! Ha nem terhelem, egy kis félrelépés iránt keresném meg.

— Tyűh lelkem! Ebben vagy huszonöt esztendőt késett!

— Nem lehet az bíró úr, mert csak húsz esztendeje vagyok férjnél és így olyan régen nem követhetett el ilyent velem a férjem.

— Vagy úgy! Hát halljuk, miről van szó.

— Arrú, hogy Cifra Panna az uramat megbabonázta és csak csupán kosztra jár haza.

— Ez már nagy sor lelkem, de nem vagyok benne illetékes; hanem forduljon ez ügyben a paróchiára.

— Nem lenne foganatja! — Nem úgy kezelik már ott sem az embert, ahogyan hajdan kezelték.
— Na és ugyan miben áll a különbség?
— Hát csak abban, hogy hajdan lélekre dolgoztak ottan, ma meg ott is igencsak emberek vannak.

RIPACSOK KÖZT

— Mit szólsz, Dicsőffy, a Rózsahegyi-jubileumhoz.
— Nagy kunct a Nemzetinél kibirni huszonöt esztendeig. Próbálta volna csak a Feldnél!

HÁTVÉD

— Papa! Mire jó az a ménkü sok királyi meg belső titkos tanácsos?
— Az arra szükséges, hogy politikai baklövésekért lehessen per procura rugdosni őfelségeik felé.

A TERÉZVÁROSBAN

— Nem tudod, miért lett Vass József népjóléti miniszter?
— Dehogy nem! Hogy a közélelmezésben is behozza a numerus clausust. Azt akarja, hogy ekörül is alaposan el legyenek látva a zsidók.

SZKEPTIKUS PARASZT

— Ee nem jött kee a templomba, apjuk, pedig milyen gyönyörüen predikált az új tiszteletes úr.
— Oszt mit papolt?
— A másvilágrú, meg a feltámadásrú.
— Megkérdezhetted volna tűle, hogy mír nem indul már vissza a rég elhunytak eleje?

KERTELÉS

— Se toll, se zászló? Hová tartozik kend?
— Hát, kéröm, a népbankba, mög a nagytakarékba!

VÁSÁR

— Hogy a bontó, majsztram?
— Negyven krajcár.
— Nem sül ki a szeme kimondani, majsztram?
— Hjah bátyám! Ha minden marha szarvasmarha volna, akkor a fésű sokkal olcsóbb volna.

ÚJ JOGCÍM

ÚJ JOGCÍM

— Apellálok, tekintetes királyi törvényszék!
— Milyen címen?
— Szokásjog címén. Huszonkettedszer ítélkeznek itt ma fölöttem.

VOLAPÜK

— Mikor beszéltél Ferkóval, Marcsa?
— A héten még minden este.
— Na és mit szól?
— Nem bolond, hogy beszéljen, mikor én anélkül is megértem.

SZENTMISE UTÁN

— Min morfondírozunk megest, Mihály gazda?
— Csak azon töröm a csürhejárást, nagytiszteletű uram, hogy abból a sokszor beígért másvilági jókból — nagy nyomorúságunkban — nem kaphatnánk egy kis foglalót már itt, e földtekén?

VÁMVIZSGÁLAT

— Nagy gazemberek ezek a franciák!
— Hogy-hogy?
— Bárhová inkább becsempészhet az ember bármit, mint hozzájuk.

MEGRÖGZÖTT VÉLELEM

— Hallja kend! Vermes Mátyás! Igaz az, hogy kend Matyóczki Istvánt huncut akasztófára való gazembernek titulálta?
— Hát tekintetes bíró úr, nem tudhatom, mert be voltam heppentve, de ha csak ennyit mondtam, nagyon feltiszteltem.

MILYENNEK KÉPZELI TINIKE A BÖLCSŐDE BÁLT

PRECIZ TANÚ

— Jelen volt kend, amikor Szűcs Józsefet Kótai Károly legazemberezte, meg pofonverte?

— Tekintetes bíró úr! Jelennek jelen vótam, de a szótagot nem hallottam, ellenben a tettlegességet aligha nem láttam.

A BETEG MARADJON OTTHON

— Szervusz Lilli! Te is itt vagy? Csak nincsen tán valami bajod?

— Nekem nincsen, de szegény férjem igen beteg.

— Úgy, hát ő is itt van?

— Óh nem. Őt otthon hagytam.

ESZMETÁRSULÁS

— Bandi fiam! Micsoda hallatlan gyávaság, hogy egy kis orrvérzéstől úgy megrémültél, hogy szinte kétségbe ejtetted a szüleidet?

— Kedves apám! Nem attól íjedtem én meg, hanem amint láttam az orrom vérét szépen csepegni, eszembe jutott, hogy a Kovácsék disznaja és Attila király is orrvérzésbe haltak bele. Hát persze, hogy megszeppentem.

A KÉTSZERKETTŐ

A KÉTSZERKETTŐ

— No, Kun Árpi! Ho o te papádnak van 750 kuronája és kiodja oztot hat húnopro harminc percentre, menynyi pénze lesz, ho megkopjo o tűke meg o kamatot egy félesztendő múlva?

— Tanító úr kérem, ez üzleti titok.

AMORTIZÁCIÓ

— Hát igazán olyan hitványul élnek Rosthayék? Hisz Rosthay öngyilkosságot akart elkövetni, mert nem akart a lány hozzá menni feleségül.

— Igaz, igaz. De aztán a lány megszánta, hozzá ment feleségül és a mérget most rátákban adagolgatja neki.

IVÓS FILOZÓFIA

— Barátom! Éhgyomorra öt-hat pohár pálinkát bevágni, valóságos öngyilkosság. Erről letiltom.

— Na és egy nem méreg, orvos úr?

— Hát aki megszokta, ennyit bevehet.

— Akkor rendben vagyunk, mert hisz csak az elsőt iszom éhgyomorra, a többit már a pálinkára.

VADÁSZTÁRSASÁG BÁLI MEGHÍVÓJÁRÓL

»Beléptidíj: Férfiaknak 60 krajcár. Nők és nyúlpecsenye ingyen.«

NEMESI SZÁRMAZÁS

Samuka: Papa, kiket neveznek ősnemeseknek?

A papa: Biztosan azokat, akik közvetlenül a dédapjuktól származnak.

A MI KEDVES ANYÓSAINK

— Tart még a nagy harag anyósoddal?

— Dehogy! Ölelném, csókolnám a kedvest, de nem merem vele közölni, mert félek, hogy még visszahozza a nyakamra a leányát.

A NAGYOBBIK BAJ

— Hát szegény férjed elvesztette a hallását?

— Igen, a gazember! Most már torkomszakadtáig ordíthatok naphosszant neki!

A JÓ PÁSZTOR

A faluhoz mennél közelebb eső kertrészeket az urak kaparintják magukhoz, amit az isteni nép azzal tromfol, hogy elkereszteli »Nadrágos«-kerteknek.

Ide vágyik minden jóvérű csőszember, mert hogy a hozzá nem értő urakat vígabban lophatja.

A mi kedves öreg sánta Horváti csősz kománk különösen értette e mesterséget és viszont úgy a kezére járt minden gazdájának, hogy mindenki őt tartotta a legderekabb pásztornak.

Egy napon beállít egyik kerttulajdonoshoz és szólt imígyen:

— Tekintetes Balájer gazd'uram, amióta a betyár parasztok a házuk tetejét is búza alá szántanák fel, nem lehessen kapni szüretre egy becsületes falat bürgét, már pedig mi a szüret juhhúsos kása nélkül?! Azt volnék hát bátor komendálni, hogy vegyünk most a tavaszi vásáron egy kis hosszúszőrű német báránykát, amely mesgyén, árokpartján, hun, felnevekedne és szüretre urasan ellátná a vendégeket, még ha a német császár közte lenne is.

— Hát csősz barátom, ha így gondolja, itt van rá tíz forint, vegye meg, gondozza és ami a pénzből visszajár, az legyen a gondozás fejében a kendé.

A kert tulsó oldalát meg valami diplomás ember bir-

lalta, akihez a csősz koma ugyanily javaslattal kopogtatott be, csakhogy itt meg a kurtaszőrű magyar bárány beszerzését javalta.

Meg is lett mindkettő és gazdáik lelki gyönyörrel szemlélhették, más-más árokparton, kurta pórázon miként nől, gyarapszik a szerzeményük.

Úgy szüret előtt jó pár héttel aztán bekopogtat a csősz elébb a regáléba és bús orcával, majdnem versben elzokogja, hogy mára virradóra a szegény immár birkává fejlődött báránykát egy kósza veszett kutya véresre marta és hogy hát most már mitévő legyen?

Az utasítás lebunkózás és elföldelés volt.

Ugyanezt határozta a kurtaszőrű birka tulajdonosa is, megtoldván sürgősséggel, nehogy még hivatalos aktaügy váljék belőle.

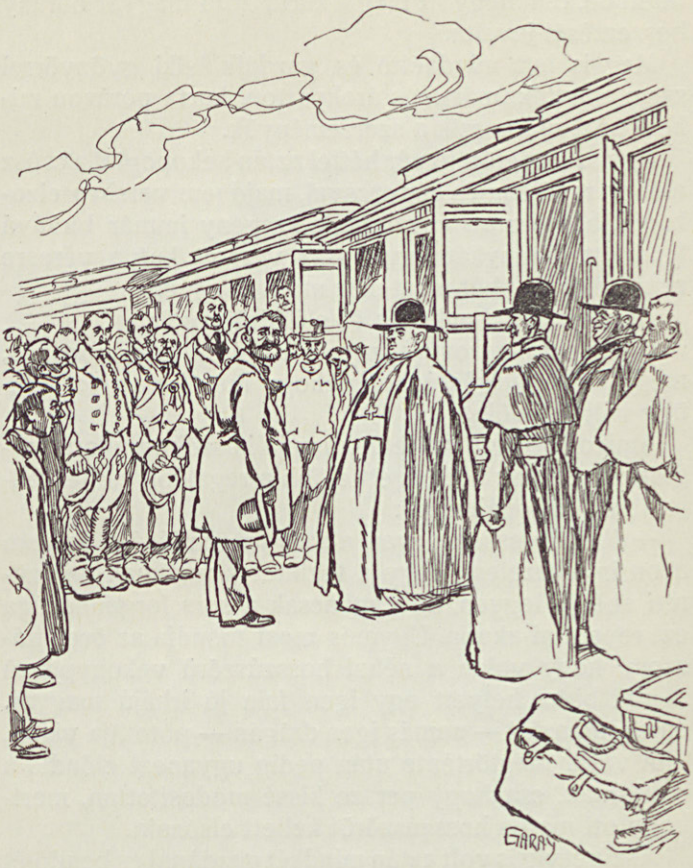
Amikor pedig a szüretnek napja küszöbön állott, megint, ismét csak betipegett előbb a regáléba és beszédjét imígyen fogalmazta:

— Kárba veszett ugyan a sors forgandósága folytán azon igyekezetem, hogy a tekintetes uramnak úri szüreti ebédje legyen, de ugyancsak a sors forgandósága ezt reperálni akarja. Ugyanis most mondja az öreg nászom, hogy volna a néhai hosszúszőrű vékonypénzű német birka helyett egy igen fain jó irhájú magyar, amely amaztat — nem is igen drágán — pótolítja vígan.

A vásár megtörténte után pedig ugyanezt előadta a doktornak, csakhogy persze kissé módosítottan, merthogy ott meg a hosszúszőrűt kellett elsóznia.

A szüret víg is volt aztán mindkét gazdánál és bendőjét azon senki jobban meg nem töltötte, mint a csősz koma.

Másnap aztán mindkét helyt példálózott, hogy reméli, miszerint azért a sok lótás-futásért, amibe az került, hogy ily koldus világban a szüret legfőbb kelléke, a birka meglett: jutalmazás nélkül nem maradhat.

PÜSPÖKFOGADÁS

— Méltóságos püspök Úr! . . . Méltóságos püsp . . . Méltóságos p . . . Ájnye! Otthon pedig milyen jól tudtam már!

GYŰJTEMÉNYKÖNYVTÁR DEBRECEN

REPARÁCIÓ

— Főjegyző úr szeretettel kérem, ártatlansági bizonyítvány eránt bátorkodnék alkalmatlankodni Rebeka lányom számára.

— Aztán minek az?

— Hát tetszik tudni, a lányom a múlt esztendőben egy kis szerelmi előlegbe esett, oszt most meg férjhez akarna menni, hát az ártatlanságát kellene bizonyítani.

A ROSSZ RECEPT

— Kedves barátom, ha azt akarja, hogy talpra állítsam, hát nekem szót fogadjon! Nem lehet úgy tespedni, mint maga, hogy amint telezabálta magát, a divánnak

esik! Ennél sokkal egészségesebb egy ebédutáni kis mozgás, séta.

— Ugyan doktor úr! Hát látott már maga egészségesebb embert a kutyánál? Pedig az, amint jóllakott, behúzódik a vackába és mégis csak veszettség esetén szorul doktorra.

TÜZES NYELVEK

— Agyon kellene verni az olyan asszonyt, mint Füzyné, aki egy olyan rendkivül kiváló ember életét, mint a férje, örökös házsártoskodásával megrövidítette!

— Már mér rövidítette volna? Sőt meghosszabbította. Hisz szegénynek egy esztendőnek tetszhetett minden istenadta napja.

JÓ HOZZÁVETÉS

— Nézd csak, Malvin! Itt jön a kis gróf. Nem állnánk fel a homokból?

— Ugyan ne szamárkodj, Ida! S ha felállunk, tőle akkor is csak ülve maradunk.

GYENGE VALUTA

— A méltóságos úr milyen demokratikus. A kézszorítást fűnek-fának csak úgy osztogatja.

— Igen. A borravalókat is ezzel kvittelgeti.

ÖRÖM RÁM

— Kedves Albisom! Micsoda tűzről pattant menyecske még a kedves feleséged, a Rüfke!

— Mboh komám! Bár ne pattanna le a tűzről soha.

MÁRCIUS IDUSÁN

— Megálljunk, Marci! Támassza a falhoz és állítsd talpra azt a részeg disznót!

A VÉDGÁT

Utas: Micsoda gát ez itt, barátom?

Fuvaros: Ez mentette meg az árvíztől Gyomát nyolcvanegyben.

Utas: Ez a kis rongy gát? Miként lehet az?

Fuvaros: Úgy, hogy nem jött idáig a Körös-kiöntés.

»ELŐTTED ARCRA ESÜNK . . .«

Kántor uramék tiszta jövedelme, amit közalkalmakkor torkukon leeresztenek.

Jól felkészülten, disznótorból, hajnalban ballagott a potrohos kántor haza, de biz csak a kapuig birta, mert ott a természet csúffá tette és elheveredve a pocsolyában, felállnia sehogysem sikeredett.

E helyzetben lelte egyik híve, és adj Istennel köszöntvén, sora iránt érdeklődött.

— Hát nem látod, marha, hogy a húsvéti éneket gyakorolom?!

A TÖRPE UTÓDOK

— Gulbransson átka a tehetségtelen ifjú festőgenerációnak.

— Egy olyan nagy és híres művész?!

— Épp ez. A nagy mester torzképei olyanok, mintha nem tudna rajzolni és az ifjú óriások meg úgy utánozzák, mintha rajzolni tudnának.

MEGFEJELT RÉBUSZ

— Anyuta, mondd, mi az? Ha fölveszem, fehéj, ha ledobom, szájda?

— Tojás, kislányom.

— Nem tudod, anyuta.

— Hát mi más?

— Az én bugyodóm.

HIGIENIA

— Meri-e lélekre mondani, doktor úr, hogy az orvosi tudománynak van valami pozitív haszna?!

— Micsoda szamár beszéd? Hát mondjon nekem jövedelmezőbb foglalkozást ennél, ma.

A BECSÜLET §-A

— Miért kellett törvényt hozni a becsület védelmére?

— Mert sokaknak csak akkor maradhat meg a becsülete, ha az ujságíróknak félteniök kell a magukét.

TELEPATHIA

— Pincér! Igazán hülyeség volt tőlem maguknál nyúlgerincet rendelni.

— Én is épp ezt gondoltam, méltóságos uram. Csakhogy én nem mondhattam.

BORBOLYA BÚJA

— Ha borban van az igazság, hogy nem lettem rég igazságügyminiszter?!

JOGOS KÍVÁNSÁG

— Na! Mi járatban vagy, Morzsi?

— Tekintetes főszolgabírói hivatal!

— Hivatal az eszed tokja! Azt mondd, milyen ügyben jöttél?

— Ügyem — tekintetes hivatal, nincsen nekem semmi,

csak a, hogy begyütt a kolera-járvány, hát kigyütt hozzánk a röndérbiztos úr és szabályozni kévánván lekuporodásunkat, beleütötte az orrát a készülőfélben lévő célszerűségi alkalmatosságunkba és menten megstrófolt öt forintra. A vóna hát egyedüli vágyam, hogy mondatnék ki hivatalosan, hogy a röndérbiztos úr az orrát oda csak akkor üthesse, amikor az a hely a működésit megkezdte.

FELEKEZETI KÉRDÉS

— Hová ilyen feketében, komámasszony?
— Az öreg Varjúné temetésire. Tartson velem.
— Nem mehetek, nincs nálam keszkenő.
— Kell is az! Nem muszáj ott sírni, hisz nem a mi felekezetünkből való volt szegény.

CEDÁLÁS

— Én egész forró feketét kértem, Boriska és maga majdnem hideget hozott. Ezért megérdemelné, hogy én, a vén ember, büntetésül megcsókoljam!
— Nagyságos úr, én csak behoztam. Az öreg nagyanyót tessék megcsókolni: az melegítette.

MENTSÉG

— Uram, ön itt, a központi pályaudvaron művel olyasmit a kocsi illetlen helyén, ami minden kis állomáson is tilos? Ezért meg kell önt bírságolnom.
— Pardon, kalauz úr! Először is a vonatnak, ha nem késne, már Rákos és Mende közt nyilt pályán kellene futnia, másodszor pedig: itt nem exportképes portékáról volt szó, hát nem alkalmazkodhattam magukhoz.

S. Kalicska Kata

SAJNÁLKOZÁS

— Hát bús özvegységre jutott szegény Szabó Julcsa.

— Biz búsra. S biz szegény. Mert vagy jóval előbb, vagy valamivel később kellett volna, hogy örökre itt hagyja az ura.

S. Kalivoda Kata

APAI KÉTSÉG

— Juliskám lelkem. Most mán Isten és ember előtt az enyim vagy. Valld meg hát lélekre: a Julcsa meg a Pista, meg ez itt la, a kettőnké-e, avagy hogy atyai ágról valamelyikhez jussát más is tarthatja?

HIBÁS ADRESZ

HIBÁS ADRESZ

— Mi a, komé? meg akarsz fúladni?

— Khöm! Khöhöhöm! Rossz helyre ment a vinkó, az árgyilusát a mivoltjának!

— Bizony oda, koma! Belém jobb helyre ment volna.

FEMINIZMUS

— Minden pályát elözönlöttek már a nők, csak még a börze mentes tőlük.

— Hm! Ez csak természetes. Ott nemcsak mindíg és folyton adni és csak adni lehet.

RÁGÓDÁS

— Ez a Mázlósi már mennyi mindent össze-vissza festett és a feleségéről még egyetlen képet sem csinált.

— Mert nincsen hozzá mersze.

— Mersze?

— Igen. Mert ha olyannak festené, amilyennek szeretné, szép képes családi jelenet fejlődne belőle.

ROSSZ BŐRBEN

— Hogy van az öreged, lelkem!

— Gondolhatod! Mindíg hitetlenkedett, most meg már csak a hit tartja benne a lelket.

A GESZTUS
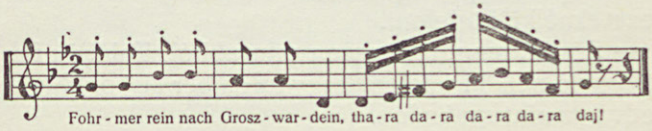
— Papa! Megint egy korszakos dolog! Feltalálták a vezetéknélküli telefont.

— Süssék meg! Mi haszon van abból. Találják fel a fülkagyló nélköli telefon, hogy az ember diskorálhasson kedve szerint szabadon.

VASUTI PÉNZTÁRNÁL

— Kérek ed biléta.
— Hová?
— *(fütyüli):*

CSEND

— PESTI ÚR ÖRÖMEI, FALUN —

Az emberi idegzet olyan, mint a bagariabőr: előbb szívós, aztán nyúlós. Egy darabig kibír mindent, aztán szertefoszlik magától.

A bagariát a varga, az idegzetet a halál foltozó vargája, az orvos reparálgatja.

A városi falura megy írmagért. A falusi meg a városban keresgéli.

Goethe után indulva, falura menten én is: elmeérlelő csendkeresésre.

Nem várt deputáció s így a hatvan fillérre leső fiakkeresre bíztam, hogy hová vigye nyugalomra vágyó gyarló porhüvelyemet.

Magyar specialitás, hogy a község középpontja mindenütt a község szélire esik.

Ugyanis eleink lóban utaztak, meg marhában és az ezeknek kellő vizet adó folyók mentére eső partokra, lapályokra építették a városházát, templomot, korcsmát

és más középületeket és ott volt a piac-, meg vásártér is. Így festődött meg minden magyar helység képe olykép, hogy a margó vált középponttá, főképen a nagyvendéglőnek ottlevése miatt.

Engemet is ide vittek és itt óhajtottam zajgó keblem, meg fáradt testem pihenését fellelni.

Ilyen érzelmekkel nyugodtam le és fogtam szendergésembe, amelyet csakhamar hangos óraverés zavart meg, amit még hangosabb

tröh—tröh—tröh—trhöthöthöthö

követett, amelyről — Bädekernek elkerülésével, a becsengetett — lóndinert helyettesítő — szurtos cseléd-lánytól — megtudtam, hogy a torony nem egészen az Úré, hanem azt közösen bírja az egyház meg a község és közösen fizetett két szolga közösen tartozik hírt adni onnét, a nagylátkörű magaslatból az iránt, hogy nincsen-e baj ott lent és hogy tényleg rendben van az ellenőrzés: ez iránt meg ők ellenőríztetnek ellenőrízö kürtjelzésük leadásával, amelynek elmaradása az ő elmarasztalásukra vezet.

Szép és okos intézmény ez, csak egy kissé zajos; s minthogy nem csupán egy felekezet privilégiuma és egyik konfesszió sem akar a másiktól elmaradni, sem azzal hasonlatos lenni s hogy tehát a különbség meglegyen: a másik a kürtölést élőszóval helyettesíti, minden órában más-más rigmust énekelvén, például így: »kilencet ütött az óra, ki-ki térjen nyugovóra;« vagy: »éjfél után aura három, még én a falut bejárom!, tűzre-vízre vigyázzatok, hogy károkat ne valljatok!« stb.

S amikor meg harangozásra kerül a sor, hol itt, hol amott, hol egy, hol több és még több haranggal olyan légi-koncert indul meg, hogy azt hinnék az ide nem lakósiak, hogy ég a világ.

Bár nekem semmi félteni valóm nem volt, gyertyát gyújtottam és becsengettem, madzagra járó villanyos dróttal, úgy találomra megest valakit és amikor végre nagysokára, félórai csilingelgetésre belépett az előbbeni, vigyorgó képű, szirénné előléptetett dézsahölgy, szélesre mosolyított ajakkal tudakolva, hogy mit is óhaj-

tok? Nagy méreggel kérdem tőle, hogy mi a fenét kongatnak folyton olyan irgalmatlanul? — A leányzó a falusi lélek megilletődésével magyarázá, hogy ez virradóra szól. Határáznak.

— Most, három órakor?!

— Tetszik tudni, így nagy munkaidőn a *magyaroknál* három órakor határáznak, a pápistáknál meg négykor, a németeknél meg ötkor...

— Hát csak a zsidók határáznak igazában?...

— Dehogy, kérem! Azoké csonka, az nem számít. Azok a templomukban csak gajdolnak, de nem harangoznak.

Denique addig hatóráztak három toronyban, három órától hatig, hogy a zűr-zaj elültével jólélekkel remélhettem némi nyugalmas csendet. — Pedig dehogy!

Menten következett más.

Minden zenei érzékű embert sírba kergető és minden örök pihenő helyén lévőt ott megforgató hangon harsogott végig a falun egy hallatlan egyforma hangú

thű—thű—thű—thűthűthűthű!!!

és utána félóróval egy-egy hason idegjavító

troh—troh—trorororo—trotrotrotrotro!!!

amelyek mindenikének sokszoros visszhangja kelt a falu minden tájáról, talán minden utcájáról, amiről meg azt tudtam meg, hogy egyik a csordát, másik a csürhét invitálja a mezőre szép zöld pázsit, meg még szebb pi-

ros giliszták iránt és hogy a zaj nem annyira a jószágoknak, mint lusta gondozóiknak szól, akik enélkül nem tudnák, mikor kell a jószágokat az ólból, akolból kiterelni és persze, ezt mindég azoknak is végig kell hallgatni, akik eziránt nincsenek érdekelve, s akik a jószágtartás előnyeit csak ezen zűrzajban élvezhetik.

Pröhpröhpröh—pröh—pröh—pröh—pröh!!!-re

ébredtem aztán, amely megint ép ellenkezőleg azoknak az embereknek szól, akik nem érdekelvék az előbbi koncert által, mert ez meg friss péksüteményt kínál, ami az uraknak kell; s így a viszonosság révén lármája az isteni népet bosszantja...

Lassan megnépesül a falu másként is.

Szurtos, mezítlábas, tarisznyás, bakós, apró nebulók töltik meg zajos vinnyogással az uccát és minden illő

tisztelet híjján, de annál nagyobb hangos nyilvánosságra való törekvéssel, tisztelnek le minden útjokba eső embert, konfessziójuk szerint: »Jaó napot kívánok!« vagy »Dícsértessík a Jeézus Krísztus«-sal.

S ha magukforma kölykökkel kerülnek szembe, ugyancsak felekezetük számbavételével ekként szól a fogadtatás:

»Kálvinista, nem pápista, más kell neked, nem káposzta«! (Persze nem szó szerint így.)

Meg: »Csirkét eszik a Jézus Krisztus!«

És: »Zsidó, van-e benned csikó?« stb. stb. jár ki a velük egykorú sihedereknek, akik — miként a még tarajig sem jutott apró csibék — máris megkezdik a kölcsönös kakaskodást.

Tehát úgy intéztetnek el a felekezeti és más kérdések,

akárcsak a sokkupolás, országos épületben. Csak több őszinteségi megnyilvánulással, de azonos hangossággal.

Közben pedig gyakorlott katonakezekben megperdül városszerte néhány dob és a tegnapi »A Nap«, »Friss Ujság« meg más ujságok olvasásához szokott fővárosi ember agyában menten megfogamzik az európai háború kitörésének eszméje és utána szinte megkönnyebbülés szállja meg keblét, amikor a zsinóros mentéjü bakter a jól kicirkalmazott alarmos dobverés zajára összecsődített magyaroknak, hosszú céduláról, roppantul szertartásos méltósággal adja tudtára, hogy:

»Szerető Józsepnénél az esett birka húsának fontja 22 krajcár és a Kacska zsidó meg mázsáját a krumplinak 5 korona 44 fillérjével kínálja.«

Megint megszólal a pár percre bekövetkezett csendre a nagyharang és most már kíséri vagy harmadtucat apró csilingelésü harangcsikó, mire rá mélabús hangon kajabálja rohantában egy rezes orrú, nagy csizmás, furcsa tógás — éneklésznek tisztelt — magyar, hogy:

»*Vigyázz halálodra, halandó ember!...*«

amit egész sereg apró kántussüvölvény sikolt utána — és a gyászttévő hívek alig győzik követni útjában, — mert hát ezek nem szokták meg annyira, hogy ezen aktus sürgős, mert utána a saját szőlőjét, krumplisát kell kapálnia az Úr szolgájának, hogy megélhessen az Úr kiszolgálásából.

Vígság váltja a búsat és más uccából nagyhangú menet törtet a gyásztisztességet tévő közönség által most elhagyott Istenháza felé.

Elől csinált virágcsokorral, meg festett virágú tarka kendőkkel díszített botosvőfélyek vezetik komoly áhítattal kézen a menyasszonyt, utána a nyoszolyós lányokat és hátrább ügen-ügen meghatott ábrázattal a

nászok baktatnak, követtetvén a közelebbi rokonok, meg szomszédok által s nyomban rá a vígasságot képviselő ifjúság lengetett kalappal, meg a levegőben kotyogtatott kulaccsal, duhaj jókedvvel és az egész menet aszerint haladhat, amint ez, toborzókat járva, a muzsikát ereszti utánuk.

Ami lassan megy, mert minden rájuk jövőnek kijár

vagy a kulacsból, vagy a rosszmájúságból és részesül ez utóbbiban minden kíváncsiskodó ilyenkép: »Kerítésen kukucskálnak, legény után vágyakoznak!« vagy: »Kapufélfát támogatja, a nagybőgőst áhítgatja!« Majd: »Zöld zsalugáteren leselkedik, szerelemre vágyakozik!« De meg még sokkal cifrábbak! S ha már nem akad más, hát rákerül a vizes lepedő az ünnepeltre olykép, hogy: »Akármilyen öreg asszony, ha férjhez megy, csak meny-

asszony!« Amit, — miként mind az előbbit, — hangos

hujujuju—juh–juh—juh!!!-val

hagy egyhangúlag rendben a lakodalmas népség.

Majd újra kezdik, hogy: »A menyasszony lába görbe, sokat csetlett a gödörbe!« Amit még vígabb hujujujujuh! szentesít.

S a rezes banda, úgy, amint kezdettől, meg mindíg s folyton, tuss-nak is ugyancsak a

Tra—ra—ra—ra,
tra—ra—ra—ra—ra—ra,
tra—ra—ra—ra!!-t

zendíti rá, hogy csak úgy hull tőle le az útbaeső házak plafondjáról a sártapasz.

Más zaj sem szünetel eközben és vígan kínálják a falu népének, a nagy csendben roppantul érvényesülő hangon, az

»*ábláákot!*«, »*drotoztáss . . .!*«

meg sok minden mást; amelyeken mindent lepipálólag harsog át a bornyúlábú Jóska:

»*csontír, rongyír, ócskavasír:*
szappant, tányírt, masinát, cirnát, pántlikát!!!«

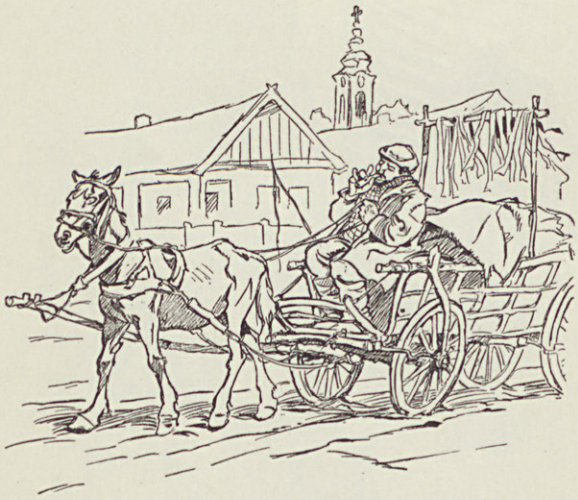
Közben rémsikoly tölti meg a falusi léget többfelől és kérdő pillantásomra azon magyarázattal siet szállásadóném, hogy ez tiltakozó segélykiáltása sok olyan, most még ártatlan malackának, kiknek most intézik el mindörökre életük tartama erkölcsös voltát.

Leszáll a nap. És most már igazán el fog jövendeni a csend. Amit csak a falhoz verődő éjibogárnak koppanása fog néha megzavarni, kedvesen.

De megszólal a közigazgatási hatóság engedelmével

a falun végig kíntornázott: »Du hast mich nie geliebt«, meg a »Fischerin, du kleine«, melyet súlyosbít, hogy itten áthallással, minden más uccáról is végig muszáj újra meg újra az egészet élvezni, mindaddig, míg nyöszörögtetik az ócska verklit.

Végre elhangzanak a fuvarozó vállalat rozoga béreautóinak állandó olyan pöffögései, amilyent a teher-

vonatok lokomotivjai mívelnek, ha síkos sínen nem tudják megindítani a hátuk mögötti nagy terhet; lőcsös kocsik zörgései, a kenetlen talicskák nyikorgásai, az ökrös igák kocsisainak messzehangzó ostorpattogtatásai, nyikorgó kútgémek rémcsikorgásai és lassan-lassan nem hallatszik más, mint a nyugalomra még nem tért kuvaszok összeugatása, meg szerelmes macskák iszonytató nyávogása és a közeli posványok, dögvizek békáinak

ezerhangú trillázása, megkergült kakasok estén való hajnalt kukoríkolása, eltévedt tehénkék hazakérődző bőgése, ami mind úgy olvad harmóniába, hogy a jó falusi fül külön tudja választani belőle a mezőről, szálasgabnával betévedt prücsök ciripelését a házi tücsökétől. — És immár igazán csend lenne, ha szerte a városból

többféle hangszeren hallatlan koncertezés nem indulna meg.

Környezetem élvezettel ujságolja, hogy: hegedülni a patikás professzor (provisor) úr hegedül és ilyenkor ki szokta nyitni az uccára nyíló ablakot, mert erre megindul a falu szépje, vénje fenszterpromenádra, önajánlkozásra; a harmonikát meg Kéri hentes úr segédje húzza,

aki így akarja megszerezni a mester úr leányát, a nyápicot, de nagy vagyonút; a tilinkóval meg a kékfestő segéd úr stimmolja a mesternét; és a harci kürtöt a mezőhegyesi ménhuszár urak őrmestere fújja, ugyancsak nem bolondjáért. Az okarinával meg azon búsong a falu alatti Erzsébet-ligetben egy nyomdász, hogy ezzel bent

nem engedi dallni a rendnek helyi őre, aki pedig hej, de mindent meg szokott engedni és neki meg mennyi szívbéli kárt okoz, kegyetlen voltával.

Mindez valahára mégis elcsihad s immáron eljön az ideje a nagyon vágyott idegjavító csendnek. — Csak még végig kell hallgatnunk egypár helyen leadott olyan Nachtmusikot, ahol a szerelmes szeladonok hegedűkísé-

rettel ontják ki szívük azon érzetét, amelyet másként nem mernek, holott létjogosultságát mécses-gyújtással ismerik el, a pipotya úrfi bátorításaként.

De most már végre igazán jön a pihenés ideje.

Épp most küldik ki túl a zárórán valamivel, csizmasarok-kísérettel a korcsmából, az utolsó vendégeket, kik bosszújukat a:

Sej, ides anyám lelkem,
Eresszik el a bálba!
Ott múlat a rózsám
Talpig fehír ruhába.
Fehír a ruhája,
De a szeme, szemöldöke fekete,
Hej ides anyám lelkem,
Hej, ha az enyím lehetne!

meg aztán hogy:

Köpjél egyet csiszlik
A csizmám órára,
Hadd glancoljik este,
Ha elmik a bálba!

nótáknak a trotojárda-padlón csizmasarokkal, meg uccai palánkokon fütykösökkel kikottázásával hangosabbítván, aminek túlságbavivését a megváltó hajnali harangszó, a mindent lekonkurráló hangos harangszó, ellensúlyozza csak.

Mely után egy újabb regg, egy ugyanolyan szép csendes, falusi regg következik, mint amilyen az eddigi idegjavító csendes regg volt, s melyhez hasonlóra virradnak a falu lakói minden istenadta reggelen és az ő istenadta edzett idegzetük a tényező abban, hogy van falusi csend, melyet nálunk élvezni lehet.

A CIMENTIROZOTT MÉRTÉK

— Igyunk még?
— Ihatunk!
— Tér még kendbe?
— Tán igen.
— Belém alig. Mer én csak addig iszom, míg az italtul meg nem rázkódom.
— Fene kendbe! Megrázkódott-e még valaha tűle?
— Eleddig biz nem igen.

SZAKSZERŰEN

— Na piktor barátom! Hogy hatott a medicina?
— Rém zavarólag, doktor úr.

A BIBI

A BIBI

— Apjuk! Esztendőn át egy imaszó nem hagyja el a száját és tán az esküvőnk óta át nem lépte a templom küszöbét. Nem fél kend, hogy a poklok mélységes fenekére kerül?

— Ugyan te anyjuk, ne papolj! Télen mire kérjem az Úr áldását? Nyáron meg a nagy dolgoktól mikor szakítsak templombajárásra való időt?

AMI ÉLVEZET

— Alfréd! Mi van Savanyú Péterrel? Szuronyos csendőrök kísérték az őrsre.

— Kéjgyilkosságot követett el a betyár.

— Hallatlan! Komolyan mondod?

— Egészen komolyan: az anyósát fojtotta meg.

ÉPP AZÉRT

— Hát ki merte mondani a szép kacér Jutka a vén Horváthnak az Isten oltára előtt a holtodiglant-holtomiglant!?

— Na ezt merhette, hiszen ő is csak látja, hogy a vén göthösnek a sírban már a féllába.

HATÁS

— Ha egy olyan igazi jó viccet hallok, utána egy darabig olyan butának érzem magamat.

— Azt hiszem, ha valami olyan igazi rosszat, akkor meg még butábbnak?

— Hogy érted ezt?

— Hát úgy, hogy a rosszat csak nem applikálod.

MŰBIRÁLAT

— Nű Schlajme, mit szúlsz oz én oj olaj portrétemhez? A Pacsmagi Adolár festette.

— Hm! Szép. S mintha a pofád hosonlítana is hozzád. De van benne egy nagy anakronizmus. Mondd, hát volto terojtod voloho ilen tiszta üngt oz életedben?!

KÖVETKEZTETÉS

— Samu! Milyen piszkosak lehetnek ezek az oreságok!

— Persze! De miért mondod?

— Mi fürdünk egyszer egy esztendőben és jól van; ők százszor és még extra muszáj nekik négy-öt hétre fördőre utazni.

SÁBESZI TILALOM

(A község előljárói a gyűlési szobába zárkóztak el egy szombat délutánján, hogy a tilalmas dohányzásban külső tanúk nélkül legyen részük. A rabi mégis megtudta s fenyegetőleg lépett közibéjük. Az előljárók magasra emelt pipaszárakkal rárontottak a megriadt szent férfiúra.)

Árjen Schlappmaul: Hod bizemos ledjönk, hod o rebe nem fogja minket árolni el, esködjön meg, hodj nem látott semmit.

Mind: Esködjön meg!

Lébele Brachfusz: Nem elég! Oz nem elég! Moszály o rebének is pipázni!

Árjen Schlappmaul: Dogjátok neki edj pipát o szájábo bele, okkor bizemosan hollgotni fog.

A rabbi: Sü, sü, sü, kedves fiaim. Ho már edáltelában moszáj nekem mámo pipálni, hát legoláb had vedjem elő az én tolojdon sábesz-pipámat!

TEMPORA MUTANTUR

— Miért nem váratsz magadra egy esztendeig, Dolfi?!

— Édes lelkem Rézike! Volt idő, amikor nekem is minden perc késedelmed egy esztendőnek tetszett.

ASSZEKURÁLVA

— Lelkem, úgy beszélsz, mintha holtigra biztosítva volna az udvarlód.

— Te kis csacsi! Hát nem itt van tartalékban az uram?

EZÜSTLAKODALOM

— Zsenikém lelkem! Micsoda nagy országos felfordolás ez? Mintha állna tótágast oz egész ház?

— Álljál te is azt! — Ma van az ezöst lakadalmonk és edszer huszonöt esztendőben csak csinálhatok nagytakarítást?

CITÁTUM

— Salamonkám, hallottad? A mi kedves, derék hitközségi elnökünk, a Weiss kitörte a lábát.

— Soselamentálj Cillikém. Ez természetes. Megmondta már Goethe: doch das Gute bricht sich Bein!

SZÍVES FOGADTATÁS

— János gazda! Kint legyen kend holnap a tanyán, mert megyünk földet kóstolni.

— Hát csak gyüjjenek, nagyságos kataszteres uraim, szívesen látom: kóstolgathatják, mert épp tegnap trágyáztuk, jó vastagon.

A BÖCSÜLET

— Köszönöm, János gazda, hogy visszahozta oz elveszett bugyellárisomat. Igazán szép magától.

— Hagyja csak, Áron szomszéd. Magamfajta embör nem vösz ilyesmit a lelkire. Meg oszt látták is, mikor az uccán fölemeltem.

AZ ANTITALENTUM

— Na kedves tanítványom! Szép, nagy hitközségedben mire vitted? Leszesz-e méltó utódom?

— Soha, kedves rabinus uram. Átok nehezedett én rám és minden megfordítva sikerül nekem.

— Megfordítva? Hogy-hogy megfordítva?

— Hát én láttam szent atyámnál, hogy jöttek serege-

sen hozzá a nők és fizették nehéz aranyakkal, hogy járjon közbe a Jehovánál, hogy meddő házasságuk gyümölcshöz jusson.

Kedves mesterem megáldotta és mindet azon biztosítással bocsájtotta el azokat, hogy csak menjenek most már haza és biztos a gyerek.

Én még kezdő vagyok. Nekem magamnak kell felkeresni az asszonyokat és fizetni is én fizetek nekik. Biztosítom is őket, ugyancsak papi szavammal, hogy gyerek nem lesz. S mit tesz Isten! Akiket maga biztosított róla, hogy lesz, azoknak tényleg lett, de akiket én biztosítok róla, hogy nem lesz, azoknak is mindnek lett. Lehet így csodarabivá az ember!?

AZ ÉRDEM

— Ugyan mondd, miként lehetséges, hogy az a vén betyár Karikás érdemrendet szerzett?

— Hát csak úgy, hogy soha semmi gazemberkedésen rajta nem vesztett.

AZ OTKOLONY

— Apjuk! Itt van megint a tavalyi két nyaraló kisasszony, kérik a kis szobát.

— Adjad, ha akarod, de ha neked volnék, nem adnám.

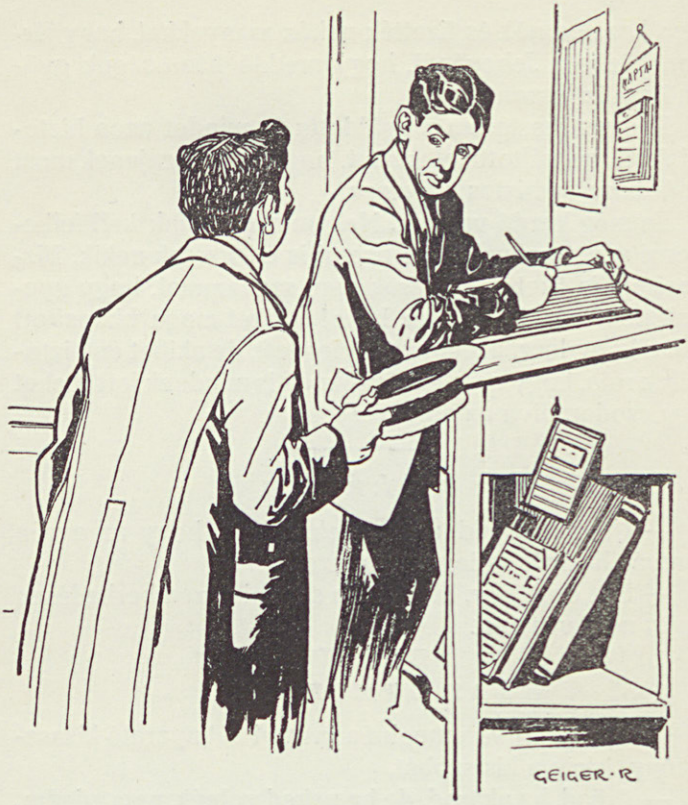
— Oszt mír, mikor milyen jól fizették.

— Azt tették. De mindíg olyan volt a ház tája, mintha a levegő valamibe lépett volna.

HELYES FELFOGÁS

— Apuska! Mit tesz az, hogy a »nemesség kötelez«?

— Bizonyosan azt a kötelezettséget, ami minden nemesítésnél a pártkasszának kijár.

LEGÚJABB KIRÁNDULÁSI HELY

— Főnök úr tán urlaubon van?
— Nem, Tátrafüreden.

ISKOLÁBAN

— Mivel játszol megint, Berci?
— Semmivel, tanító úr kérem.
— Teszed le mindjárt, te betyár!

JÓ ADRESZ

— Szépséges, kedves nagyságos asszonyom! Tudna-e maga engem szeretni?

— Kedves Kovács! Ott áll az uram: beszéljen vele.

HÁZI ZSÖRTÖLŐDÉS

— Ugyan ne elménckedj mindíg a nyelvem rovására, nem sok kifogásod lehet ellene.

— Pácolva nem is lenne.

AZ A JÓ KÖZIGAZGATÁS

— Csendháborításért elítélem kendteket az 1884. évi XVIII. törvénycik 124. §. alapján egy-egy napi elzárásra. Megértették?

— Jelentem alásan tekintetes főszolgabíró úr, én tán

mán le is szolgáltam a strófot, mert mikor a röndér úr bekísért bennünket, engemet felpofozott!

— Marci! Ha kimentek a magyarok, pofozza fel kend a többit is és akkor kvittek lesznek, most pedig kerdájk! Mars!

FELVITTE ISTEN A DOLGÁT

— Nézd már na! Tamás szomszéd a köszönésünket is alig fogadja.

— Ja! Nagy annak a hübnere, hogy az orrát úgy fenn hordja: két fiskális is támogatja.

NAGY OK

— Főtisztelendő szent atyám, az iránt jöttem volna, hogy válnék a Julcsától.

— Attól a derék szép asszonytól?!

— Hiszen főtisztelendő uram, derék az testre, meg szép is szemre, de — hogy is mondjam csak — túlosan közhasználtatja magát.

A CSIMBORASSZÓ

Tanárné asszony: Alfréd! te Weiner és Grünbaumnál csináltattál ruhát?!

Tanár: Ez egyszer kivételesen igen, kedvesem.

Tanárné: Na hallod! Biztosítalak, hogy ezt Pestalozzi nem engedte meg magának!

BORSSZEMEK

Fogalma sincs az embernek róla, hányszor szeret »per procura«.

A HÍRÖS VÁROSBÓL

— Ugyan, bátyám uram, merre találnék valami fáinabb korcsmára?

— A kis templom után, a kilencedik házban.

— Hát odáig mit iszok?

PARASZTBECSÜLET

— Nézze, csősz koma! Saját vincellérem őrzi a szőlőmet, de azért néhanapján nézzen kend is erre s az ördög tudja, hát egy kicsit őt is szemmel tarthatja. Fáradságát nem kívánom ingyen, ott a gunyhó végiből háromnégy hátnyi venyigét hazacipelhet kend.

— Köszönöm tekintetes uram, de egyikét sem tehetem, mert a vincellér úr elébe vágott az állapotnak és mán tíz hát venyigét engedélyezett, ugyanonnat.

A MÉLYPONT

A MÉLYPONT

— Ugyan Kondor! Kihívja a közfigyelmet, hogy egyre a fűzőmbe tekintget!

— Kedves nagyságos asszonyom! A lelkét keresem!

— Ugyan menjen, maga balga! Olyan nagy lenn!

MERTHOGY

— Hogy lehet az, városgazda, hogy egy hat öles istállóhoz ezer koronát számított fel kend zsindelyszegért?

— Úgy, tekintetes járásbíró úr, hogy minden egyebet a bíró vásárolt az épülethez.

NEM IMPONÁL

— Jakabkám! Nézz csak ki a kupé ablakán, mekkora hatalmas földnyelv.

— Fannykám! Annál mindegy, hogy mekkora, mert az nem pereg.

ÖRÖM A HÁZHOZ

— Na Berci fiam! Hogy teltek napjaid, amíg én a nagy világot jártam?

— Kitűnően kedves apám! Hál' Istennek meghalt a tanító úr édes apja és nyolc napig nem kellett iskolába menni.

PARENTÁLÁS

— Isten nyugosztalja, ha akarja! Nagy betyár volt az a Sáros Bálint koma.

— Bizony, ha csak egy kicsit kisebb kutya lett volna, mennyivel szívesebben temettük volna!

HÁZI EXAMEN

— Mórickám, fiam! Ha anyádnak van két alma és az egyiket adja neked, a másikat Adolfnak, mi marad belőle neki?

— Neki marad . . . marad két megevett alma.

ÖNVIGASZ

— Hallottál-e már engem énekelni, dallni, öcsém?

— Hogyne hallottam volna. Nem is egyszer.

— Hát azt tudod-e, hogy fiatal koromban egyszer próbáltattak a Nemzetiben?!

— Azt most hallom először. De hogy is nem fogták ott bátyámuramat?

— Úgy öcsém, hogy fentellették a termetemhez képest a hangomat.

ÉPPEN AZÉRT

Csodarabi hírben állott az öreg ványai rabi, amiért hívei fokozottabban szerették, ellenesei meg még jobban üldözték. Ez utóbbiak vezére Sróle Ganeff volt, kit azonban a baj, meg a megszorultság egyszer mégis a szent tudós karjaiba kergetett.

Ugyanis a Sróle egyetlen, kedves Mocl fia vándorkereskedő volt, ki rongyok arányában művészi kirándulásokat tett az egész Sárrétre, le Okány, Komádi stb. szomszéd-vármegyék községeibe.

Egy ízben Mocl nem került idejére haza s noha péntek volt s az esti csillag ütögette elő fejét a kék firmamentumon: Moclnak se híre, se hamva.

— Ez nem kóser állapot! Itt baj van! mondta az öreg. — Sőt nagy baj — toldta a mámi! S mennél jobban esteledett, annál nagyobb lett az áj-váj!

Végre is kirukkolt a mámi az előbb szóbahozni nem mert eszmével, hogy az öreg Ganeffnek át kell menni a Rebehez, megtudni, hogy mi történhetett Mocllal. Még pedig mielőtt bemegy a templomba, a sábeszt megkezdeni.

Nehezen adta rá az öreg a fejét, de mit nem tesz az apa Moclért, különösen, ha csak egy van belőle. Átment tehát s a tudományában sokszor meggázolt rabit épp az udvarban találta. — Egyenesen kirukkolt Sróle, hogy a Mocl oda van s nem tudja, mi történhetett vele.

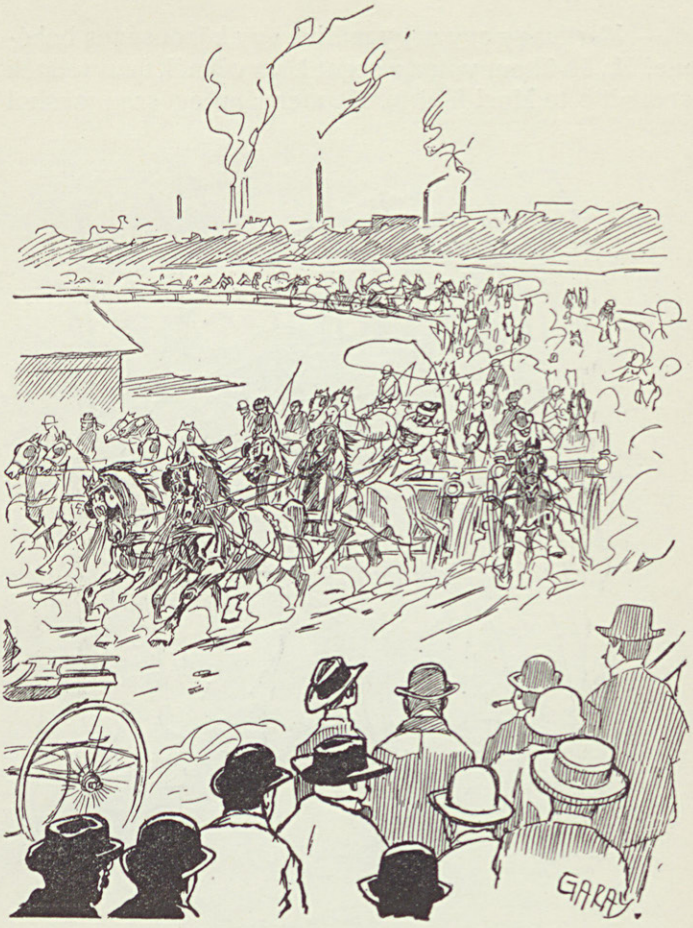
— Eredj haza békén, fiam, — mond az agg, vén tudós, — holnapután reggel itthon lesz a fiad.

— Isten, ki a világ felett vagy! Rebelében! Hogyan mondhatod ezt nekem ilyen biztosan?! Ha találtalak volna a Thora vagy Gemora mellett s prófétáltad volna nekem ezt, még érteném. De te jösz az udvar hátuljáról s beszélsz ily biztonsággal: itt megállja magát az én eszem a te chachmed iránt!

— Mert vagy egy nagy marha, egy közönséges behéme! Ha én ültem volna a szent könyveknél, nem todnék semmit o te Mocl fiodról. De mert épp egészen máshol

ültem, láttam az országúton, hogy omint akart visszajünni Lodányból, eltürütte o talyigája kereke s mert nem okorto oztán belekocsikázni o sábeszbe, hát morodta mogát inkább egy nopro Köröslodányba.

A TATTERSALLBAN

— Hogy sikerült a tavaszi tenyészállat-vásár?

— Rém rosszul. Összeesett az udvari bállal, oszt' minden mágnás, meg nagybérlő inkább oda csődült.

AZ OK

— Édes apám! Mért kell a búzát őrlés előtt megmosni?

— Azért, te oktondi, mert az ember a nyomtató lónak nemcsak a száját nem köti be.

DE MEGVÁLTOZOTT

DE MEGVÁLTOZOTT

— Jó napot, uram! Nem ismer rám? Kovács vagyok.
— Bizony nem emlékszem az arcára.
— Szarvasról való vagyok, azelőtt Kohn voltam.
— Ja úgy! Hát akkor hogy ismertem volna meg?

NAIVITÁS

— Irmus! Férjhez kell menned!
— Miért, tanti?
— Mert vén lány világ csúfja és minden okos női teremtésnek főkötő alá kell sietnie.
— Na és hát okvetlenül férjhez kell annak menni, aki nem akar lány maradni?

FÉLREÉRTÉS

Elnök: Vádlott! Bort, sört, pálinkát iszik rendesen?
Vádlott: Nagyságos elnök úr, ha ezzel itt minddel ellátnak, tanúk sem kellenek s vallok önként mindent szívesen, csakhogy itt tartsanak.

BIOLÓGIA

— Mondd, Majse! Mi lett volna, ha a kígyó a paradicsomba be nem tolakodott volna?
— Nű, hát mi lett volna? Az egész emberiség, ez a nagy mispoche, bezápult volna.

LETÁRGYALÁS

— Az Ausländer doktor fogyókurára fogta a feleségét.
— Okosan tette. Ő tudja legjobban, hogy az olyan asszonyból a fele is untig elég.

DISTINKCIÓ

— Na, leányom! Meg vagy elégedve a házas élettel?
— Azzal mama igen, — csak a férjemmel nem.

FELVILÁGOSÍTÁS

— Fiacskám! 2x2=8: ez a kettős könyvelés.

KÚRA

— Hallja, főúr, ott a sarokasztalnál az a két öreg úr megbolondult!

— Miért, nagyságos uram?

— Isznak, kocintanak, felállnak, leülnek, helyet cserélnek és aztán megint és újra kocintanak és isznak.

— Nincsen azoknak semmi bajuk, csak kifogytak a magyar professzorokból és orvosi tanácsért Bécsbe mentek, ahol mindkettőjüket eltiltották az ivástól és csak nagy könyörgésre engedélyezett a bécsi professzor mindeniknek együltőhelyben egy-egy deci bort. Hát most úgy segítenek magukon, hogy mindíg felállnak, helyet cserélgetnek, amíg a fejenként való egy-két liter kivan.

ÉP AZÉRT

— Te barátom! Alig egy hónapja, hogy a járásorvost szemtől-szembe, nyilvánosan le gyilkos-gazemberezted s ma, mint hallom, igénybe vetted a tudását?!

— Hát persze, hogy persze: szegény anyósom nagyon rosszul érezte magát.

SZEGÉNY GAZDAGOK

— Silberberg ór el sem todja képzelni, hogy szegényembernél most mekkora nagy a kenyérgond.

— Kedves Hosenfetz barátom! Magok csak ne nagyon irígyeljenek bennönket, mert biztosíthatom magokat, hogy sokkalta nagyobb nálonk oz emésztés gondja, mint magoknál oz evésé.

RÁSZÜLETÉS

— Főjegyző úr, kérem tisztelettel, legyen kegyes a legénységet felszerelni egy-egy boxerrel.

— Nagyon szívesen rendőrbiztos úr, de ki fogja betanítani őket a kezelésére?

— Megtanulják azt az én embereim, vallatási alkalmakkor, maguktól.

EGYEDÜLI MÓD

Vén kisasszony: Szeretném a házasságközvetítőnél egy szép arcképemet elhelyezni. Tudna ilyent készíteni?

Fényképész: Annak csak egy módja van: mást fényképeztessen le maga helyett, nagyságod.

DEFINICIÓ

— Kedves apám! Kiket neveznek hazaárulóknak?

— Mindazokat, fiam, akik velünk ellentétes politikai álláspontonban vannak!

A SZENTEGYLET ÜGYKÖRÉBŐL

A hitközség buzgó szolgája a néhaivá vált Goldschmiedt mennyei kapupénzét gyűjtögette a híveknél. Oda nyom az apa 20 fillért a Berci gyerek kezébe, hogy dobja a pikszisbe. Cselekszi szívesen, melyek után amikor a szolga tisztakezűsége demonstrálására jó hangosan megcsörgeti a pikszist és távozik, Berci gyerek hangos ordítozása kíséri.

— Na hát mi kell? Mit ordítasz?
— Elment s nem adott csokoládét! Egye meg a fene az ilyen automatát!

MALICIA

— Mit szólsz hozzá, micsoda nehéz darabokat játszik a Malvinkánk?
— Hát hallgatni biz' elég nehéz.

DIVATSZERŰ

— Ignác! Ez rajtad micsoda kabát?
— Átmeneti kabát.
— Átmeneti kabát?
— Igen. A New-York kávéházon átmentemben szereztem.

HAJTÓVADÁSZATON

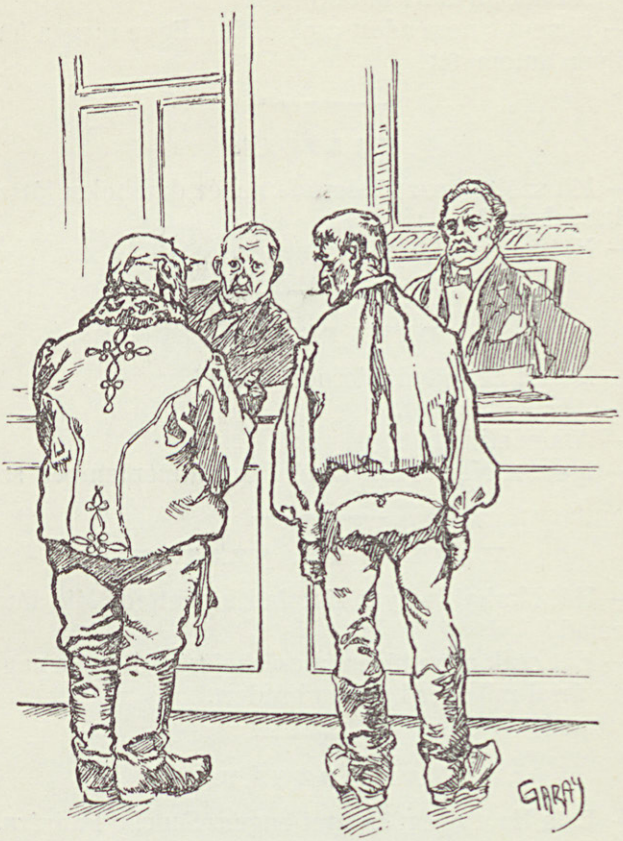
— Hé! Marha! A nyúl kiszalad melletted! Min tátod a szájad?
— Hát csak azon töröm a csürhejárást, hogy a nagyságos úrral mikor is ihattam brudert.

AZ ÖSZVÉR

— Ez a Hantos emlékeztet engem Sancho Panzára.
— Engemet meg a szamarára.

MÉG SZEBB

— Láttad Dobost tegnap repülni?
— Az subick. Láttad volna, hogy repült tegnapelőtt Faragónak az anyósa.

BIZONYÍTÉK

— Timár Tamás! Kendet Csülök József tanyai szomszédja azzal vádolja, hogy elszántotta a mesgyéjét.

— Tekintetes Járásbíró úr! Hogy a Csülök szomszéd mekkora gazember, abbul is láthatja, hogy tisztességben megőszült fejemet erre a pocsék helyre citáltatta.

HOTEL DE MUCSA

Vigéc: Ebbe a szurdék istállóba akar elhelyezni? Nincsen egy rendesebb szobája?

Vendéglős: Vóna itt kérem kettő is, de egy zsidó bukni akar, oszt kivette raktárnak, a portékája számára!

A SORSÜLDÖZÖTT

— Szervusz Schwarz barátom! Mi történt veled, amióta nem láttalak? Ugyancsak rossz bőrben vagy?

— Hadd el, Weisz komám! Sorsüldözött ember vagyok. Amint látom, neked jól megy a sorsod, én meg pont a te mesterségedben lettem koldus!

— Wie heisst, az én mesterségemben?

— Kollegád lettem. Nagy textil-üzletet nyitottam Székesfehérvárott és tönkre mentem. Sikerült idegen tő-

kével Pécsett újra talpraállnom és csakhamar újra becsukhattam a boltot. Végül a tavasszal átvettem Szegeden egy jobbmenetű nagykereskedést bizományba és most totál kész vagyok. Mehetek a Dunának!

— Azt már mégse tedd, kedves földim, hanem mondd, tehetek érted valamit?

— Érettem? Végy be nagy üzemedbe üzletvezetőnek, hogy szerzett tapasztalataimat mindkettőnk javára gyümölcsöztethessem.

— Édes drága komám! Te túlbecsülöd az én tőkeerősségemet, ha azt hiszed, hogy elbírja a te szerzett tapasztalataid értékesítését!

A HIT

— Apa! A lélekvándorlás micsoda?

— Azt hiszem, fiam, hogy a szegény lelkeknek Ponciustól-Pilátusig való szaladgálása, amíg megállapíttatik a mennybe, vagy a pokolba való tartozandóságuk és szortírozásuk.

SZERENCSE

— Micsoda disznóban van a Darvai! Rajtacsípte ma a feleségét egy főhadnagygyal.

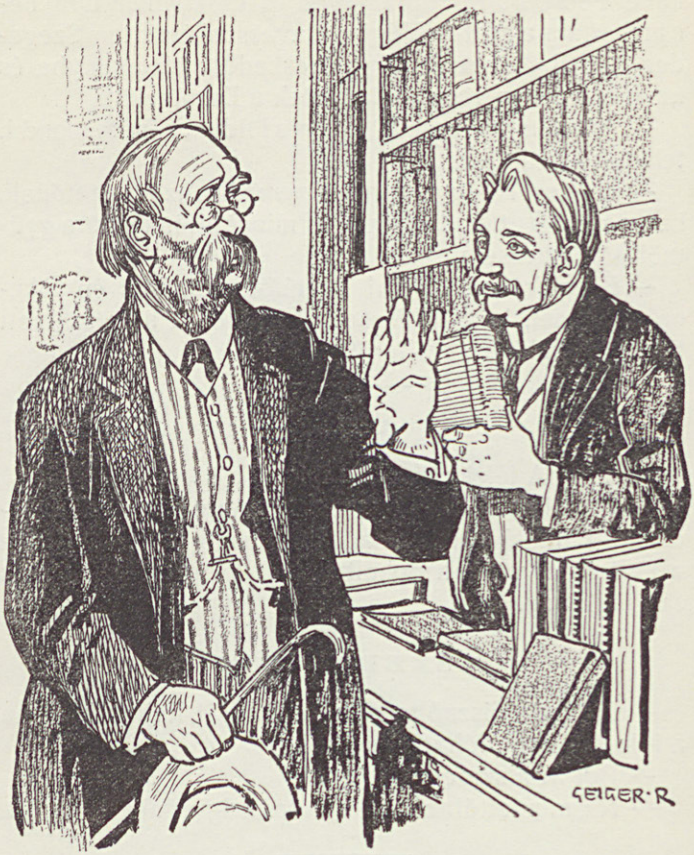
— Hol itt a szerencse?

— Na, mert ettől az asszonytól csakígy szabadulhatott.

VENDÉGLÁTÁS

Leberschmalzné: Mi oz? Hiszen én csok mogának igértem ebédet és mogo másodmogával jün?

Lézer Mogendrucker: Ez oz én vům és hozománykép igértem neki üt esztendeig kosztot.

KÖNYVKERESKEDÉSBEN

— Tessék kérem Péteri Ágostonnak legújabb bölcsészeti értekezése.

— Kell az ördögnek! Olvastam én azt diákkoromban: csakhogy akkor még más és nem Péteri szerzette.

LOGIKA

— Ezt a síremléket vegye meg, Blaustein úr. Nagyszerű, tartós márvány! Ezer esztendő múlva is éppen ilyen szép lesz, mint most.

— No, hallja, nem rossz! Mink várjuk mindennap a Messiást és én vegyek egy sírkövet ezer esztendőre?!

ÚTBAIGAZÍTÁS

ÚTBAIGAZÍTÁS

— Öcsém! Merre vezet innét a legközelebbi út Bagdadba?

— Erre ez itt rövidebb, amaz ott meg közelebb.

Persze, hogy a vándor a rövidebbet választotta. De biz' fele útról vissza kellett térnie egy az útat elálló vízkiöntés miatt.

Visszatértében ráripakodik a még mindég ott ácsorgó suhancra a bölcs férfiú és mérgesen interpellálja, hogy miért tette bolonddá?

— Hásze nem megmondtam, — szólt az ifjonc, — hogy emez ugyan rövidebb, de amaz meg közelebb.

AZ OK

— Hogyan alakult ki a közfogalomban olyan ellenszenves, komikus alakká az anyós?

— Gondolom, hogy mert mindnyájan a feleségek anyjából verbuválódnak.

ÉLETFILOZÓFIA

— Nehéz az élet, Ábris! Élni is alig érdemes ebben a cudar világban.

— Már te is panaszkodsz? Törjék a fejüket azok, akiknek van valami veszteni valójuk. Hisz azokra most még jobban rájuk jár a rúd, mint ránk, koldusokra.

KERESKEDELMIBEN

— Miből él Svájc lakossága?

— Fejésből!

— Fejésből? És mit fejnek?

— Turistákat, meg teheneket.

A LEGYESBEN

— Vagy te megbolondulva, hogy kéred a kapucinert két légygyel?

— Dehogy! Másképpen adják négygyel.

JÓTÉTLÉLEK

— Ugyan Zsófi! Már egy hete figyelem! Mi az ördögöt keresgél maga az egész lakásban össze-vissza?

— Megmondom nagysága, de meg ne haragudjon érte.

— Hát csak mondja.

— A patikás professzor úrtól hallottam, hogy a maguk családi perpatvarának valami fene díszharmonika az oka, hát azt keresem, hogy feltüzeljem.

ABBÁZIÁBAN

— Mikor szándékozik hazautazni, Kéri úr?

— Tíz nap mulva, Gizike nagyságod.

— Gardirozna Budapestig?

— Nagyon szívesen, ha kompariál egy kis kerülőhöz. Mert előbb Velencét akarom megnézni és úgy Trieszten át haza.

— Mi keresni valóm van nekem Velencében?

— Mondjuk, hogy nászútazunk.

— S hova menjek akkor, ha majd tényleg férjhez megyek?

— Egyenest Rómába.

KEDVES MENTSÉG

— Ohó! Kapitány úr! Az én társaságomban nem szabad ilyen borsos vicceket mondani, mert én még alig féléves házas vagyok.

— Mille pardon, asszonyom! Sokkal idősebbnek gondoltam.

GYERMEKTANULMÁNY

— Mi az ördög lehet az a gyermektanulmányi kongresszus?

— Hát nem tudod? Bizonyára ezen a kongresszuson tanulmányozzák ki, hogy miként is lehetne megállapítani, hogy melyik gyermeknek ki is az igazi apja.

A »SZEGEDI HALÁSZLÉ«-NÉL

— Pincér! Kaphatnék egy Messenger-Boyt?

— Azzal, nagyságos uram, most nem szolgálhatok, mert kifogyott, de van igen fínom káposztás harcsa. Azt parancsoljon.

VILÁGLÁTÁS

— Na Annuskám! Bejártátok kétszer a világot, fent voltatok egész a Nord-Kapig. Hogyan találtátok magatokat?

— Óh, mesésen utaztunk: az egész idő alatt a szállodai szobáinkban, vagy a hálókocsiban tartózkodtunk.

BÚCSÚ

— Samukám! A vonat indul, egy hónapig nem látjuk egymást, adj hamar még egy puszit!

— Mit akarsz te nyerekedni azon, hogy a vonat tíz percet késett és nem jár már a Kelenföldön?

INKOMPATIBILITÁS

FÉLTÉKENYSÉG

Férj: Mi az ördögért nézel te meg annyira egy rongy felszolgáló pincért!?

Feleség: Én megnéztem!?

Férj: Sőt! Valóságos szakértői szemlét tartottál fölötte.

EZ UGYAN MEGÉRTETTE

Belmisszió terjesztgetésében járt-kelt a vándor-apostol és a karcagi protestánsok katedráján nagy beszédet mondott, melynek végeztével ünnepélyes fogadtatásban részesítették az eklézsia dísztermében. Válaszul a kurátor úr szavallatára, felvetette a szent férfiú a kérdést:

— Kedves atyámfiai az Úrban! Figyeltetek-e tanításaimra? Megértettétek-e a misszió fontosságát, az emberiség lelkiüdvének előbbrevitelére való törekedését?

— Meg bizony, aranyszájú drága tiszteletes urunk, megértettük, nagyon megértettük!

— No és hajlandó-e kurátor uram, — egész eklézsiájával, — az én nyomdokaimat követni?

— Szárazon és vízen, kedves nagytiszteletű uram! Hanem azért egy csekélyke kikötésünk mégis lenne.

— Csak nincsen valami kétségük a szent ígékkel szemben?

— Isten ments! Csakhogy mink nyakas magyarok vagyunk és új útra csak akkor lépünk, ha emellett megmaradhatunk a 48-as alapon!

KÖRFORGALOM

— Barátom! Milyen szamarak az emberek. A módért kockára teszik a becsületüket, aztán a becsület dekórumáért odadobják az eréven szerzett kincsüket.

KATEDRAI BÖLCSESÉG

— Luther 1518-ban kilépett a szerzetből s megnősült, — nőül vette Bora Katalint, — mit később több szerzetestársa is megcselekedett volt.

A HABITÜÉ BÍRÁLATA

— Mit szól az új primadonnámhoz, nagyságos úr?

— Az a kérdés, hogy mire választotta, mert hangra és pofára roppantul gyatra.

FOKOZAT

— Hát feleség után mikor nézel, fiam?

— Semikor apám.

— Pedig szükséges rossz az asszony.

— Hiszen meg is járná, ha a szükségesnél rosszabb nem volna.

HÁLÁS PÁCIENS

— Na, mi feslett, Sára néném? Miért dűltünk megint ágynak?

— Azt már doktor úrnak kell megtudni. Én azt érzem, hogy nem jól vagyok és alighanem elpatkolok... Nem fáj nekem külön-külön semmim, hanem csak úgy együttesen mindenem.

— Ne legyünk megijedve, anyókám, ez csak természetes nyolcvanegy esztendős korban. Lássa én most múltam ötven és sohasem vagyok úgy, hogy ne köhögjek,

vagy itt-ott ne nyilalnék, meg az ördög tudja, hogy mi más bajom ne lenne.

— Jaj kedves doktorkám! Iparkodjék csak rajta, hogy ne kerüljek még föld alá, hadd lássam még pár esztendeig szemeimmel sütni a napot: biz Isten haló poraiban is áldani fogom!

POLITIKA

— Kedves apám! Miért lett most Európaszerte jelszó, hogy a Balkán a balkánoké!?

— The csacsi! Azért, mert egyik nyugati állam sem akarja, hogy a Balkán legyen az üvé!

FELEKEZETI SZEMPONT

— Miért épp szombat este tartja vendéglős úr a heti disznótoros vacsorákat?

— Mert akkor érnek rá leginkább eljönni az izraeliták.

MEGHATÁROZÁS

— Kedves apám! Hol kezdődik az embergyűlölet?

— Kedves fiam! Ott, amikor valaki már nem szorul embertársai támogatására, szívességére, segítségére.

KÖLCSÖNÖSSÉG

— Fiam! Jösz velem a Hungáriába?

— Nem én apa! De maga is miért megy közös fürdőbe, ahová az emberek annyi mindenféle szennyet visznek és adnak le magukról?

— Na, és én a rám eső résznél kevesebbet viszek s kevesebbet adok ott le?

ÚJ ZSIDÓ ÜNNEP

Tanító (magyarázza): A Chanuka-ünnep a jeruzsálemi templom fölszentelésének örömünnepe és holnap lesz az első napja. — No most mondd el Berci, mit csináltok ti otthon holnap?

Bercike: Holnap, holnap . . . tanító úr kérem, holnap mink disznót ölünk.

BORCSA ALBUMÁBA

Ki tűzzel játszik, száraz lepedőről gondoskodjék.

A SZERELEM JEGYÉBEN

— Nű, hát mondjuk, hogy ez a hülgy nem éppen Vénusz; de hát moszáj mogának épp űtet szeretni? Szeresse a tízezer forintját!

— S ha azt elvertem?

DEHOGY

— Nagysád kérem! Nem sértem meg, ha megszólítom?

— Dehogy! Sőt!

AZ ITAL TISZTELETE

— Péter gazda, egy kis baj van a maga díszes hivatala körül!

— Mondja, főszolgabíró uram!

— Azért neveztettem ki kendet a földmívelésügyi miniszter úr ökegyelmességével járási borellenőrző bizottsági elnöknek, mert köztudomású, hogy a határban mindig a kend szőlője van a legjobb karban és a pincéje tartalma is híres saját termésű borairól.

— Ez igaz, főszolgabíró uram, így igaz!

— Hogyan értsem hát akkor, hogy amíg a járás minden községéből panaszos jelentések jönnek az ellenőrző bizottsági tagoktól, addig a kendéiben egy zokszó sem esik a kimérés alatti borok rossz voltáról.

— Nagy sora van annak, főszolgabíró uram!

— Sor ide, sor oda: magam sem igen térek ki az ital elől, de az általános panaszokból, meg prakszisból is tudom, hogy nálunk még betyárabbak a viszonyok, mint máshol, s ennek a megszüntetése lenne a kend feladata, hivatása.

— Igaz, igaz, betyárak az állapotok! Ez épp a dolog bökkenője.

— Talán világosabban fejezné ki magát, Péter gazda!

— Épp magyarázkodni akarok főszolgabíró uram!

— No, csak cselekedje, de menten!

— Én ne ösmerném a helyzet cudarságát, főszolgabíró uram?! Nagyon is ösmerem.

— Mondja hát gazduram, mert volna még teendőm más is.

— Rég rátértem volna, ha sorján mondhatom. Hát úgy áll a dolog, hogy mint italos ember, a javát szeretem a bornak és ha szemlére indulok, nyakamba kerítem az öt itcés teli kulacsot, oszt abból kóstolom végig a sok cudar italmérést. Mert hát azt csak Nagyatádi apánk sem kívánhatja tőlem odafönt az égben, hogy a magam saját fájin itala mellett, hivatalos működés közben lőrén, csevicsén, ecetes, nyúlós, meg más rossznyavalyás nedveken éldegéljek, csupán csak azért, hogy rosszakat jelentgethessek!

COELIBATUS

— Mért ne nősülhetnének a papok?

— Mert a pápák jól tudják, hogy a gazdasszonyok beérik kielégítéssel, a feleség meg ezenkívül még örökséget is igényel.

CSILLÁM

Az önhittség — illetéktelen nyereség.

ROSSZUL KEZDŐDIK

— Mónikám, minden teketória nélkül valld be, de egész őszintén, hogy ízlett az ebéd, az én első főztem?

— A legőszintébben mondhatom és szószerint vedd, hogy a kelleténél egy hajszállal jobb volt a leves.

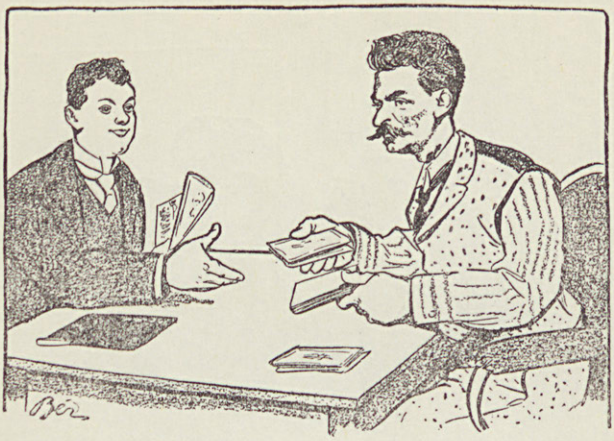
SPECIALISTA

— Hogy vált be az új orvosotok? Ér annyit, mint az elhunyt?

— Óh! Elsőrendű gyermekspecialista.

— Gyermekspecialista? Hisz a kórházban teljesen a női szakmára képezte ki magát.

— Igen, de nálunk legelső páciense egy kis gyermek volt, ki csakhamar el is pusztult a kezén és azóta messze környékről is hozzáfordulnak minden beteg gyermekkel.

CSALÁDI ALSÓS

— Táti, ha a zöld alsót beveszek, menten bedöglesz!

A BIRÓ TAKSÁJA

— Kovács József! Kend szarvasmarhának titulálta Kardos Pált. Emberre nézve ez durván és mélyen sértő. Hajlandó-e ezért bocsánatot kérni?

— Tekintetes bíró úr! Hajlamosnak nem vagyok ugyan nagyon hajlamos, de ha muszáj, megteszem. A megajánlásom azonban maradjon érvényben.

— Hát ez nagy pimaszság és minden további tárgyalás mellőzésével, ötszázezer korona birságban marasztalom kendet. Megértette?

— Megérteni megértettem, tekintetes járásbíró úr, csak azt szeretném tudni, hogy az itteni taksa szerint mibe kerülhet egy egész csorda?

MESSZE AZ ÚT ODÁIG

— Mért vagy úgy elkeseredve, Ágnes lányom?

— Tudja szentatyám, hogy alig pár esztendei boldog együttélés után itthagyott az én drága férjem-uram . . .

— Eklézsiámnak leghívőbb tagja volt a boldogult, noha fiatalkorban ragadta el a halál. Erősen hitt a túlvilági létben. Szolgáljon ez megnyugtatásodra, leányom. Főképp pedig az, hogy a másvilágon megint egymásé lesztek.

— Nagytiszteletű uram, magam is ösmertem az én jó uram hitre-hajló áldott lelkét, de nem hiszem, hogy olyan sürgősnek tartotta volna a mennyországba való jutást... Aztán meg az én koromban hogy birom ki ember nélkül — mennybemenetelemig?

VÁLTOZÓ GUSZTUSOK

— Milyen furcsa, hogy az emberek bizonyos időben párosan, azután meg szívesebben szólóban szeparálódnak.

SZÓSZERINT

Tanító: Blauvogel Mundi! Mit csinálták a zsidók, míg Mózes a sinai-hegyen volt?

Mundi: Bornyót!

ELPARENTÁLÁS

— Szegény Kovács! Már csak hálni jár bele a lélek.

— Nem sokat veszít vele, ha elhal is. Hisz a cifra felesége a víg özvegységet már évekkel ezelőtt megkezdte.

PARASZTGŐG

— Ejnye, de szép gyermekei vannak gazduram! Nem adna egyet belőlük?

— Nagyságos asszonyom: készen nem.

LESZERELVE

— Barátom! Soha olyan kínban nem voltam, mint a napokban a Lidón. Fixiroztam egy csinos hölgyet és menten igent intett.

PROTEST

— Uram! Ön így ne beszéljen velem, mert köztünk mégis csak van egy kis különbség!
— Miért egy kicsi? Egy fél szekérderéknyi!

AZ UCCÁRÓL

— Mit eszel, Miska?
— Fagylaltot!
— Citromost!?

A HARMADIK ESET

— Öreg úr, nem akarom megijeszteni, de nem engedhetem meg, hogy a régi életmódját folytassa. A napi két litert felére kell csökkentenie.

— Dehogy, dehogy, doktor uram, hiszen az olyan nagyon jól esik.

— Mert rászokott, öregem. Vérnyomása 200. Egy kis kezdődő érelmeszesedés, kezdődő májdaganat, — vedernyi vízzel a hasában, — parancsolóan diktálja, hogy

szakítania kell eddigi életmódjával, vagy hamarosan beadja kelmed a kulcsot. Tessék választani!

— Rendben, doktor uram! Már választottam is. Italos, megértő jó öreg doktorhoz fogok fordulni.

A MEGFELELŐ TANÚ

— Mi az ördögért mindíg az Óristent hívja az öreg Bleier tanóol?

— Mert az az egyetlen, aki mindíg ráhagyja, amit mond s még csak meg sem hazudtolta egyszer sem.

BŐJT

— Lépjünk be ide egy porció fínom jó pájslira, pohár sörre, barátom.

— Nem lehet, bőjtöm van.

— Most, farsangban?

— Bolondjában, farsangban, e napon házasodtam.

MEGNYUGTATÁS

— Na öreg csősz, hát kend is bejött Várkonyistáskodni, mi lesz akkor kint a gyümölcsfákkal, meg a szőllővel?!

— Sose tessen fínyi, téns uram, mír-mer jelönleg vannak az összes tolvajok és betyárok is.

SIÓFOKON

— De apa! Csak nem fogod ily díszes társaságban, tabledótnál, a körmöd faragni, tisztogatni?

— Na de ilyent fiam! Ha fördőn se, akkor hol cselekedjem?

A HANGSÚLY

— Mit szólsz a mi kedves új rabinosonkhoz, milyen hévvel szónokol?

— Nem annyira hévvel, mint chával.

ÍGY KÖNNYŰ

— Hallottad, hogy a Blau Izor lette egy költő?

— Akinek az apja úgy spórolt, az költhet.

MEGMAGYARÁZTA

— Papa! Miért mondják, hogy a hegy szült egeret?
— Csacsi! Hát mondjanak, hogy az egér szült hegyet?

A NAGYOBBIK BAJ

Orvos: Barátom, minden szeszes ital méreg.
Páciens: Nagyobb baj, hogy mind rossz és mégis méregdrága.

PARASZTIKUS ASZTRONÓMIA

PARASZTIKUS ASZTRONÓMIA

— Ídes apám! Hogy tudják a Göncölszekér hét csillagát minden este olyan akkurátus egyformán kirakni az égre?

— Te bagolyfülű! Vagy ezer esztendeje csinálgatják, hát megtanúlhatták!

ELTALÁLTA

— Mit gondol Kovács úr, hány éves vagyok?

— Azt asszonyom, hogy engemet a ténylegesnél fiatalabbnak tart.

AHOL NINCS KÖZBESZÓLÁS

— Az öreg Varjúnét rég nem láttam már a templomban.

— Nagyon hosszant prédikál az új pap és nem győzi addig hallgatással.

KONZERVATIVIZMUS

Fiatal leányka: Gyógyszerész úr, kérek egy doboz fogport.

Öreg anyóka: Ilyen fiatal és már is használja!

HA MEGHALTA MAGÁT

— Papa! Mi az a posthumus költemény?

— Az fiam, egy olyan szellemi termék, omit holta után írt az írója.

HELYBENHAGYÁS

— A Blaustein kikürüsztülküdütt.

— Mboh! Ho kibirto o megkürüsztülést, kibirjo o kikürüsztülést is.

BOLOND DOLOG

— Micsoda nagy családi patáliátok volt megint tegnap, barátom?

— Cifra ügy! A feleségem egy valódi meisseni szamovárt vett a születésem napjára és azzal adta át a szobalánynak, hogy ezért a lelkével felelős. Én utána mormogtam, hogy: meg a testével! Harmadnap szomorú képpel nyit be a lány a szobámba, hogy eltörte a drága

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

edényt és csak aztán tudtam meg, hogy hazudott a kis bestia.

— Na és hogyan kerekedett ebből olyan nagy hecc?

— Te szamár, mert a feleségem is megtudta és a folytatása neked legyen mondva!

ÉLETTAPASZTALAT

— Halkabban! Székelyné ide figyel.

— Hisz amoda társalog.

— Bízd ide. Jól ismerem. A vakszemére sem kell pápaszem.

AVIATIKA

— Hallottad? Paulhan repül a héten a feleségével.

— Már én csak soloba engedném repülni az enyémet.

A PÉNZÜGYMINISZTER FIGYELMÉBE

Micsoda fényes bevételi forrás lenne, ha a kincstár a fölös állami tisztviselők után luxus-adót szedne!

A MŰVÉSZI PROBLÉMA

— Nehéz kenyér jó női portrét festeni.

— És miért?

— A megszólamlást csak kihozza az ember a nőknél, de a hűséget!

BORSSZEMEK

Mégis csak túlsokan akarnak vígan és jól élni abból az egy címlapból, mely az Ó- és Ujtestamentumot kétfelé választja.

SZÓSZERINT IGAZ

— Kedves Géza barátom! Ma jöttem meg Nizzából s csak ma adhatok kifejezést részvétemnek feleséged elhunyta fölött.

— Isten nyugtassa!

— Ez megvan. De megint levizsgáztál komolytalanságodról.

— No-no! Halljuk?

— Az egész község, meg a vidéke tudja, hogy milyen kutya-macska viszonyok között folytak a napjaitok s »páratlanul boldog házaséletről« beszélsz a partecédulán.

— Megszokott frázisból került a gyászjelentésre. — De mondd, nem a páratlanság a családi boldogságnak a legfőbb föltétele? — Most azonban engedj, hadd szaladjak, mert épp feleségkeresésben lótok-futok.

HIVATALOS JELENTÉS

Tekintetes kir. Ügyészség! Helybeli lakos Kása Péter egy gyanúsnak tetsző tízezres bankót akart forgalomba hozni, mit tőle elkobozván, felülvizsgálatra egyidejűleg van szerencsém *póstautalványon* beterjeszteni.

Kelt Szentehorson, 1923 április 6-án.

Csutora Gergely s. k. rendőrbiztos.

MÓKÁZÁS

— Kinek harangoznak komé?

— Nekünk!

— Nekünk?

— Hát nem is a meghóttnak!

BETYÁR ÉRTELMEZÉS

— Mondd, Jaksi, miért pont az igazság istenasszonyát ábrázolják elkötött szemekkel?

— Ez bizemosan ozt jelképezi, hogy neki is moszáj itt-ott néha szemet hunyni.

AMIKOR MÁR NEM NEHÉZ

— Rebelében, köszönöm, hogy olyan szépen parentálta el a nagynénémet, de egy kis gixer történt körülötte és ez nagyon bánt bennünket rokonokat.

— Ne mondd, gyermekem!... Hiszen én csupa jót mondtam szegényről...

— Az igaz, főtisztelendő úr, de mért hasonlította őt a Biblia nagyasszonyaihoz, mikor tudott dolog, hogy a megboldogult néni valamikor nagyon is sűrűn szemet húnyt a házasság szent kötelmei fölött!?

— Jajjaj, fiam! — Én csak azóta ösmerem, amióta ide költöztek. Igaz, hogy akkor lehetett már vagy hatvan esztendős, de azon idő óta a szemérem és a tisztesség élő példaképe volt s tehát mondhattam róla nem jót?!

EGY KIS FÉLREÉRTÉS

— Kedves Gelb úr, remélem nem haragszik meg, ha az egymillió koronát csak aratás után fizetem vissza?

— Óh, nagyságos asszonyom, eziránt ne fájjon a feje. Sőt, ha úgy tetszik, lekvittelhetjük azt naturáléban is.

— Hahó, Gelb úr! Adósa vagyok és fizetni is fogok, de szemtelenkedni magammal nem engedek!

— Ohjaj! Nagyságos asszonyom! Én tyúkra, kacsára, libára és semmi egyébre nem gondoltam.

NEM BABONÁS

— Apjuk! Annyi minden baj ért bennünket pár esztendő alatt, hogy nem birtam már magamban tartani, hanem szerte elpanaszkodtam s több szomszédasszony azt javasolta, hogy vágjuk ki a kaktuszokat az udvarban, mert azok hozzák az emberre a csapásokat, bajokat.

— És te hiszel az ilyen szamár babonában?

— Igen. Kend tán nem?

— Hát annyiban én is hiszek, hogy éjjel, sötétben, ha kimegy és nem mellé, hanem ráül, biz az bajt hozhat az emberre.

BELEKÓSTOLT

A fiatal Spitzkopf Dávid egy délután megjelenik a rabinál.

— Főtisztelendő úr, — mondá, — tetszik emlékezni, ugyebár, hogy ma egy éve adott össze engemet Blau Jozefinnel?

— Hogyne, fiam! Csak nincs valami baj azzal a szép szomorú menyecskével?

— Hogy tetszett mondani?... Menyecskével?... Nem menyecske az, főtisztelendő uram...

— Hát?

— Asszony volta mellett még ma is hajadon.

— Hüüüm... Ilyent ne mondj, fiam!

— De bizony mondom. A szegény leányt úgy kényszerítették hozzám a szülei. Hiszen tudja a főtisztelendő úr, én vagyonos vagyok, ők koldusok, de az én Jozefinem mást szeretett! Meg is mondta nekem eleve, hogy soha nem lesz enyém... És azóta így vagyunk. Kérem főtisztelendő uram, én már nem birom. Vissza akarom neki adni a szabadságát... Tessék bennünket mihamarabb elválasztani.

— Ide hallgass, fiam. A te kis feleséged vallásos szülők gyermeke, tehát hallgatni fog rám. Mindenesetre küldd el holnap az asszonykát, illetve a leányt hivatalomba, békéltetésre, így írja elő ezt a ritus.

Másnap benyit a rabihoz a szépséges szomorú arcú Jozefin.

— Főtisztelendő úr, a férjem küldött, tessék parancsolni.

— Édes leányom, mit szólsz hozzá, a férjed válni akar tőled.

— Én is a férjemtől, tisztelendő uram.

— Jó, jó, gyermekem, de ez nem megy olyan könnyen, mint ahogyan azt ti gondoljátok. Az éjszaka végig

tanulmányoztam szent könyveinket, de bizony nem találtam bennük egyetlen olyan esetet sem, hogy leányt választottak volna el az urától. A szent könyvek csak azt írják elő, hogyan és miként lehet asszonyt a férjétől — és viszont — elválasztani. Menj hát szépen haza és küldd el hozzám az uradat akkor, ha tanúsítani tudja, hogy a feleségétől akar elválni s semmi akadálya sem lesz a válásnak.

Teljes kilenc hónapig nem hallott a rabi Spitzkopf Dávidról és Blau Jozefináról. A tizedik hónap első napjaiban beállít a férj.

— Már megint baj van?! — Ripakodott rá ravasz álmélkodással a szentatya.

— Dehogy, dehogy, főtisztelendő uram. Csak azért jöttem, hogy az én drága kis feleségem nevében is megkérjem, kegyeskedjék elvállalni az elsőszülött fiúcskánk kereszt-komaságát.

EGY KIS FÉLREÉRTÉS

— Apám! Nem megyek tudományos pályára s így nem is iratkoztam be a következő félévre.

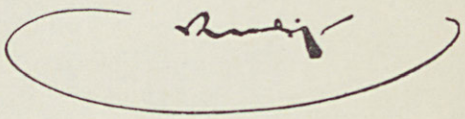
— Megbolondultál, fiam. Te, ki minden osztályodból színjeles bizonyítványt hoztál el és válogathatsz a szebbnél szebb életpályákban?

— Ugyan, apám! Mondd, hogy már kész orvos, mérnök vagyok, vagy akár filozófiai doktorátusom van? Ezzel szemben olvasd csak, mit ír itt az ujság: »Egyetlen sikkasztó direktoron ötvenmillió aranykoronát keresnek a detektivek.« — S mindennapra hány ilyen sikkasztó igazgató, bankár, meg miegymás esik.

POLGÁRI ESKETÉS
GARAY

TÖRTÉNETI ADOMÁK

Ezen fejezet — oldalszámra — kissé szegényes, mert az ilyszerű adomáim nemcsak az élettel kapcsolatosak, de személyemmel is annyira egybe vannak forrva, hogy túltengőleg kellene szerepelnem egy ily közkézre szánt könyvben és így tehát ezek nyomdafestékre érdemes részét majd egy szűkebb kör számára való, intimebb kiadás fogja hozni.

HOGY SZÜLETETT MEG A BORSSZEM JANKÓ

Ágai Adolf egészen ifjú korában is közismert volt szellemességéről Pesten. Bár kész orvos volt, soha nem praktizált, hanem tolla révén igyekezett megélni.

A hatvanas évek vége felé *Deák Ferenc* felvetette az eszmét, hogy meg kellene kontrázni a nagyon agresszív »Ludas Matyit« és liberális pártárnyalatú élclapot kellene kiadni. A Nemzeti Kaszinóban folyt erről a diskurzus és Deák Ferenc vállalkozott, hogy érdeklődik szerkesztő iránt. Kereste az alkalmat, hogy Ágaival találkozzék, kikérte tanácsát a lapalapításra nézve és egyúttal szerkesztőt is kért tőle.

Ágai szellemes aperszüvel felelt, mire Deák felvillanó pillantással hoppon vette:

— Megvan! Maga lesz a szerkesztő, öcsém!

Rákövetkező péntek estére meghívást kapott *Gorove*-hoz, a szokásos heti politikai estélyre s épp akkor jött meg *Andrássy* gróf, amikor a házigazda magyarázta, hogy: no lássa barátom, itt van a »Pschütt«, a »Figaró«, a »Charivari« stb.: ilyesmi kell nekünk, sok kép és kevés, rövid, szellemes, csípős szöveg.

— Kegyelmes uram, szállítsa nekem a szöveget és bízza rám a képeket, — mondta Ágai.

Andrássy elnevette magát, átvette a szót és a közben

összegyűlt pénzarisztokratákkal körülvették Ágait és csakhamar Európa legjobb politikai élclapjává lett a ma hatvanadik évfolyamát futó Borsszem Jankó. Merthogy akkor nem restelte a legkékvérűbb mágnás sem elmeszüleményeivel táplálni a lapot, ha volt hozzá sütnivalója.

Ágai Adolf (Csicseri Bors) hivatalos volt minden társadalmi és politikai összejövetelre, ahol az ország legnagyobbjai, legszellemesebb olyan emberei is adtak neki eszméket, akik az akkori sajátos, ma oly érthetetlen felfogás szerint dehonesztálónak tartották, hogy a tollat sajátkezűleg forgassák.

Az a minősítés, hogy a Borsszem Jankó Európa legjobb politikai élclapja, *Pulszky Ferenc* nevéhez fűződik, ki, mint emigráns, tollával kereste kenyerét és intelligenciája, nyelvösmerete képesítette párhuzamra. De a ránk szakadt csunya idők is szolgáltattak némi bizonyságot: túlélte a Borsszem Jankó valamennyi politikai színezetű élclaptársát és egyedül maradt.

PETŐFI ÉS SZABOLCSKA

Petőfi Sándor jártában-keltében nem egyszer fordult meg Mezőberényben, miről sok verse, költeménye keltezése is tanúskodik. Ebbe a kedves békésvármegyei községbe a *Petrics*-család vonzotta a költőt, aki rokonságban volt velük, kedvelte is nagyon őket.

1899 július 30-án a község emléktáblával jelölte meg a kis nádfedeles viskót, majd később a házikó helyére épült szép városháza falát díszítették a márványlappal.

A Petőfi reliefjével ékesített emlékművet nagy ünnepséggel leplezték le. Többek között *Szabolcska Mihály* gyönyörű alkalmi költeményét szavalta el és bankettel fejezték be a szép napot. A lakoma egyik nem épp tapintatos szónoka Szabolcskát Petőfivel állította párhu-

zamba, de a megtisztelt nem hagyta befejezni a dikciót, hanem felugrott és idegesen, dühösen visszavágott:

— Már a kisdedóvodában tanúltam ezt a versikét: »*Az oroszlán olyan, mint a macska, csakhogy az oroszlán kissé nagyobbacska.*«

*

Ugyanazon napon érkezett Szabolcska Mezőberénybe és a községházán eléje tett vendégkönyvbe csak úgy hevenyében firkantotta oda ezen kedves verset:

PETŐFI

Minek siratnálak?
Minek sajnálnálak?
Földi ember soha szebben
Nem halt meg tenálad!

Életed, halálod:
Egy gyönyörű nóta...
— Mintha csak a jó Istennek
Te diktáltad volna!!

A BETŰ VARÁZSA

Követválasztáskor csak úgy teremnek a kortesnóták; jórészt paraszt-agyból pattannak ki.

A tíz nagyközséges gyomai választókerületben *Hentaller Lajos* volt az ellenzéki jelölt. Szépszál, jóképű, nagyszerű svádájú, igazi negyvennyolcas követnek való ember. A kormány erős ellenjelöltet állított, ami csak szította a tüzet Hentaller mellett.

Két sárréti magyar benyit a gyomai nyomdába:

— Verset hoztunk, — szól a szerző.

— Ha érdemes, — tódítja a szót tamáskodó komja.

— Hány példányban? — Érdeklődik a nyomdász.

— Vagy kétezerbe.

— Akkor érdemes.

— Nem úgy gondoljuk, hanem amúgy, — vélekedik a gáncsoskodó cimbora.

— Mindenképp érdemes, — szól a mester, bele sem nézvén a manuskriptumba.

De biz az »Éljen Hantellér Lajos« refrénen kívül semmi abból meg nem maradt, mert valamelyik helyi versfaragóval szépen átíratta a nyomdász, és amikor jöttek az atyafiak a nyomtatványért, átadás előtt kezükbe nyomott egy-egy példányt.

A szerző értelmesebb volt, hamarabb átfutotta a verset, tenyerére helyezte a papírt, másik tenyerével rácsapott és triumfussal mondá társának:

— Na Pista! Nem megmondtam, hogy másképp fog ez hangzani nyomtatásban?!

ZÁSZLÓSZENTELÉS

Kossuth Lajos szobrát avattuk Szeghalmon, *Kossuth Ferenc* miniszterségе idején, s volt dínom-dánom, vármegyére szóló. Az ünnepség közepette szép fehér, lobogó ingújjas-gatyás paraszt ifjak léptek a díszsátorban trónoló Kossuth Ferenc elé s a fehér zászlós szónok előadta, hogy ők a füzesgyarmati önképzőkör ifjai és fehér zászlójuk azt jelképezi, hogy községükben nincsen egyetlen szocialista sem, de nem is lehet, mert ők menten agyonvernék. Kérésük pedig az lenne, hogy szentelje fel a lobogójukat a kegyelmes úr, amely zászló azzal kíván különbözni minden más zászlótól, hogy ennek nyele nem lesz szögekkel telitűzdelve, hanem csupán az a szög fogja ékesíteni, amelyet ezennel átnyújtanak, A dísz-szög Kossuth Ferenc nevének kezdőbetűit mutatta.

Majd átnyujtotta a Knopp & Steiner által gyártott egyforintos sárgaréz szöget, meg egy kalapácsot Kossuth Ferencnek, aki megfelelő nemzeti színű pózba vágva magát, stentori hangon deklamálta, hogy:

— Legyen a ti lelkesedéstek és hazafiságtok olyan színarany, mint ezen szög!

AZ ESZME DIADALA

Mikor kormányt buktatott az a híres »koaliciós ellenzék«, sürgősen országos körútra indult *Kossuth Ferenc*, mint ujdonsült miniszter. Pártja ijedt meg leginkább e politikai akciótól, mert féltette a vezér tekintélyét.

Csak nagy városokban szállt ki Kossuth Ferenc, hogy pártgyűléseken szónokoljon. Az útba eső községek távirati értesítést kaptak és persze minden állomáson lelkes tömeg várta, dikciózó pappal, zászlóerdővel.

A Kossuth-párt intézkedésére a menetrendi időn túl sehol sem volt szabad tartózkodni a vonatnak és így az öt percnyi időt igencsak elbeszélték Kossuth Ferenc elől a szónokok és így neki csak axiomák kivágására maradt ideje.

Gyomán például mindössze ennyit mondott:

— Hála ellenfeleink ügyetlenségének: sikerült kormányra jutnunk.

De ez aztán elég is volt.

KIFUNDÁLTA

Dologidőben rendelték be a messze és rossz összeköttetésű vármegyeszékhelyre, Békés-Gyulára a szarvasi megyebizottsági tagokat, a főispán úr indítványának támogatása végett. Ki is mentek kora hajnalon valamennyien a pályaudvarra, de ugyancsak zúgtak a közigaz-

gatási terror ellen, hogy: »ilyenkor félbehagyatni az emberrel a nagy munkát?!«

Megszólal egy tót atyafi:

— Ugyan mit morgolódtok? Figyeljetek rám. A főispán úrnak nincsen miránk szüksége, csak a különbözet miatt rendeltek be minket. Aki a főispán úr mellett akar szavazni, az álljon jobbra, aki ellene, az álljon balra. Úgy ni: három a kormánypárti többség, ezeket beküldjük a gyűlésre, mi többiek pedig menjünk szépen haza dologra . . .

Így is lett és a hármak szónoka megmagyarázta a méltóságosnak, hogy im itt a szükségelt differencia!

ÁGAI ADOLF ÉS A NÁSZUTAS MENYECSKE

Ágai Adolf, a nagyműveltségű, igazi úri európéer (a kazár!) teremtette meg a legmagyarabb — félparaszt, félúri — tipust, utólérhetetlen alakjában: a hasára, agarára, szerelmeire, hat ökrére büszke, gőgös, agresszív, de alapjában nemes Mokány Bercit. Néhányan — tudatlanok, türelmetlenek — meg is marták érte, mondván: ez a figura a magyar faj becsmérlése, kigúnyolása akar lenni. De az a hangos, derűs tetszés, amelyet Mokány Bercinek hétről-hétre oly nehezen várt alakja a Borsszem Jankóban sok esztendőkön keresztül keltett, elnémított minden gáncsoskodó, kicsinyes szempontú kritikát. Külön bizonyítéka volt a sikernek az a sajátos véletlen, hogy majdnem minden kis városban akadt egy-egy mása Mokány Bercinek, nemcsak gondolkodásra és modorra, de ábrázatra, testtartásra, pocakra stb. is. Szóval: tipus volt ez a Mokány Berci, még pedig a javából.

Ágainak köztudott volt szinte túlzó udvariassága, különösen a szebbik nemmel szemben. A »Hangli« kertjében hányszor ült hűvös estéken, gyérülő hajával, kalap

nélkül, a Borsszem Jankó törzsasztalánál, ha véletlenül nő is került az irodalmi társaságba és ha a mestert kalapja föltevésére noszogtatta, a legerélyesebben utasította vissza, hogy ő kalapban üljön ott, ahol nő van jelen.

Nagy derültséget keltett vagy négy évtized előtt, amikor *Blaháné* és *Pálmai Ilka* egyidőben Bécsben való vendégszereplése alkalmából a Borsszem Jankó két elmés képben párhuzamot vont a két diva zárt és nyitott ajtós szalónja között. — Amikor ezért a bíróság előtt kellett helytállnia a szerző helyett a szerkesztőnek: ott a személyesen megjelent panaszos előtt olyan hízelgő — kapósságára célzó — bókkal ütötte el a dolgot, hogy a szép művésznő menten visszavonta a vádat. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy Ágai felperest kérte a költségekben elmarasztalni, még pedig a bíróság nagy ámulatára. — Jogszerű lévén követelése, kérte is a bíróság költsége felszámítását. Ágai a »lánchíd-pénzben«, két garasban állapította meg költségeit s a művésznő a pénzt egy darabban, mosolyogva nyújtotta át neki. Ágai berámáztatta és ereklyéi közé akasztva, mindhalálig megőrízte az idomtalan nagy rézpénzt.

Írtam pedig ezen közismert dolgokat azért, hogy megmutassam: volt bizony egy kevés mokánykodás Ágai Adolfban az ő kedvenc alakjából, Mokány Berciből.

Tengerparton ültünk, irodalomról, sivár jövedelméről és hasonlókról diskurálva. — Figyelmeztettem a messze semmiségbe bámuló mestert, hogy merénylet készül ellene. Egy távolabb eső asztalnál ifjú nászutaspár vitázott hevesen, hosszabb időn át felénk-felénk pillantgatva. — Ágainak az ilyesmi nem volt terhére és amikor végül, nagy lámpalázzal, asztalunkhoz léptek és a hölgy roppant bocsánatkérések közt előadta, hogy mint a mester nagy tisztelőjének, engedje meg neki a személyes bemutatkozást, Ágai maga hozott széket és a

legudvariasabban asztalunkhoz ültette ônagyságát, ki mellé férje is odatelepedett.

— Az uram igen szerény és kissé gyáva, valóságos harcot kellett vívnom, hogy bemutasson, — mondta az asszonyka.

— Ugyan asszonyom! Hisz köztudomású, hogy a szépnemnek nagy tisztelője vagyok és valóban örömemre szolgál a megösmerkedés.

— Nekem meg egy szép álmom teljesedett be. Annyi sok szép órát szerzett nekem könyveinek olvasása, hogy igazán boldog vagyok, hogy megösmerhettem szerzőjét.

— Na lám! Hisz akkor még kuncsaftom is, így hát duplán örvendek.

— Kedves mester, most rám pirított. Megvallom őszintén, hogy könyveit nem vásároltam meg, hanem egy barátnőm szokta nekem kölcsön adni.

— Micsoda? Nem szégyenli magát? Akinek telik tengeri fürdőzésre, az kölcsönbe vett könyvet olvas! Asszonyom, hisz akkor ön engem meglopott! Ebből éljek én, meg a magyar irodalom? meg az a sok művész és mester, kik egy kész könyv létrehozásán törik az agyukat és munkálkodnak, fáradoznak!

Az erre támadt kínos helyzetet inkább elhallgatom. hanem megírtam ezt, hátha sok úri és urizáló nő elpirul olvastán... és talán a könyvkölcsönzőket is gondolkodóba ejti.

SZIGETI JÓZSEF ÉS A BETYÁR SZEDŐ

Szigeti Józsefnek országos ünneplés járt ki 1869-ben, színészkedése huszonötödik évfordulóján. Minden ujság megfújta a harsonát, a »Vasárnapi Ujság« vezércikkét pedig az ünnepelt művész fametszetű arcképe tette ünnepiesebbé. »Szigeti József tőrülmetszett magyar em-

ber...« — így kezdődött a végig lelkes cikk. Egy huncut szedő, fölhasználva az alkalmat, amikor a gépmester az utolsó reviziót mutatta be a szerkesztőségben, a tőrülmetszett **t** betűjét **k**-val cserélte ki.

Az így kinyomatott néhány példány nagyon kapós volt és persze maga a kifigurázott művész kacagott leghangosabban a sikerült tréfán.

A NÉP SZAVA

Az utolsó nemzetgyűlési képviselőválasztáskor nagy apparátussal dolgoztak a kisgazda jelölt mellett egy olyan kerületben, ahol szocialista volt az ellenjelölt. A főispán is kiszállt szítani a buzgalmat és igen kapóra jött neki a Körös-halászat embereinek deputációja, akik azt kérelmezték, hogy a most lejárt bérleti szerződést ne újítsák meg a bérlővel, hanem ruházzák rájuk, halászokra, akik különben is mindent maguk csinálnak, míg a bérlő csak az ő zsírjukon uradzik, hízik.

— És hányan vannak kendtek összesen? — kérdezte a hatalmas úr.

— Huszonhatan, méltóságos uram!

— Na nézzék barátaim! Ekörül az ügy körül egy kis baj van. Ehez nekem semmi közöm. Ezt egy önálló szerv, az úgynevezett halásztársaság elnöksége intézi. De tudják kendtek, hogy kéz kezet mos. Ha nekem beígérik, hogy az egységes párt kisgazdajelöltje mellé állanak, telefonálok a megfelelő helyre és még a választás előtt kezükre játszom a hat évre szóló bérletet, az utolsó szerződés összegén, árlejtésen kívül. Menjenek isten hírével, azonnal hívom az érdekeltséget, holnap ilyenkor keressenek ujra fel és megköthetjük a paktumot.

Másnap benyit ugyanazon deputáció, igen bús pofával.

— Méltóságos uram, itt volnánk és teljesítjük kérését;

nem ment a »tárgyalás« pofozkodás nélkül, mert hisz tetszik tudni, a szegény ember mégis inkább szocialistától várja sorsa fordulását. Meg oszt mi bizony kissé útáljuk ennek a kisgazdainak a személyét.

— Ez az utóbbi a kendtek dolga, de azért okosan határoztak, mert ilyen előnyös szerződés nagyobbat javít a kendtek sorsán minden szocialista maszlagnál.

Meg is lett választva a kisgazdapárti és a nagy installációs bankettre testületileg vonultak fel a huszonhat halászok ünneplő mándliban, valósággal ők dominálván a terített asztalok körül a helyzetet.

Vacsora után a »cercle«-nél megveregette a halászmester vállát a főispán és csak éppen, hogy valamit szóljon, felvetette a kérdést, hogy tulajdonképpen hány szavazatot is jelentettek ők az egységes pártnak?

— Méltóságos uram, hova gondol? Hisz ha nekünk csak egyetlenegy szavazatunk is lett volna, hát cserbenhagyjuk a mi derék szocialista jelöltünket — egy kisgazdaiért!?

NEM ISZNAK MINDENNAP

Ráday Gedeon gróffal próbálta 1884-ben a kormány a gyomai negyvennyolcas mandátumot elkaparintani *Hoitsy Pál* elől, amire egyebek közt neve és vallása is alkalmassá tette, lévén főkurátora a jórészt protestánsokból álló, tíz községből összerótt nagy választókerületnek.

Debreceni Endre főszolgabíró, aki nyilt vendéglátó házat vitt, százterítékes ebédet adott a jelölt tiszteletére.

Lakomázás közben dőlt a jó bor, mire odaszól a sürgőforgó főbíróné asszonynak Ráday:

— Ne olyan pazar bőkezűséggel e nemes nedűkkel, asszonyom!

— Csak fogyasszák vígan, kegyelmes uram, máskor se spórolunk mi vele: háromszáz akó fogy el esztendőnkint a háztartásban.

— Szentséges úristen! Hogyan lehetséges ez?

— Hát csak úgy, kegyelmes uram, — dörmögi oda a házigazda, — hogy mindennap mégsem iszik az ember.

— Mert hisz akkor háromszázhatvanöt akóra rugna, — toldja a szót a háziasszony.

KÖNNYŰ VÁLASZTÁS

P.... y Béla apátplébános hitoktató tanár volt Nagyváradon és bárha egykoron heccкáplánoskodásával iparkodott antiliberális színezetbe kerülni, cselekedetei ellentmondtak ennek. — Később vidékre került és mikor egyszer hétköznap ünnepi klepetusban loholt a templom felé, azt kérdezi tőle egyik híve:

— Mi ez, szentatyám? Ma csak nincsen ünnepünk?

— Persze, hogy nincsen, de a mult héten csütörtökön Wodianer báró néhai kegyúrért rekviemet kellett volna tartanom s pont aznap ellett a tehenem, hát most rovom le szent kötelességemet, mert a boldogult méltóságosnak ez mindegy, míg a szegény tehén nem várhatott.

A »KAGÁL« KERESZTAPJA

Istóczy Győző becsületes rajongó volt, aki vagyonát költötte el az ő egykor hirhedt »12 pont«-jára. Mikor aztán koldúsbotra jutott, üldözési mániába esett és a parlament nyílt ülésén kért oltalmat a zsidókkal szemben, akik őt »Khagál«-ba tették.

Óriási kacaj követte ezt a kijelentést, aminek az volt a hübnere, hogy szegény Istóczynak egyáltalán nem volt héber tudása. Németből szopogatta a zsidóellenes

frazeológiáját és a zsidó szókat, kifejezéseket szajkómódra ismételgette. Cherem-et akart mondani, ami anathemát jelent, míg a Khagál: az írástudók gyülekezete.

Ebből az alkalomból vette fel a Borsszem Jankó hétfőesti irodalmi összejövetele a »Kagál« (Khagál) nevet.

TOLVAJBECSÜLET

Kovács Gyula országgyülési képviselő tudvalevőleg egy esztendőt ült vizsgálati fogságban, mert Tisza István gróf, mint képviselőházi elnök ellen merényletet követett el.

A fogházban, ahol ezen időt töltötte, állandóan apostolkodott fogolytársai közt, jóútra térítgetve őket.

Egy téli reggelen a cella ablakán kinézve látta, amint egy szép szál hetyke legény nagykelletlenül sepri a fogház udvarán a havat.

A képviselő kiszól hozzá:

— Nem ízlik a munka, barátom?

— Nem bizony, nagyságos uram! Nem magamfajta embernek való!

— Hát mi voltál, mielőtt ide kerültél?

— Parádés kocsis herceg Eszterházynál.

— S mi hozott ide?

— A hitem.

— Talán nazarénus vagy?

— Nem én, — hanem azt *hittem,* hogy nem jöhetnek rá, hát loptam.

— Na ez még nem olyan helyrehozhatatlan baj, fiam. Nesze, fogd ezt a névjegyet s ha kiszabadulsz innét, gyere a birtokomra, ott jelentkezzél és majd folytathatod a régi tisztes foglalkozásodat.

A magyar forgatja a névjegyet, majd meghatottan nyújtja vissza.

— Köszönöm, nagyságos uram. Igazán nagyon kegyes hozzám. De már azt csak nem teszem, hogy attól lopjak, akit úgy megszerettem.

A NAGY IGÉRET

Békésszentandráson a negyvenes esztendőkben egy jó öreg könyvkötőmester lakott a Körösparton, nádfedeles kis viskóban. Egy tavaszi hajnalon irtó sikoltozásra ébredt és csak úgy ingben, alsóban rohant fel a gátra.

A radnai pünkösdi búcsúra igyekvő hívek kompja szabadult el köteléről és a hatalmassá dagadt ár játéka lett a primitiv vízijármű. — Az öreg kompaktor kitűnő úszó volt és mivel a komp jóval a házatája fölött himbálódzott a habok tetején, hirtelen összeszedett egy nyaláb sütőlapátot, meg hasonló szerszámokat és nyeleiknél fogva kévébe kötözve azokat — mint boszorkány a seprűket — lába közé kapta és úgy lavírozgatott, hogy rámenjen a komp. Nagynehezen fel is juttatta a pótevezőket és a férfisereg segítségével parthoz terelte a járművet, agyonriadt negyven-ötven utasával.

Az eset a legközelebbi képviselőtestületi gyűlés elé került és a tömeges életmentés jutalmául »örök időre« elengedték az öreg Knernek a községi pótadóját.

A hosszas és szokatlanul korai szabadfürdő még annak az esztendőnek a végén sírba vitte boldogult nagyapámat. Hát így szólt örök időre a községi pótadónak, magyarán: az évi négy váltógarasnak elengedése.

MEGRESZKÍROZTA SAJÁTMAGÁT

Báró *Fejérváry Géza* volt honvédelmi miniszterről köztudomású volt, hogy nem akarta magát megoperáltatni, noha orvosai kikerülhetetlennek mondták a műté-

tet. Ferenc József királynak tudomására jutott a dolog, maga elé idézte és megparancsolta, hogy vesse alá magát haladéktalanul az operációnak és pedig a legfőbb hadúr költségén. A sikerült műtét után hosszabb üdülésre Lovranába ment a híres, vitéz generális, ugyancsak a király kontójára.

Lovranában minden reggel misére ment. A szerény kis templom egyetlen bejárójánál nap-nap után féllábú, katonaruhás koldús tartogatta ócska katonasipkáját a hívők elé. Az excellenciás úr minden alkalommal ezüst forintost dobott bele. Nagy pénz volt ez akkor és híre futott a bőkezű adakozásnak.

Egy ízben jóbarátja társaságában távozott Fejérváry a templomból és bár diszkréten adta le könyöradományát, rászólt a kísérője:

— Kegyelmes uram, ez roppantul rossz egészségügyi politika.

— Miért, öcsémuram?

— Mert vagy van a fohászkodásnak foganatja, vagy nincsen. — Fel kell tennünk, hogy van. Akkor meg méltóztassék meggondolni, hogy ennek a szegény nyomorék katonának az a legfőbb érdeke, hogy kegyelmességed minél később való felgyógyulásáért könyörögjön.

A miniszter elgondolkodott. Réveteg tekintete mutatta, hogy nem hajlandó humorosan felfogni a tréfás megjegyzést. De másnap és a rákövetkező napokon változatlanul megkapta az ezüstforintot a béna bajtárs.

CIGÁNYMUZSIKA STOCKHOLMBAN

Világjáró magyarok 1912-ben Svédország fővárosának egy zenés kávéházában szórakoztak és érdeklődéssel nézték a karzaton cincogó, cifra lengyel-nemes kosztümben hegedülő bandát, mely olyan füstös volt, mint

a magyar cigányok, de olyan rosszul muzsikáltak, mint ahogy Magyarországon a malacbanda sem. — Minden temperamentum nélkül, rettentően szomorú nótákat húztak.

Távozáskor magyar ezres bankóval fizettek az idegenek a pincérnek. Ezt látva, leszól a prímás a karzatról:

— Méltóságos urak! Nem kaphatnánk mink is abból a jó dohányból?

A vendégek intettek, hogy jöjjön le s mert társai mindjárt aranyesőre gondoltak, velejött kontrol végett a kontrás is.

— Hát hogy vagytok, morék?

— Rosszúl, méltóságos uram!

— Mi a bajotok?

— Nem szabad tácázni!

— Hát a fix?

— Az ellen nincsen kifogásunk. Megjárja.

— Essék belétek a rossz! Nem úribb dolog ez, mint odahaza a tálcával való kéregetés?

Fordít a szón a cigány:

— Nem is az a bajunk, — méltóságos uram, — hanem hogy nem játszhatunk kedvünkre, mert mihelyest valami csárdásba, vagy vígabb nótába kezdünk, összerázkódnak ezek a halvérű svédek és azt hiszik, hogy veszekszünk.

A MEGTRÉFÁLT »KAGÁL«

A *Borsszem Jankó* 1916. évi naptárának kéziratát a következő utasítással küldte be e sorok írójának *Molnár Jenő*, a szerkesztő:

»A naptár, mint békeidőben is volt, tíz ív legyen és ha nem futja a kézirat, írd tele!«

A szokatlan instrukció pajkos ötletre serkentett. Nyomás közben olyan disznóságokat »javítottam« bele a

naptárba, amilyeneket nyomtatásban még nem igen olvastak. Mikor a naptár már könyvárusi forgalomban volt, megküldtem egy ilyen »malac« példányt a Borsszem Jankó egyik munkatársának, aki aztán utasításomra elvitte a »Kagálba« (a »Jankó« szerkesztőségi vacsorájára) és ott felmutatván a könyvet, így szólt:

— Most jövök Szegedről. A pályaudvaron vásároltam a naptárt. Hát eztán már ilyen lesz a »Borsszem« híres kalendáriuma?

Legelsőbben néhai való *Csicseri Bors*-ban keltett gyanút a kérdés, aki menten firtatta, hogy csak nem került tán valami szamárság a kiadványba?

De bizony néhány szemelvény felolvasása döbbenetes konsternációt keltett. Ágai Adolf ennyit tudott mondani utódjának, a fiatal redaktornak:

— Na hallja, öcsém!... Ilyesmit az én nevem alatt!

A szerkesztő hápogott, hebegett... végül is úgy határozott a Kagál, hogy nyomban bevonják és megsemmisítik az összes példányokat.

Egy hét mulva benyit a Kagálba a kiadó — saját személyében. Kitörő derűvel fogadták. — Egyik is sugott valamit, a másik is. Csicseri Bors megölelte és könnybelábbadt szemmel mondta!

— Ecsém! mind hazudnak ezek. Egyikünk se gondolt arra, hogy csak tréfáltál. Egyszer muszáj az ilyen huncutságnak sikerülni! Hanem olyan agyonvágott Kagálunk még nem volt. Ezt úgy reparálhatod, ha betyárságaidat egy kis kötetnyire fejleszted és mi, a Kagál, vállaljuk a kiadást, meg a felelősségét.

Meg is jelent a pici könyvecske — mint privát kiadás — »Pajzán aforizmák« címen s noha országos hírű lett, baj nem kerekedett belőle, mert csupa megbízható kezekbe került a pár tucat számozott példány. Olyan emberek kezébe, kik elbirtak ilyen szellemi terméket.

FÖLTÉTELESEN

Az 1922-iki nemzetgyűlési választásokon a szokottnál erőteljesebben működött a hivatalos apparátus, különösen az akkor uralkodó gyönyörűséges jelszavaktól amúgy is begyulladt zsidókkal szemben.

Az akkori békésvármegyei főispán ad audiendum verbum citálta Gyulára a békéscsabai zsidó hitközség elöljáróságát és közölte velük, hogy az egységes párt jelöltjének támogatása — parancs!

— Méltóságos főispán úr, — szólt a rabinus-szónok, — itt egy kis tévedés történt. Nem minket, hanem a neolog hitközség vezetőségét kellett volna beinvitálnia, mert mi, mint kisebbség, nem alkotunk külön politikai réteget, nincsen is hozzá megfelelő vezetőemberünk, hanem mindenben feltétlenül csatlakozunk a nagyobb társhitközség elhatározásához, amelynek dr. *Tardos Dezső* ügyvéd az elnöke. — Azt azonban eleve kijelenthetjük, hogyha akár a doktor úr, akár a neolog hitközség vezetősége az egységespárt támogatását határozná el, ezúttal nem állna módunkban csatlakozni az elhatározásához.

JANKÓ JÁNOS »SPÓRKASSZÁJA«

Jankó János, a magyar karikatura megteremtője és ma is utólérhetetlen nagymestere, aki évtizedekig illusztrálta tele hetenkint a Borsszem Jankót, az Üstököst, a Bolond Istókot stb., egyszerű tótkomlósi parasztfiú volt. Mint ilyen, leng-lobogós alsónadrágot hordott, még pedig zsebek nélkül. Volt is vele baja elegendő. A kis Jankó János ugyanis szeretett »gombozni«, meg »pénzezni« és nem volt hová rejtegesse az apró pénzeket, gombokat. Hogy segítsen magán? Addig tűnődött, töprengett, mígnem ravaszul kifundálta módját.

Mielőtt iskolába ment, kis gödröt vájt a boglya tövé-

ben, oda bekaparta a pitykéket, rézkrajcárokat, aztán pedig — hogy is mondjam csak — nyomban ledegradálta ezt a »kincses kamarát« olyan közönséges hellyé, ahová még — a szovjet-népbiztos is gyalog jár...

— Itt aztán biztos, hogy senkisem keresi, míg magam meg keresés nélkül is meglelem, — szólt elégedetten a kis Jankó, dolgavégeztével.

Mikor aztán mégis kitudódott a dolog, a néphumor ama bizonyos gödröcskéket a Jankó János »spórkaszszájának« nevezte el.

A NAGY ÖNÉRZET

Karcagon a mult század utolsó negyedében nagy cécó volt. — *Mezei Ernő* nyaggatta a kunokat, hogy valamiképp porba ne hulljon a 48-as zászló.

A községi bírót egy vidéki vendég mellé ültették a fehér asztalnál. A pohárköszöntők során a messziről jött ember körülményesen eldikciózta, milyen nagy híre van szerte a nagy Alföldön is Karcag bírájának. Minden nagy alkotásban az ő keze van benne, — mondotta, — éltesse hát sokáig az Úristen!

Az akkori Csontos bácsi felállt reszkető inakkal és boros pohárral kezében, nagy elfogódottsággal szállt a szó elé:

— Köszönöm! Elfogadom! Mert megérdemlem!

BÁNFFY DEZSŐ NYOMOZTAT

A mult század végén egy híres-nevezetes egyéni akció kínos helyzetbe sodorta a *Bánffy-kormányt,* lázba ejtette Ausztriát és jóleső érzést keltett minden igaz magyar kebelben.

Ismeretlen tettes oldalba bombázta »hős« Hentzi budai szobrát és noha csak kisebb sérülést szenvedett az

osztrák generálisnak csúfságunkra ott díszelgő monumentuma, a merénylő elérte célját, mert a császári emléket a Dísz-térről hamarosan eltávolították, — igaz, hogy nem Bécsbe, hanem a budai hadapródiskolába: katonai példányképnek.

A rendőrség nagy dérrel-durral feküdt neki a tettes kinyomozásának, de sikertelenül. A Burg szörnyen érdeklődött az eredmény iránt és a bécsi sajtó izgatottan sürgette a tettes kézrekerítését.

A magyar hírlapok félhivatalos jelentést közöltek, hogy báró *Bánffy Dezső* miniszterelnök magához hívatta *Bérczy* rendőrkapitányt és *Szombathfalvy Albert* detektivfőnök rendőrtanácsost és saját zsebéből ezer koronát tűzött ki jutalomdíjként annak, aki a merénylőt előkeríti. Egyben meghagyta, hogy a rendőröknek és detektíveknek napiparancsban adassék ki a legszigorúbb utasítás a tettes elcsípésére.

Mindhiába... Pár hétre új bomba csapódott a kormány asztalára. Jelentkezett a tettes: *Szeles Adorján.* Nyílttéri közleményben adta meg a címét. Uccu, megindult a nyargalászás. A jámbor közönség támogatására sietett a nyomozóknak és hol egyik, hol másik kávéházból telefonáltak a rendőrségnek, hogy Szeles itt, Szeles ott. A bombavető pedig — föltűnő sárgás redingotjában — sétálta végig a legnépesebb kávéházakat. A rendőrség mindig ott és akkor kereste, ahol már nem volt. A betyár élclapok — elsősorban a Borsszem Jankó — persze rávetették magukat a hálás ingyen-témára, ami végképp kihozta sodrából a főkapitányságot. Egy szép napon audienciát kért a három főrendőr a miniszterelnöktől, kijelentvén, hogy nem engedhetik meg a rendőrség tekintélyének végképpen való lejáratását és azt kívánták, hogy történjék valami ezzel a Szeles Adorjánnal.

Még aznap vonatra ült a »merénylő« és állami költségen — becsületszóra — egy évre üdülni ment Párisba.

A dolog nyitja pedig, hogy amikor Bánffy Dezső díjat tűzött a tettes kézrekerítésére, egyben utasította a három főrendőrt, közöljék bizalmasan a legénységgel, hogy aki Szelest letartóztatja, az irgalmatlanul elcsapatik, mert hát mit is lehetne vele kezdeni? . . . Ha megbüntetik: felzúdul a magyarság, ha nem: haragra gerjed a császár és tüzet okád Ausztria sajtója.

A NAGY ÁRULKODÁSOK IDEJÉN

Papp Dániel legendás magyar vitéz 1919 május 8-án délelőtt kilenc órakor vonult be tisztikarával Gyomára, a 18-as román divizió parancsnoka és tábornokaként.

A magyaroktól való druck csak úgy ontotta a proklamációkat s egyébként is az ott lévő egyetlen nyomdára szorulván, az idegen tisztikar kereste a nyomdásszal való jóviszonyt névjegyek, levélpapirok stb. irányában. Ennek ellenére a megtisztelt nyomdatulajdonos érezte, hogy nagyfokú bizalmatlansággal viseltetnek iránta, amin ha nem is kesergett, de fürkészte az okát.

Megjött oszt magától.

Több tiszt tette tiszteletét a cégnél és az üzletben lefolyt barátságos diskurálgatás után kijelentették, hogy volna egy kis intimebb közlendőjük is. — A cégfőnök levezette őket a lakásba és állott rendelkezésükre. Most aztán kirukkoltak a farbával.

— Igaz-e, — kérdezték, — hogy egy bolsevista könyv jelent meg az ön nyomdájában?

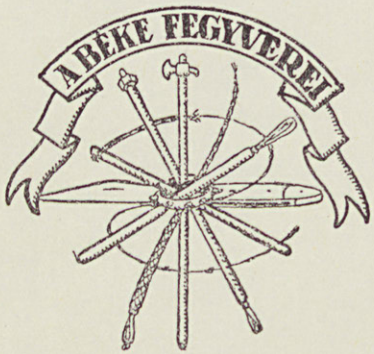
— Persze, hogy igaz, — felelt a principális s felvezette őket a raktárba, eléjük tétetett egy nagy pakkot, felszakította burkolatát és kezükbe nyomott mindegyikőjüknek egy-egy könyvet, amelynek címlapján piros po-

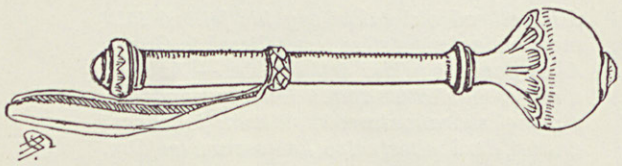
fájú, halálfejes, muszka-kucsmás, apró mérges emberke két kézre fogott hosszúcsövű puskát szorongat a markában, s fölötte hatalmas vörös betűk ordítják, hogy:

BOLSEVIKI NAPTÁR

A Borsszem Jankó 1919-iki kalendáriuma volt ez, amely abban az időben készült, mikor az Oroszországban nagyra nevekedett bolsevizmus idehaza még humor tárgyául szolgált. — A Borsszem Jankó szerkesztője, Molnár Jenő barátom véres szatirával és fölényes humorral tépázta meg ebben a tréfás könyvben a muszka népbiztosokat és ázsiai rendszerüket.

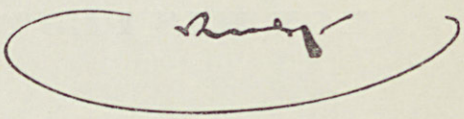
A tisztek megértették a dolgot, elmosolyodtak és azzal mentegetődztek, hogy itteni gazdák denunciálására kellett ezt firtatniok. — Alföldi magyarok besugására. — Naiv, olyan emberekére, kik fel tudták tenni egy burzsuj nagyiparosról, hogy a kommün szolgálatába szegődhetett.

EGY KIS FEJTÖRŐ

A következő oldalakat egy kis fejtörő tölti meg, melyet megértése tesz teljessé és Garay Ákos pompás rajzai értékesebbé. — Az ezen a réven munkatársammá lett olvasóközönségemet szórakoztassák, vidítsák jókedvvel csinált, derűkeltést célzó, kevésszavú tréfáim.

A KIS TŰZREVALÓ

LŐRÉS

CSALÁDI PÓTLÉK

JORDÁN VIZE

KONTRAKTUS

HADIKIKÖTŐ

KATONAI FŐFELÜLVIZSGÁLAT

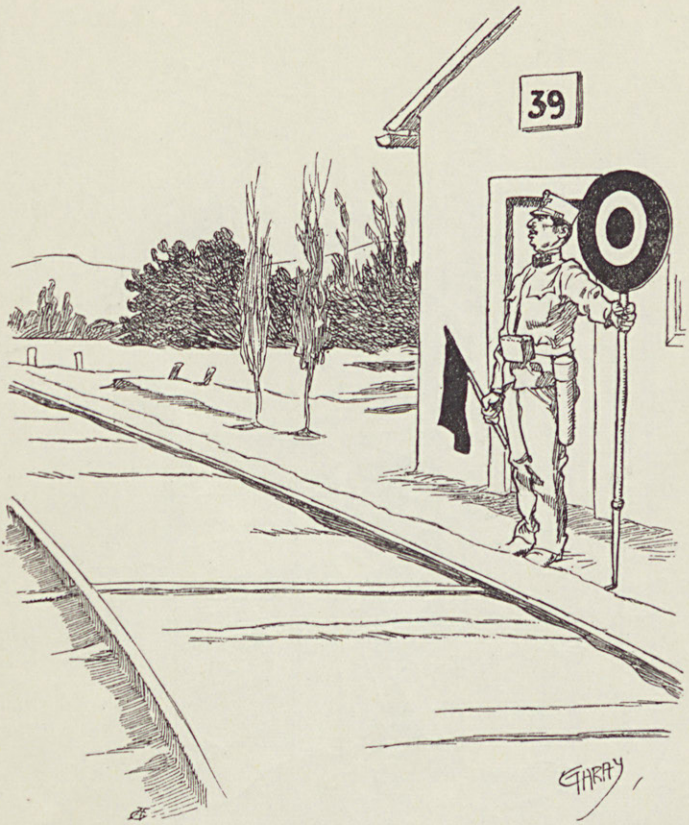

SZERETETADOMÁNY

GARAY

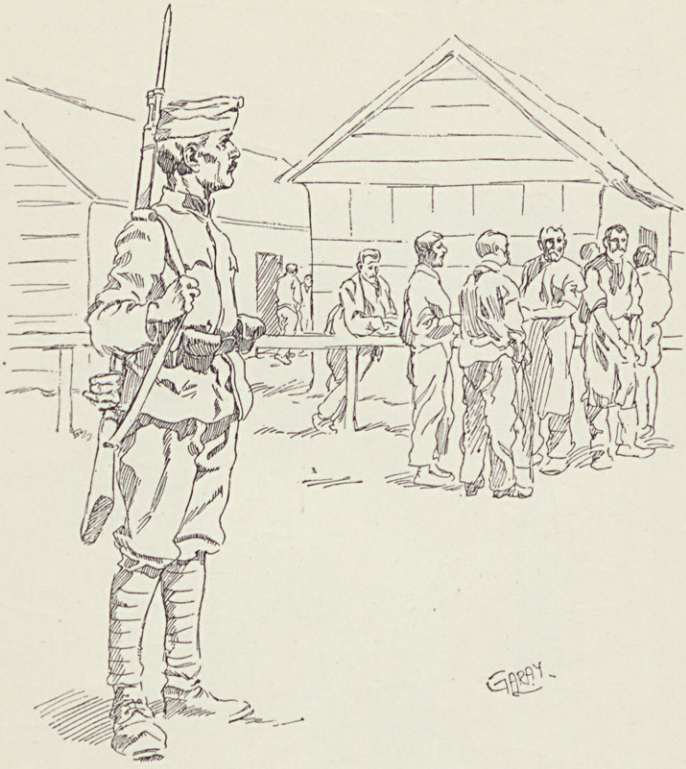
A SIKER TITKA

KONSZIGNÁCIÓ

A ZÁRGONDNOK

A TÖMEGGONDNOK

HEXAMETER

MAMALIGA

SZINEKURA

VESZTŐHELY

JÓVÁTÉTEL

KIS KUTYA, NAGY KUTYA
NEM UGAT HIÁBA

BORITALADÓ

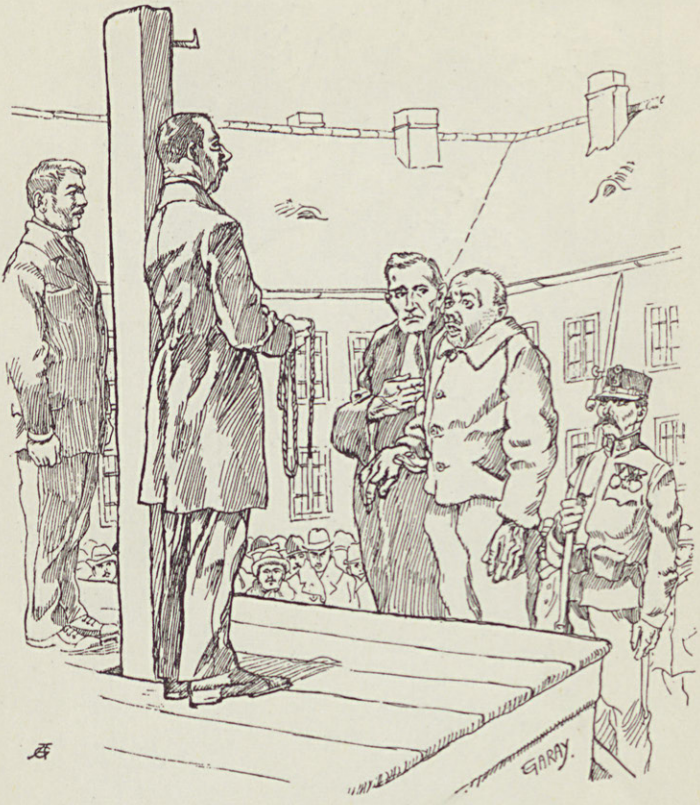
POLGÁRI KARHATALOM

KONFÚZIÓ

SZEMENSZEDETT SZEMÉT

KETTŐS KÖTELESSÉGÉRZET

ALLEVÉLTÁRNOK

APAÁLLAT

MESTERDALNOK

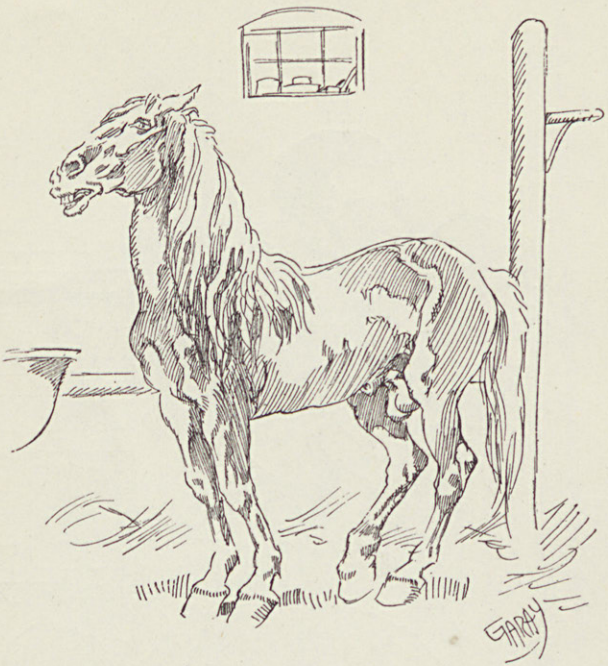
HANNIBÁL ANTE PORTAS

EXKANCELLÁR

KENYÉRÍRIGYSÉG

MÉN MARÓT

KAPITULÁCIÓS TÁRGYALÁS

366

GRAY.

Nyomtatta és kiadta
Kner Izidor könyvnyomtató
Gyoma, 1926.

*

5

DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁR
1443/1863 gyarapodási naplószám.

